

***Beheersverslag
van de raad van
bestuur***

Inhoudstafel

A.	Verslag over de bedrijfsrekeningen	126
1.	Samenvatting van het boekjaar	126
	Geconsolideerde omzet per pool	126
	Bedrijfsresultaat per pool	126
	Geconsolideerd nettoresultaat aandeel van de groep per pool	127
	Geconsolideerd orderboek per pool	127
	Analyse per activiteitenpool, van het orderboek en van de resultaten	128
2.	Statutaire rekeningen	132
3.	Vergoeding van het kapitaal	132
B.	Verklaring van corporate governance	133
1.	Corporate governance	133
2.	Samenstelling van de raad van bestuur	133
2.1	Mandaten en functies van de bedrijfsmandatarissen	134
2.2	Beoordeling van de onafhankelijkheid van de bestuurders	142
2.3	Situatie van de bedrijfsmandatarissen	142
2.4	Belangenconflict	142
2.4.1	Gedragregels	142
2.4.2	Toepassing van de procedures	142
2.5	Beoordeling van de raad van bestuur, van zijn comités en van de bestuurders	142
2.5.1	Beoordelingswijze	142
2.5.2	Beoordeling van de prestaties in 2013	143
3.	Werking van de raad van bestuur en van zijn comités	143
3.1	De raad van bestuur	143
3.2	Het benoemings- en remuneratiecomité	145
3.3	Het auditcomité	145
4.	Aandeelhouderschap	146
4.1	Kapitaal en structuur van het aandeelhouderschap	146
4.2	Effecten die bijzondere controlerechten inhouden	146
4.3	Stemrecht	146
4.4	Uitoefening van de rechten van de aandeelhouders	146
5.	Interne controle	147
5A	Interne controle en risicobeheer	147
5A.1	Inleiding	147
5A.1.1	Definitie - referentiesysteem	147
5A.1.2	Toepassingsdomein van de interne controle	147
5A.2	Organisatie van de interne controle	147
5A.2.1	Handelings- en gedragsprincipes	147
5A.2.2	De betrokkenen bij de interne controle	147
5A.3	Inventarisering van de risico's en tool voor risicobeheer	148
5A.4	Belangrijkste procedures voor interne controle	148
5A.4.1	Overeenstemming met de wetten en voorschriften	148
5A.4.2	Toepassing van de richtlijn van de algemene directie	148
5A.4.3	Procedures met betrekking tot verbintenissen - de risicomités	148
5A.4.4	Procedures voor de opvolging van de activiteiten	149
5A.4.5	Procedures voor de opstelling en de verwerking van de boekhoudkundige informatie	149
5A.5	Ondernomen acties om de interne controle en het risicobeheer te versterken	149
5B	Risicofactoren	149
5B.1	Gemeenschappelijke risico's binnen sectoren waarin CFE actief is	149
5B.1.1	Operationele risico's	150
5B.1.1.1	De uitvoering van projecten	150
5B.1.1.2	Baggerwerken	150

5B.1.1.3	Contracting	150
5B.1.1.4	Vastgoed	151
5B.1.1.5	Activiteit PPS - Concessies	151
5B.1.2	De conjunctuur	151
5B.1.3	Kaderleden en werknemers	151
5B.2	Marktrisico's (rente, wisselkoers, insolventie)	151
5B.2.1	Rentes	151
5B.2.2	Wisselkoers	151
5B.2.3	Krediet	151
5B.2.4	Liquiditeit	151
5B.3	Risico van de grondstoffenprijs	152
5B.4	Afhankelijkheid van opdrachtgevers en leveranciers	152
5B.5	Milieurisico's	152
5B.6	Rechtsrisico's	152
5B.7	Politiek risico	152
5B.8	Risico's van de bescherming van de intellectuele eigendom en de knowhow	152
5B.9	Risico's van Special Purpose Companies	152
5B.10	Participatie in DEME	152
6.	Beoordeling van de door de onderneming genomen maatregelen in het kader van de richtlijn m.b.t. handel met voorkennis en manipulatie van contracten	153
7.	Transacties en andere contractrelaties tussen de onderneming, inclusief de aangesloten vennootschappen, en de bestuurders en executive managers	153
8.	Bijstandsovereenkomst	153
9.	Controle op de vennootschap	153
C.	Bezoldigingsverslag	154
1.1	Bezoldiging van de leden van de raad van bestuur en zijn comités	154
1.1.1	Bezoldiging van de leden van de raad van bestuur	154
1.1.2	Bezoldiging van de leden van het auditcomité	154
1.1.3	Bezoldiging van de leden van het benoemings- en bezoldigingscomité	155
1.2	De directie van CFE	155
1.2.1	Het Steering Committee	155
1.2.2	Oriëntatiecomité	155
1.3	Bezoldiging van de leden van het Steering Committee	155
1.3.1	Bezoldiging van de gedelegeerd bestuurder	155
1.3.2	Bezoldiging van de leden van het Steering Committee met uitzondering van de gedelegeerd bestuurder	155
1.4	Vertrekvergoeding	156
1.5	Variabele bezoldiging van de leden van het Steering Committee	157
1.6	Informatie aangaande het recht tot terugvordering van de variabele beloning gebaseerd op onjuiste financiële informatie van de leden van het Steering Committee	157
D.	Verzekeringsbeleid	157
E.	Bijzondere verslagen	157
F.	Openbare overnamebieding	157
G.	Overnames	157
H.	Oprichting bijkantoor	157
I.	Elementen na afsluiting van het boekjaar	157
J.	Onderzoek en ontwikkeling	158
K.	Informatie over de vooruitzichten	158
L.	Auditcomité	158
M.	Bijeenroeping van de gewone algemene vergadering van 30 april 2014	158

Verslag over de bedrijfsrekeningen

Op 19 september 2013 werd CFE in kennis gesteld van de ondertekening van een overeenkomst waarin Ackermans & van Haaren haar deelneming van 50% in DEME zou inbrengen in CFE. Ingevolge deze verrichting diende een verplicht openbaar overnamebod op CFE uitgebracht tegen de prijs van 45 EUR per aandeel. De algemene vergadering van 13 november 2013 heeft de kapitaalverhoging door de inbreng in natura, door de naamloze vennootschap Ackermans & van Haaren, van 2.256.450 aandelen op naam van de naamloze vennootschap Dredging Environmental & Marine Engineering NV (DEME) in ruil voor de uitgifte van 12.222.222 CFE aandelen tegen de prijs van 45 EUR per aandeel, goedgekeurd.

Deze verhoging was onderworpen aan twee opschortende voorwaarden die op 24 december 2013 vervuld waren.

Als gevolg van deze verrichtingen heeft CFE voortaan de exclusieve controle over DEME, waarvan zij rechtstreeks of onrechtstreeks alle aandelen aanhoudt.

Voor een goed begrip van het cijfermateriaal dient rekening gehouden te worden met het feit dat alle geconsolideerde gegevens m.b.t. de resultatenrekening en de kasstromen slechts rekening houden met 50% van de activiteit van DEME. Daarentegen neemt de geconsolideerde balans, per 31 december 2013, 100% van de rekeningen van DEME op. Het orderboek, per 31 december 2013, neemt eveneens 100% van DEME op.

1. SAMENVATTING VAN HET BOEKJAAR

GECONSOLIDEERDE OMZET PER POOL

In miljoen EUR	Per 31 december		
	2013	2012	Variatie in %
Baggerwerken en milieu (DEME aan 50%)	1.265,8	957,5	32,2%
Contracting	976,6	900,8	8,4%
<i>Bouw</i>	711,0	645,2	10,2%
<i>Spoor & Wegeninfra</i>	95,5	99,3	-3,8%
<i>Multitechnieken</i>	170,1	156,3	8,8%
Vastgoedontwikkeling en -beheer	21,8	35,0	n.s.
PPS-Concessies	4,3	11,7	n.s.
Holding en consolidatieherwerkingen	-1,1	-6,7	n.s.
Totaal	2.267,3	1.898,3	19,4%

BEDRIJFSRESULTAAT PER POOL

(vóór de specifieke boekingen eigen aan de kapitaalverhoging en aan de verwerking van de goodwill als gevolg van de integratie van 50% van de aandelen van DEME, die het voorwerp uitmaken van de inbreng en de kapitaalverhoging)

In miljoen EUR	Per 31 december		
	2013	2012*	Variatie in %
Baggerwerken en milieu (DEME aan 50%)	105,1	69,1	52,1%
Contracting	-29,5	5,0	-
<i>Bouw</i>	-23,7	-2,5	-
<i>Spoor & Wegeninfra</i>	4,5	5,7	-
<i>Multitechnieken</i>	-10,3	1,8	-
Vastgoedontwikkeling en -beheer	3,8	10,4	-63,5%
PPS-Concessies	-1,4	3,7	-
Holding en consolidatieherwerkingen	-10,8	-7,0	-
Totaal	67,2	81,2	-17,2%

GECONSOLIDEERD NETTORESULTAAT AANDEEL VAN DE GROEP PER POOL

(vóór de specifieke boekingen eigen aan de kapitaalverhoging en aan de verwerking van de goodwill als gevolg van de integratie van 50% van de aandelen van DEME, die het voorwerp uitmaken van de inbreng en de kapitaalverhoging)

Per 31 december			
In miljoen EUR	2013	2012*	Variatie in %
Baggerwerken en milieu (DEME aan 50%)	52,0	43,3	20,1%
Contracting	-37,7	3,6	-
<i>Bouw</i>	-28,8	-1,3	-
<i>Spoor & Wegeninfra</i>	2,9	4,0	-
<i>Multitechnieken</i>	-11,8	0,9	-
Vastgoedontwikkeling en -beheer	1,8	5,7	-68,4%
PPS-Concessies	0,9	3,1	-71,0%
Holding en consolidatieherwerkingen	-9,1	-6,3	n.s.
Totaal	7,9	49,4	-83,9%

(na de specifieke boekingen eigen aan de kapitaalverhoging en aan de verwerking van de goodwill als gevolg van de integratie van 50% van de aandelen van DEME, die het voorwerp uitmaken van de inbreng en de kapitaalverhoging)

Per 31 december			
In miljoen EUR	2013	2012*	Variatie in %
Niet recurrente elementen	-89,2	-	-
Totaal	-81,2	49,4	n.s.

* Herwerkte bedragen in overeenstemming met de wijziging van de boekhoudkundige methode ingevolge de toepassing van de geamendeerde IAS 19

GECONSOLIDEERD ORDERBOEK PER POOL

Per 31 december				
In miljoen EUR	2013	2012 - Proforma	2012	Variatie in %
Baggerwerken en milieu	3.049,0 *	3.317,0 *	1.658,5 **	-8,1% *
Contracting	1.310,3	1.195,6	1.195,6	+9,6%
<i>Bouw</i>	1.077,4	964,2	964,2	11,7%
<i>Spoor & Wegeninfra</i>	80,3	65,8	65,8	22,0%
<i>Multitechnieken</i>	152,6	165,6	165,6	-7,9%
Vastgoedontwikkeling en -beheer	28,6	14,1	14,1	n.s.
PPS-Concessies	-	-	-	n.s.
Holding en consolidatieherwerkingen	-	-	-	n.s.
Totaal	4.387,9	4.526,7	2.868,2	-3,1%

* DEME aan 100%

** DEME aan 50%

De geconsolideerde omzet per 31 december 2013 van CFE bedraagt 2.267 miljoen EUR. Dit betekent een stijging met 19,4% in vergelijking met 31 december 2012.

De omzet van de afdeling Baggerwerken en milieu stijgt met 32,2% en bedraagt nu 1.266 miljoen EUR (DEME aan 50%).

De omzet van de afdeling Contracting is 8% gestegen tot een bedrag van 977 miljoen EUR.

De gecumuleerde orders per 31 december 2013 vertegenwoordigen, bij een ongewijzigde consolidatiekring, in totaal een bedrag van 2.263 miljoen EUR, waarvan 1.132 miljoen EUR voor baggerwerken en milieu (DEME aan 50%) en 1.091 miljoen EUR voor contracting.

Het orderboek bedraagt 4.388 miljoen EUR tegenover 2.868 miljoen EUR per 31 december 2012. De impact van de wijziging van de perimeter (overgang van DEME van 50% naar 100%) op het orderboek bedraagt 1.525 miljoen EUR.

Het bedrijfsresultaat (vóór de specifieke boekingen eigen aan de kapitaalverhoging en aan de verwerking van de goodwill als gevolg van de integratie van 50% van de aandelen van DEME, die het voorwerp uitmaken van de inbreng en de kapitaalverhoging) is 67,2 miljoen EUR. Dit betekent een daling met 17,2% ten opzichte van 31 december 2012. Deze daling vloeit voort uit de activiteit Contracting. Het bedrijfsresultaat van de Baggerwerken is veel hoger dan in 2012, ondanks een moeilijk jaarbegin als gevolg van de klimatologische omstandigheden en de uitgestelde opstart van de grote projecten.

Het nettoresultaat aandeel van de groep (vóór de specifieke boekingen eigen aan de kapitaalverhoging en aan de verwerking van de goodwill als gevolg van de integratie van 50% van de aandelen van DEME, die het voorwerp uitmaken van de inbreng en de kapitaalverhoging) bedraagt 7,9 miljoen EUR, tegenover 49,4 miljoen EUR op 31 december 2012.

Het nettoresultaat aandeel van de groep, na de voornoemde boekingen, bedraagt -81,2 miljoen EUR, tegenover 49,4 miljoen EUR eind 2012.

ANALYSE PER ACTIVITEITENPOOL, VAN HET ORDERBOEK EN VAN DE RESULTATEN

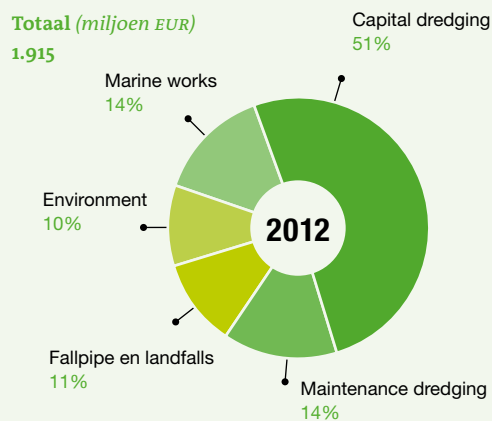
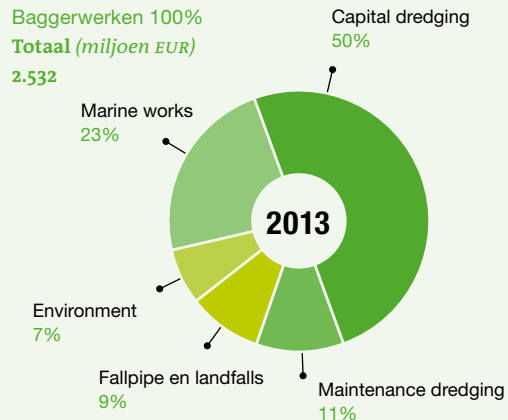
Pool Baggerwerken en milieu

(De in dit hoofdstuk vermelde bedragen met betrekking tot DEME worden meegedeeld aan 100%. CFE houdt sinds het einde van het jaar 100% van de aandelen van deze vennootschap aan).

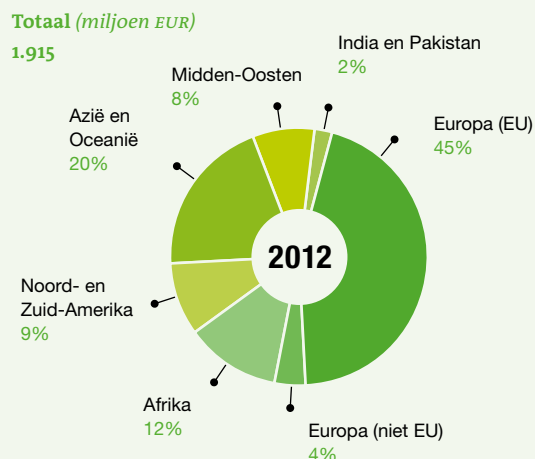
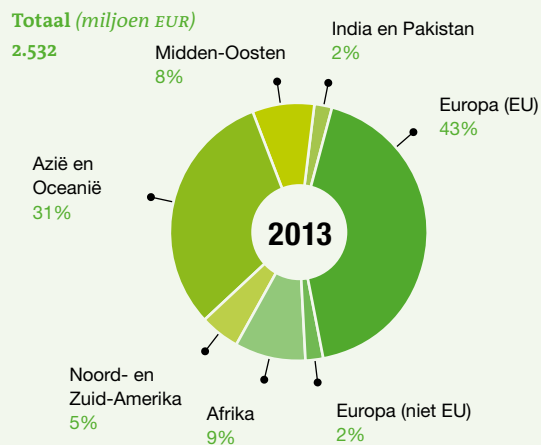
Omzet

Na een moeilijk jaarbegin als gevolg van de winterse omstandigheden en de uitgestelde aanvang, op het einde van het eerste kwartaal, van de grote projecten in Qatar en Australië, is het tempo van de activiteit snel toegenomen. De omzet is daardoor op het einde van het boekjaar met meer dan 32% gestegen tot een bedrag van 2.532 miljoen EUR (tegenover 1.915 miljoen EUR in 2012).

Evolutie van de activiteit per specialisatie

Evolutie van de specialiteit per geografisch gebied

Tijdens het boekjaar heeft DEME met name het GNL-project te Wheatstone gelanceerd en de ontwikkeling van het westelijke GNL-bekken in Gladstone afgewerkt. In het Midden-Oosten heeft DEME, op het einde van het jaar, het energie-eilandenproject ter hoogte van Abu Dhabi afgerond en is zij begonnen met de bouw van het toegangskanaal in New Port ten zuiden van Doha. In Afrika, meer bepaald in Nigeria, heeft DEME de ontwikkeling van het Eko Atlantic project beëindigd en is het bedrijf begonnen met de landwinningswerken voor twee andere naburige industriële projecten. Op het vlak van de hernieuwbare energie was GeoSea vooral actief met de installatie van windmolens in de Noordzee in de windmolenparken C-Power en Northwind en Baltic 2 (Baltische zee).

Orderboek

Het orderboek is gedaald en bedraagt, op het einde van het boekjaar, 3.049 miljoen EUR (tegenover 3.317 miljoen EUR op 31 december 2012). Deze daling is het normale gevolg van de start van de uitvoeringsfase van twee grote projecten die in 2012 werden binnengehaald. Tijdens het boekjaar heeft DEME niettemin verschillende belangrijke opdrachten binnengehaald, zowel voor de baggerwerken als voor zijn gespecialiseerde activiteiten.

Zo heeft de vennootschap verschillende significante contracten binnengehaald op het vlak van hernieuwbare energie (Duitsland, Verenigd Koninkrijk), alsook opdrachten verbonden met energieprojecten (Colombia, Venezuela, India, Australië) en, eind 2013, het order 'Jurong Island Westward extension' in Singapore. Deze orders bevestigen de deugdelijkheid van de diversificatiestrategie die al vele jaren wordt toegepast.

Bedrijfsresultaat

Het bedrijfsresultaat volgt dezelfde trend als de omzet, waarbij DEME tijdens het tweede halfjaar een uitstekend resultaat liet optekenen. Was het bedrijfsresultaat eind 2013 gelijk aan 216,5 miljoen EUR, tegenover 140,4 miljoen EUR in 2012. Niettegenstaande een moeilijke werf in de Emiraten, betekent dit een groei met 54%. Deze werf is op heden beëindigd en onderhandelingen zijn momenteel aan de gang met de klant over de laatste afrekeningen.

De EBITDA, nog versterkt door een hoge bezettingsgraad van de vloot, is fors gestegen (+24,8%) en bereikt een historische piek van 437,8 miljoen EUR.

Nettoresultaat aandeel van de groep

Ondanks een verhoging van de financiële en fiscale last is het nettoresultaat (aandeel van de groep) significant gestegen tot 109,1 miljoen EUR (89,4 miljoen EUR in 2012).

Tijdens het boekjaar heeft DEME zijn projecten actief voortgezet om de efficiëntie van zijn vloot te verbeteren. Ook heeft DEME verder onderzoek verricht om de golf- en getijdenenergie te ontwikkelen.

Het investeringsplan dat in 2008 werd aangevat, is nu voltooid met de betaling van de laatste schijven begin 2013. De financiële schuld is gedaald en bedraagt nu 711 miljoen EUR tegenover 742 miljoen EUR eind 2012.

In het begin van boekjaar 2013 heeft DEME met succes een obligatielening uitgegeven met een looptijd van zes jaar en voor een bedrag van 200 miljoen EUR.

Pool Bouw

Omzet

In miljoen EUR	2013	2012	Variatie in %
Burgerlijke bouwkunde	137,2	138,5	-0,9%
Gebouwen Benelux	442,5	432,7	2,3%
Gebouwen Internationaal	131,3	74,0	77,4%
Totaal	711,0	645,2	10,2%

De omzet voor het boekjaar is met meer dan 10% gestegen tot een bedrag van 711 miljoen EUR. Binnen de pool verschillen de evoluties nochtans aanzienlijk:

- stabiele activiteit bij de burgerlijke bouwkunde in de Benelux; de al meer dan één jaar waargenomen tendens is omgebogen
- lichte groei van de activiteit Gebouwen in de Benelux met enkele significante verschillen: een uitgesproken groei bij MBG en BPC, maar een daling bij CFE Brabant
- forse groei van de internationale activiteit dankzij Polen, maar minder dan verwacht in het internationale segment; de late betalingen en de opgelopen vertragingen bij de goedkeuring van afrekeningen en aanhangsels hebben een negatieve impact gehad op de voortgang van de projecten

Orderboek

Op 31 december			
In miljoen EUR	2013	2012	Variatie in %
Burgerlijke bouwkunde	200,6	190,6	5,2%
Gebouwen Benelux	640,0	527,8	21,3%
Gebouwen Internationaal	236,8	245,8	-3,7%
Totaal	1.077,4	964,2	11,7%

In de burgerlijke bouwkunde is het aantal orders licht gestegen. MBG heeft immers het order inzake de renovatie van het zuiveringsstation in Brussel-Zuid en de bouw van een aanlegsteiger in Zeebrugge binnengehaald.

Het orderboek van de activiteit Gebouwen Benelux is fors toegenomen. MBG heeft de orders binnengehaald voor de bouw van een nieuw gebouw in het AZ Sint-Maarten ziekenhuis in Leuven, alsook drie torens in het Kattendijkdok te Antwerpen. BPC heeft het order voor een pand aan de Guldenvlieslaan binnengehaald, alsook het order voor het gebouw 'Chambon' te Brussel.

Op internationaal vlak daalt het orderboek licht. CFE International heeft wel het order binnengehaald voor drie torens in Nigeria. Omdat de financiering hiervoor nog niet is afgerond, is dit order nog niet in het orderboek opgenomen.

Bedrijfsresultaat

Het nettoresultaat is fors gedaald en negatief (-23,7 miljoen EUR). Dit verlies is te wijten aan:

- de sterke moeilijkheden op de werf van de scholen in de Duitstalige Gemeenschap
- de opvraging van een bankgarantie m.b.t. een werf die al

- vele jaren geleden is opgeleverd
- onvoldoende activiteit in de afdeling burgerlijke bouwkunde, gecombineerd met de moeilijke uitvoering van enkele werven in Wallonië en met herstructureringsmaatregelen
- de uitgestelde start van projecten in Tsjaad en vertragingen bij de goedkeuring van afrekeningen en aanhangsels die de winstnemingen hebben uitgesteld
- de herstructurering van de activiteiten in Qatar

Nettoresultaat aandeel van de groep

Het nettoresultaat aandeel van de groep is negatief (-28,8 miljoen EUR tegenover -1,3 miljoen EUR in 2012).

Pool Spoor & Wegeninfra

Omzet

De omzet van de pool Spoor & Wegeninfra is licht gedaald (-3,8%) en nadert 96 miljoen EUR. Deze daling wordt waargenomen in de wegenactiviteit die te kampen heeft met een markt onder druk.

Orderboek

Het orderboek van de pool Spoor & Wegeninfra is toegenomen (+22%) en bedraagt 80,3 miljoen EUR. Deze verhoging situeert zich op het vlak van de wegenactiviteit. De vooruitzichten voor de pool Spoor & Wegeninfra blijven gunstig; zo zijn in de spooractiviteit nog grote aanbestedingen hangende.

Bedrijfsresultaat

Het bedrijfsresultaat is gelijk aan 4,5 miljoen EUR (5,7 miljoen EUR in 2012). De daling is te wijten aan de wegenactiviteit die een bijkomend verlies heeft moeten optekenen m.b.t. een oud geschil dat tijdens het boekjaar minnelijk werd geregeld.

Nettoresultaat aandeel van de groep

Het nettoresultaat aandeel van de groep is gelijk aan 2,9 miljoen EUR, tegenover 4,0 miljoen EUR eind 2012.

Pool Multitechnieken

Omzet

De omzet van de pool Multitechnieken is gelijk aan 170 miljoen EUR. Dit betekent een stijging met 8,8% in vergelijking met het vorige boekjaar. Deze groei wordt vastgesteld in bijna alle filialen van de pool; bij VMA West en ETEC werd er echter een omzetzakking vastgesteld. Deze moedwillige daling is het gevolg van de forse moeilijkheden waarmee deze vennootschappen tijdens het boekjaar te kampen hadden.

Orderboek

Het orderboek is gedaald. Het bedraagt 152,6 miljoen EUR tegenover 165,6 miljoen EUR eind 2012. Deze daling is toe te schrijven aan de vennootschappen VMA West (vroeger Elektro Van De Maele) en ETEC.

Bedrijfsresultaat

Het bedrijfsresultaat is duidelijk negatief en bedraagt -10,3 miljoen EUR. Dit verlies is het rechtstreeks gevolg van de voornoemde operationele moeilijkheden waarmee VMA West, Brantegem en, in mindere mate, ETEC te kampen hebben gehad. Bovendien hebben de uitgestelde erkenning van de marge op een contract voor leveringen in Vietnam en een geschil nopens de betwiste realisatie van prestatieverbintenissen m.b.t. een milieuproject gewogen op het bedrijfsresultaat. Het bedrijfsresultaat van VMA blijft uitmuntend.

Verder hebben de verliezen opgelopen door ETEC en VMA West geleid tot een afwaardering van de goodwill in deze twee dochtervennootschappen ten bedrage van 3,8 miljoen EUR. Deze afwaardering werd opgenomen in het resultaat van de holding.

Nettoresultaat aandeel van de groep

Het nettoresultaat aandeel van de groep is negatief en bedraagt -11,8 miljoen EUR, tegenover 0,9 miljoen EUR eind 2012.

Pool Vastgoedontwikkeling en -beheer

2013 was een overgangsjaar dat werd gekenmerkt door, enerzijds, projecten in aanbouw waarvan de commercialisering gunstig was, zoals de projecten Van Maerlant (Brussel), Oosteroever (Oostende), Gdansk en Obozowa (Polen), Beggen en Bettembourg (Groothertogdom Luxemburg), maar ook, anderzijds, door projecten in ontwikkeling en in vergunningsfase zoals Solvay en Erasmus (Brussel) en Kons (Groothertogdom Luxemburg) die in 2014 van start zouden moeten gaan.

Ondanks het aanzienlijk aandeel van het ontwikkelingsbestand daalt het totale vastgoedbestand lichtjes, terwijl het commercialiseringsbestand laag blijft.

Evolutie van het vastgoedbestand

	Op 31 december		
In miljoen EUR	2013	2012	Variatie in %
Commercialiseringsbestand	18	19	-5,3%
Bouwbestand	43	45	-4,4%
Ontwikkelingsbestand	99	102	-2,9%
Totaal	160	166	-3,6%

Bedrijfsresultaat

Het bedrijfsresultaat is gedaald tot 3,8 miljoen EUR (10,4 miljoen EUR in 2012). Deze daling is gedeeltelijk te wijten aan de ontwikkelingskosten die tijdens het boekjaar zijn opgelopen en onmiddellijk als kosten werden genomen in de resultatenrekening.

Nettoresultaat aandeel van de groep

Het nettoresultaat aandeel van de groep bedraagt 1,8 miljoen EUR, tegenover 5,7 miljoen EUR in 2012.

Pool PPS-Concessies

Omzet

De omzet is gedaald tot 4,3 miljoen EUR (11,7 miljoen EUR in 2012). Op internationaal gebied concentreert de activiteit zich via Rent-A-Port op de projecten in Vietnam en Oman: Rent-A-Port deed afstand van haar participatie in het project OKFTZ te Nigeria. In België blijft deze activiteit gefocust op studies, terwijl de grote projecten (Liefkenshoekspoortunnel, Coentunnel) sinds het begin van boekjaar 2014 geleidelijk hun operationele fase bereiken.

Bedrijfsresultaat

Het bedrijfsresultaat is negatief (-1,4 miljoen EUR) en weerspiegelt de studiekosten voor de grote projecten.

Nettoresultaat aandeel van de groep

Het nettoresultaat aandeel van de groep, dat positief wordt beïnvloed door Rent-A-Port via de entiteiten waarop de vermogensmutatiemethode is toegepast, is gelijk aan 0,9 miljoen EUR (3,1 miljoen EUR in 2012).

Holding en consolidatieherwerkingen

Het nettoresultaat aandeel van de groep is negatief (-9,1 miljoen EUR). Dit verlies bestaat onder meer uit voornoemde afwaardering van de goodwill in twee dochtervennootschappen van de pool Multitechnieken (-3,8 miljoen EUR).

Specifieke boekingen eigen aan de kapitaalverhoging en aan de verwerking van de goodwill als gevolg van de integratie van 50% van de aandelen van DEME, die het voorwerp uitmaken van de inbreng en de kapitaalverhoging

In toepassing van de norm IFRS 3 – Groepering van Ondernemingen – heeft de verwerving van een bijkomende participatie van 50% in DEME, CFE ertoe aangezet om zijn historische deelneming van 50% in DEME te herwaarderen tegen haar reële waarde van 550 miljoen EUR, een waarde die voortvloeit uit het akkoord tussen Ackermans & van Haaren en VINCI dat op 19 september 2013 werd aangekondigd. Deze herwaardering leidt tot de boeking van een meerwaarde die een positieve impact van 118,2 miljoen EUR heeft op het resultaat (aandeel van de groep) voor het boekjaar.

Ingevolge de toepassing van dezelfde norm diende de verworven participatie van DEME te worden gewaardeerd tegen de waarde van de 12.222.222 aandelen van CFE die in ruil voor de inbreng werden uitgegeven en die gewaardeerd werden tegen de beurswaarde op de dag van de verwerving, meer bepaald op 24 december 2013.

De toepassing van de IFRS3-norm heeft zodoende tot gevolg gehad dat de boekhoudkundige nettowaarde van DEME 1.321 miljoen EUR bedraagt en een goodwill van 459,7 miljoen EUR werd geboekt.

De vergelijking van deze boekhoudkundige nettowaarde met een raming van de realiseerbare waarde van DEME, zoals vereist door de IAS36 – Waardevermindering van activa – heeft een waardevermindering van deze goodwill met 207,4 miljoen EUR tot gevolg gehad.

Deze transactie heeft dus een impact van -89,2 miljoen EUR gehad op het resultaat (aandeel van de groep) over het boekjaar.

COMMENTAAR OP DE GECONSOLIDEERDE STAAT VAN DE FINANCIËLE TOESTAND, DE KASSTROMEN EN DE INVESTERINGEN

De financiële structuur is versterkt door de kapitaalverhoging die in het vierde kwartaal heeft plaatsgevonden, en het eigen vermogen bedraagt 1.203,1 miljoen EUR op 31 december 2013 (530,8 miljoen EUR per 31 december 2012).

De financiële nettoschuldenlast * bedraagt 781,4 miljoen EUR waarvan 711,6 miljoen EUR gerelateerd zijn aan DEME en 60,0 miljoen EUR gerelateerd zijn aan CFE zonder DEME.

Het saldo (9,8 miljoen EUR) bestaat uit de lopende niet vervallen intresten. Door de wijziging van de consolidatiekring omvat de schuldenlast nu 100% van DEME.

Op een vergelijkbare basis bedroeg ze 936 miljoen EUR op 30 juni 2013 en 771 miljoen EUR op 31 december 2012.

Deze financiële schuldenlast is opgesplitst in een langetermijnschuldenlast van 849 miljoen EUR en een positieve nettokaspositie van 67 miljoen EUR. Per 31 december werd de obligatielening die CFE in mei 2011 heeft uitgegeven, opgenomen binnen de kortetermijnschulden, gelet op de mogelijkheid voor de obligatiehouders om de terugbetaling te vragen als gevolg van de wijziging van het aandeelhouderschap.

De kasstromen afkomstig uit de investeringsverrichtingen, bedragen voor het boekjaar 59 miljoen EUR, in vergelijking met 197 miljoen EUR in 2012 (in deze gegevens is DEME voor 50% geïntegreerd). Deze kasstromen verminderen fors als gevolg van het einde van het investeringsplan van DEME.

De kasstromen voortkomende uit de verwerving van 50% van de kaspositie van DEME bedragen 166,7 miljoen EUR.

De behoefte aan werkkapitaal neemt lichtjes toe als gevolg van de financiering, tijdens de bouwfase, van het politiebureau in Charleroi. De vorderingen die uit deze werf voortvloeiden, zullen op het einde van boekjaar 2014 worden verkocht aan een bank.

CFE beschikt voor de algemene financiering van de vennootschap over bevestigde langetermijnkredietlijnen ten belope van 100 miljoen EUR, waarvan 70 miljoen EUR op 31 december 2013 niet werden gebruikt. De bankconvenanten worden nageleefd.

Voor de aankoop van baggerschepen en ander maritiem materiaal door DEME werden specifieke financieringen aangegaan die door deze activa worden gewaarborgd. Bovendien heeft DEME, in het eerste kwartaal van 2013, een obligatielening uitgegeven met een looptijd van 6 jaar en voor een bedrag van 200 miljoen EUR (100% DEME). Op deze lening is volledig ingeschreven.

* De financiële nettoschuldenlast per 31 december 2013 houdt geen rekening met de reële waarde van afgeleide producten die, per 31 december 2013, een passief van 41 miljoen EUR vertegenwoordigen.

Boekjaar afgesloten op 31 december (in duizend EUR)	2013 (DEME aan 50%)	2012 (DEME aan 50%)
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten	64.885	150.008
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-59.083 ¹	-196.971
Aanschaf DEME	166.702	-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	41.130	95.152
Netto toename/afname van de liquide middelen	213.634	48.189
Eigen vermogen aandeel van de groep bij opening	524.612	499.748
Eigen vermogen aandeel van de groep bij sluiting	1.193.153	524.612
Nettoresultaat aandeel van de groep van het jaar**	7.929	49.363
ROE***	1,5%	9,9%

** Nettoresultaat aandeel van de groep vóór de specifieke eigen aan de kapitaalverhoging en aan de verwerking van de goodwill als gevolg van de integratie van 50% van de aandelen van DEME, die het voorwerp uitmaken van de inbreng en de kapitaalverhoging.

*** ROE berekend op het nettoresultaat aandeel van de groep van het jaar (vóór de specifieke boekingen eigen aan de kapitaalverhoging en aan de verwerking van de goodwill als gevolg van de integratie van 50% van de aandelen van DEME, die het voorwerp uitmaken van de inbreng en de kapitaalverhoging).

¹ Gelet op de betaling van de laatste investeringsschijven tijdens het eerste trimester 2013, bedraagt de tegenwaarde in cash van de investeringen van DEME voor 2013, 209 miljoen EUR (DEME aan 100%).

2. STATUTAIRE REKENINGEN

De omzet van CFE NV is gedaald. Dit is te wijten aan de vermindering van de activiteit Burgerlijke bouwkunde en een vermindering van de activiteit Gebouwen in het zuiden van het land.

Het bedrijfsresultaat is negatief, meer bepaald als gevolg van de zware verliezen die m.b.t. het scholenproject in de Duitstalige gemeenschap werden geleden, onvoldoende activiteit bij de burgerlijke bouwkunde gekoppeld aan de moeilijke uitvoering van enkele werven in het Waalse gewest, herstructureringsmaatregelen, en de opvraging van een bankgarantie m.b.t. een oude werf.

De opbrengst van de financiële vaste activa is verminderd als gevolg van de daling van de door de filialen betaalde dividenden.

De uitzonderlijke kosten zijn het gevolg van de maatregelen die werden genomen om de moeilijkheden te bekampen waarmee bepaalde filialen te maken hebben.

Het nettoresultaat is gelijk aan -24,7 miljoen EUR.

(in duizend EUR)	2013	2012
Bedrijfsopbrengsten	381.040	407.806
Omzet	293.572	349.506
Bedrijfsresultaat (verlies)	-32.389	-721
Financieel nettoresultaat	16.974	24.294
Resultaat uit de gewone bedrijfsuitoefening	-15.415	23.574
Uitzonderlijke opbrengsten	124	44
Uitzonderlijke kosten	-9.376	-273
Resultaat vóór belastingen	-24.667	23.345
Belastingen	-33	-4
Resultaat	-24.700	23.341

3. VERGOEDING VAN HET KAPITAAL

De raad van bestuur van CFE NV stelt aan de algemene vergadering van 30 april 2014 de uitkering voor van een brutodividend per aandeel van 1,15 EUR, overeenstemmend met 0,8625 EUR netto, meer bepaald een uitkering van 29.111.654,30 EUR. De overgedragen winst na uitkering is gelijk aan 610.271,18 EUR.

Verklaring van corporate governance

1. CORPORATE GOVERNANCE

De vennootschap neemt de Belgische Corporate Governance Code 2009 als referentiecode aan.

Het corporate governance charter van CFE, dat opgesteld werd op basis van de referentiecode, kan geraadpleegd worden op de website van de vennootschap (www.cfe.be).

Het corporate governance charter werd op 24 december 2013 gewijzigd met het oog op de aanpassing van:

- het aantal aandelen van de vennootschap dat van 13.092.260 stijgt tot 25.314.482
- het onderschreven maatschappelijk kapitaal dat 41.329.482,42 EUR bedraagt (voordien 21.374.971,41 EUR)
- het maximum aantal bestuurders dat nu veertien bedraagt (vroeger twaalf)

In haar corporate governance charter past CFE de principes toe van de Belgische Corporate Governance Code 2009

Voor CFE reikt corporate governance bovendien verder dan alleen de naleving van de code. CFE acht het immers onontbeerlijk om de leiding van zijn activiteiten te baseren op een gedrags- en besluitvormingsethiek en op een diep verankerde corporate governance-cultuur.

Het corporate governance charter van CFE wordt momenteel grondig herzien. Een nieuwe versie zal in 2014 gepubliceerd worden.

2. SAMENSTELLING VAN DE RAAD VAN BESTUUR

Op 31 december 2013 bestaat de raad van bestuur van CFE uit dertien leden, die op de onderstaande datums in functie zijn getreden en van wie het mandaat onmiddellijk afloopt na de resp. gewone algemene vergadering van aandeelhouders in de hierna weergegeven jaren :

	Infunctie-treding	Vervaljaar van het mandaat
NV C.G.O., vertegenwoordigd door de heer Philippe Delaunois **	06.05.2010	2014
Renaud Bentégeat *	18.09.2003	2017
Luc Bertrand	24.12.2013	2017
John-Eric Bertrand	24.12.2013	2017
Jan Suykens	24.12.2013	2017
Koen Janssen	24.12.2013	2017
Piet Dejonghe	24.12.2013	2017
Alain Bernard	24.12.2013	2017
Philippe Delusinne	07.05.2009	2016
Christian Labeyrie	06.03.2002	2016
Consuco NV, vertegenwoordigd door de heer Alfred Bouckaert	06.05.2010	2014
BVBA Ciska Servais, vertegenwoordigd door mevrouw Ciska Servais	03.05.2007	2015
Jan Steyaert	07.05.2009	2016

* Gedelegeerd bestuurder belast met het dagelijks bestuur

** De heer Philippe Delaunois was sinds 5 mei 1994 ten persoonlijke titel bestuurder van CFE

Op de algemene vergadering van 30 april 2014 zal de raad van bestuur de aandeelhouders voorstellen om het mandaat van twee bestuurders te verlengen voor een beperkte periode van twee jaar. Deze beperkte periode van de nieuwe mandaten wordt gerechtvaardigd door de verplichte naleving door de vennootschap van de Wet van 28 juli 2011 tot invoering van het quotum vrouwen in de raden van bestuur van beursgenoteerde vennootschappen. Vanaf 1 januari 2017 zal de raad van bestuur van de vennootschap uit tenminste één derde vrouwen moeten samengesteld zijn.

2.1 MANDATEN EN FUNCTIES VAN DE BEDRIJFSMANDATARISSEN

Bestuurders

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de mandaten en functies van de dertien bestuurders op datum van 31 december

**NV C.G.O.,
vertegenwoordigd door
de heer Philippe Delaunois**

CFE
Hermann-Debrouxlaan 40-42
B-1160 Brussel

Voorzitter van de raad van bestuur Bestuurder

Philippe Delaunois, geboren in 1941, is burgerlijk ingenieur staal van de Faculté Polytechnique te Bergen, commercieel ingenieur van de Université de l'Etat te Bergen en heeft een diploma van de Harvard Business School.

Hij oefende het grootste gedeelte van zijn carrière uit in de staalindustrie en was tot 1999 gedelegeerd bestuurder en directeur-generaal van Cockerill-Sambre.

Officier in de Leopoldsorde en Ridder van het Erelegioen, in 1989 uitgeroepen tot manager van het jaar, voorzitter van de Union Wallonne des Entreprises tussen 1990 en 1993, en sinds 1990 ereconsul van Oostenrijk voor Henegouwen en Namen

Uitgeoefende mandaten

A – in beursgenoteerde ondernemingen

Bestuurder van Mobistar
Bestuurder van SABCA

B – niet-beursgenoteerde vennootschappen

Bestuurder van Integrale, gemeenschappelijke verzekeringskas
Bestuurder van CLi
Bestuurder van CLE
Bestuurder van DEME
Bestuurder van ETEC

C - verenigingen

Bestuurder van vzw Europalia
Bestuurder van vzw Leopoldsorde
Bestuurder van de Muziekkapel Koningin Elisabeth

Renaud Bentégeat

CFE
Hermann-Debrouxlaan 40-42
B-1160 Brussel

Gedelegeerd Bestuurder

Renaud Bentégeat, geboren in 1953, heeft een licentie in publiek recht, een Diplôme d'Études Approfondies in publiek recht, en een D.E.A in Analyse Politique Approfondie. Hij is afgestudeerd aan het Institut d'Études Politiques van Bordeaux. Hij is zijn carrière in 1978 in de onderneming Campenon Bernard begonnen. Nadien heeft hij achtereenvolgens de functies bekleed van hoofd juridische zaken, directeur communicatie, administratief directeur en secretaris generaal, verantwoordelijk voor de juridische, communicatie-, administratie- en human resources-afdeling bij de Compagnie Générale de Bâtiment et de Construction (CBC). Van 1998 tot 2000 was hij regionaal directeur Bâtiment Ile-de-France van Campenon Bernard SGE, alvorens te zijn benoemd tot adjunct-directeur-generaal bij VINCI Construction, waar hij verantwoordelijk was voor de filialen van de groep VINCI Construction in Midden-Europa en gedelegeerd bestuurder was bij Bâtiments et Ponts Construction en Bâtipont Immobilier in België. Sinds 2003 is hij gedelegeerd bestuurder van CFE.

Renaud Bentégeat is officier in de Leopoldsorde en ridder in de Nationale Orde van Verdiensten (Frankrijk).

Uitgeoefende mandaten

A – in beursgenoteerde ondernemingen

Gedelegeerd bestuurder van CFE

B – niet-beursgenoteerde vennootschappen

Bestuurder van Amart

Bestuurder van Bavière Developpement

Bestuurder van BPC

Bestuurder van CLi

Bestuurder van IFC

Bestuurder van CFE Polska

Bestuurder van CIW

Bestuurder van CLE

Bestuurder van CM

Bestuurder van DEME

Bestuurder van Rent-A-Port

Bestuurder van Rent-A-Port-Energy

Bestuurder van Promotion Léopold

Bestuurder van SFE

Bestuurder van Sogech

Lid van de Raad van Toezicht van CFE Hongarije

Voorzitter directeur-generaal van Compagnie Générale de Bâtiment et de Construction (CBC)

Voorzitter directeur-generaal van Ufimmio

C - verenigingen

Voorzitter van de Franse Kamer voor Handel en Nijverheid in België

Bestuurder van de Vereniging der Belgische Aannemers

van Grote Bouwwerken (ADEB-VBA)

Adviseur buitenlandse handel voor Frankrijk

Bestuurder van de Union des Chambres françaises de Commerce et d'Industrie (UCCIFE)

Luc Bertrand

Ackermans & van Haaren
Begijnenvest 113
B- 2000 Antwerpen

Lid van het benoemings-
en remuneratiecomité
vanaf 22 januari 2014

Bestuurder

Luc Bertrand, geboren in 1951, behaalde in 1974 het diploma van handelsingenieur (KU Leuven). Luc Bertrand begon zijn carrière bij Bankers Trust, waar hij de functie van Vicevoorzitter en Regional Sales Manager, Noord-Europa, uitoefende. In 1985 werd hij benoemd tot bestuurder van Ackermans & van Haaren, waar hij sinds 1986 in functie is.

Uitgeoefende mandaten

A – in beursgenoteerde ondernemingen

Bestuurder en Voorzitter van het uitvoerend comité van Ackermans & van Haaren
Voorzitter van de raad van bestuur van Leasinvest Real Estate
Bestuurder van Atenor Group
Bestuurder van Groep Flo
Bestuurder van Sipef
Bestuurder van Schroders

B – niet-beursgenoteerde vennootschappen

Voorzitter van de raad van bestuur van DEME
Voorzitter van de raad van bestuur van Dredging International
Voorzitter van de raad van bestuur van Finaxis
Voorzitter van de raad van bestuur van Sofinim
Voorzitter van de raad van bestuur van Egemin International
Voorzitter van de raad van bestuur van Tour & Taxis
(Kon. Pakhuis, Openb. Pakhuis, Parking)
Voorzitter van de raad van bestuur van Van Laere
Bestuurder van AvH Coordination Center
Bestuurder van Anfima
Bestuurder van Axe Investments
Bestuurder van Baarbeek BV
Bestuurder van Bank J. Van Breda & C°
Bestuurder van Belfimas
Bestuurder van BOS
Bestuurder van Brinvest
Bestuurder van Delen Investments CVA
Bestuurder van Delen Private Bank
Bestuurder van DEME Coordination Center
Bestuurder van Extensa Group
Bestuurder van Gemeni Natural Resources
Bestuurder van de Groupe Financière Duval
Bestuurder van Holding Groupe Duval (FR)
Bestuurder van JM Finn & Co (UK)
Bestuurder van Leasinvest Immo Lux Sicav
Bestuurder van Manuchar
Bestuurder van N.M.C.
Bestuurder van Profimolux
Bestuurder van Rent-A-Port
Bestuurder van Rent-A-Port-Energy
Bestuurder van Scaldis Invest
Bestuurder van Tour & Taxis (Project T&T)
Bestuurder van ING Belgium
Bestuurder van Thorton & Co

C - verenigingen

Voorzitter van Middelheim Promotors
Lid van de raad van bestuur van de KU Leuven
Lid van de raad van bestuur van het Instituut de Duve
Lid van de raad van bestuur van het Instituut Tropische Geneeskunde
Lid van de raad van bestuur van het Museum Mayer van den Bergh
Voorzitter van Guberna (Belgian Governance Institute)
Vicevoorzitter van VOKA
Lid van de raad van bestuur van INSEAD België
Lid van de raad van bestuur van Vlerick Leuven Gent School
Lid van de raad van bestuur van VKW Synergia

John-Eric Bertrand

Ackermans & van Haaren
Begijnenvest 113
B- 2000 Antwerpen

Bestuurder

John-Eric Bertrand, geboren in 1977, behaalde na zijn studies handelsingenieur (UCL 2001, magna cum laude), een Master in International Management (CEMS, 2002) en een MBA in Insead (2006). Voordat hij bij Ackermans & van Haaren in dienst trad, heeft John-Eric Bertrand gewerkt als senior auditor bij Deloitte en senior consultant bij Roland Berger Strategy Consultants. Sinds 1 september 2008 is hij Investment Manager bij Ackermans & van Haaren.

Uitgeoefende mandaten

A – in beursgenoteerde ondernemingen:

Bestuurder van Sagar Cements

B – niet-beursgenoteerde ondernemingen

Bestuurder van Alfa Park

Bestuurder van Egemin International

Bestuurder van Egemin NV

Bestuurder van Oriental Quarries & Mines

Bestuurder van Van Laere

Bestuurder van Bracht, Deckers & Mackelbert (BDM)

Bestuurder van Assurances Continentales (Asco)

Bestuurder van Holding Groupe Duval

Bestuurder van AvH Resources India

Bestuurder van de Groep Thiran

Lid van het investeringscomité van Inventures

Jan Suykens

Ackermans & van Haaren
Begijnenvest 113
B- 2000 Antwerpen

Bestuurder

Jan Suykens, geboren in 1960, is licentiaat in de toegepaste economische wetenschappen (UFSIA, 192) en behaalde een MBA in de Colombia University (1984). Hij werkte vele jaren bij de Generale Bank in de afdeling Corporate & Investment Banking voordat hij in 1990 Ackermans & van Haaren vervoegde.

Uitgeoefende mandaten

A – in beursgenoteerde ondernemingen:

Lid van het uitvoerend comité van Ackermans & van Haaren

Bestuurder van Leasinvest Real Estate

B – niet-beursgenoteerde ondernemingen

Voorzitter van de raad van bestuur van Anima Care

Voorzitter van de raad van bestuur van Delen Private Bank

Voorzitter van de raad van bestuur van Bank J. Van Breda & C.

Bestuurder van Delen Private Bank Luxembourg

Bestuurder van Corelio

Bestuurder van DEME

Bestuurder van Extensa Group

Bestuurder van Van Laere

Bestuurder van AvH Coordination Center

Bestuurder van Anfima

Bestuurder van Gemini Natural Resources

Bestuurder van T&T Koninklijk Pakhuis

Bestuurder van T&T Parking

Bestuurder van T&T Openbaar Pakhuis

Bestuurder van Profimolux

Bestuurder van Sofinim

Bestuurder van Leasinvest Immo Lux

Bestuurder van Mediacore

Bestuurder van JM Finn & Co

Bestuurder van Project TT

Bestuurder van ABK Bank

Koen Janssen

Ackermans & van Haaren
Begijnenvest 113
B- 2000 Antwerpen

Bestuurder

Koen Janssen, geboren in 1970, behaalde, na zijn studies burgerlijk ingenieur elektromechanica (KU Leuven, 1993), een MBA in IEFISI (Frankrijk, 1994). Hij werkte voor Recticel, ING Investment Banking en ING Private Equity, vooraleer, in 2001, een functie te bekleden bij Ackermans & van Haaren. Sinds 1 april 2012 is hij lid van het uitvoerend comité van Ackermans & van Haaren.

Uitgeoefende mandaten

A – in beursgenoteerde ondernemingen:

Lid van het uitvoerend comité van Ackermans & van Haaren

B – niet-beursgenoteerde ondernemingen

Voorzitter van de raad van bestuur van Nationale Maatschappij der Pijpleidingen
Bestuurder van DEME en lid van het auditcomité
Bestuurder van NMC en lid van het auditcomité
Bestuurder van Max Green
Bestuurder van Bedrijvensentrum Regio Mechelen
Bestuurder van Dredging International
Bestuurder van Ligno Power
Bestuurder van Napro (JV SNTC-Air Products)
Bestuurder van Nitraco (SNTC-Praxair)
Bestuurder van Quinten Matsys (filiale SNTC)
Bestuurder van Rent-A-Port
Bestuurder van Rent-A-Port Energy
Bestuurder van Canal Re (filiale SNTC)
Bestuurder van Sofinim Lux

Piet Dejonghe

Ackermans & van Haaren
Begijnenvest, 113
B- 2000 Antwerpen

Lid van het auditcomité
vanaf 22 januari 2014

Bestuurder

Piet Dejonghe, geboren in 1966, behaalde, na zijn studies licentiaat in de rechten (KU Leuven, 1989), een postgraduaat beheer aan de KU Leuven (1990) en een MBA in Insead (1993). Voordat hij in 1995 in dienst trad bij Ackermans & van Haaren was hij geattacheerd advocaat bij Loeff Claeys Verbeke en was hij er actief als consultant bij Boston Consulting Group.

Uitgeoefende mandaten

A – in beursgenoteerde ondernemingen:

Lid van het uitvoerend comité van Ackermans & van Haaren

Bestuurder van Groep Flo

B – niet-beursgenoteerde ondernemingen

Voorzitter van de raad van bestuur van Distriplus
Voorzitter van de raad van bestuur van Trasys Group
Bestuurder van Delen Private Bank
Bestuurder van Bank J. Van Breda & C°
Bestuurder van de financiële Groep Duval
Bestuurder van Brinvest
Bestuurder van Delen Private Bank Luxembourg
Bestuurder van Financière Flo
Bestuurder van Profimolux
Bestuurder van Sofinim
Bestuurder van GB-INNO-BM
Bestuurder van Ligno Power
Bestuurder van GIB Corporate Services
Bestuurder van Baloise Belgium
Bestuurder van Holding Groupe Duval

Alain Bernard

DEME
Haven 1025
Schelvedijk, 30
B-2070 Zwijndrecht

Bestuurder

Alain Bernard, geboren in 1955, behaalde het diploma van burgerlijk ingenieur bouwkunde (KU Leuven, 1978) en burgerlijk ingenieur industrieel beheer (KU Leuven, 1979). Alain Bernard trad in 1980 bij DEME in dienst als project manager. Hij was directeur-generaal van Dredging International en COO van de groep DEME tussen 1996 en 2006. In 2006 werd Alain Bernard benoemd tot CEO van de Groep DEME.

Uitgeoefende mandaten

A – in beursgenoteerde ondernemingen:

B – niet-beursgenoteerde ondernemingen

Chief Executive Officer van DEME

Bestuurder van diverse filialen van DEME

Bestuurder van Aquafin

C - verenigingen

Voorzitter van de 'Belgian Dredging Association'

Philippe Delusinne

RTL Belgium
Jacques Georinlaan 2
B-1030 Brussel

Lid van het auditcomité

Onafhankelijk bestuurder

Philippe Delusinne, geboren in 1957, is houder van het diploma van Marketing & Distributie van het ISEC te Brussel en van een Short MBA aan het Sterling Institute van Harvard. Hij startte zijn carrière bij Ted Bates als account executive. Vervolgens vervulde hij de functies van account manager bij Publicis, client service director bij Impact FCB, deputy general manager bij McCann Erickson en chief executive officer bij Young & Rubicam in 1993. Sinds maart 2002 is hij chief executive officer van RTL Belgium.

Uitgeoefende mandaten

A – in beursgenoteerde ondernemingen:

Lid van de Raad van Toezicht van Métropole Télévision (M6), Parijs

B – in niet-beursgenoteerde ondernemingen

Gedelegeerd bestuurder van RTL Belgium NV

Gedelegeerd bestuurder van Radio H NV

Gedelegeerd bestuurder van RTL Belux SA

Voorzitter en gedelegeerd bestuurder van IP Plurimedia

Vertegenwoordiger CLT-UFA, Gedelegeerd bestuurder van Cobelfra

Vertegenwoordiger CLT-UFA, Gedelegeerd bestuurder van New Contact

Gedelegeerd bestuurder van INADI

Bestuurder van CLT-UFA

Voorzitter van HOME SHOPPING SERVICE BELGIQUE

C - verenigingen

Lid van de Hoge Raad voor de Audiovisuele Sector

Ondervoorzitter van de Koninklijke Muntchouwburg

Voorzitter van De vrienden van de Koninklijke Musea

voor Schone Kunsten van België

Voorzitter van Association of Commercial Television in Europe (A.C.T.)

Bestuurder van Association pour l'Autorégulation

de la Déontologie Journalistique (AADJ) ASBL

Christian Labeyrie

VINCI
1, cours Ferdinand-de-Lesseps,
F-92851 Rueil-Malmaison Cedex

Lid van het auditcomité

Bestuurder

Christian Labeyrie, geboren in 1956, is adjunct-directeur-generaal, financieel directeur en lid van het uitvoerend comité van de groep VINCI. Alvorens werkzaam te zijn binnen de groep VINCI in 1990, heeft hij verschillende functies uitgeoefend in de groepen Rhône Poulenc en Schlumberger. Hij is zijn carrière in de banksector begonnen.

Christian Labeyrie is afgestudeerd aan de HEC, de l'Escuela Superior de Administración de Empresas (Barcelona) en de McGill University (Canada). Tevens is hij in het bezit van een DECS (Diplôme d'Etudes Comptables Supérieures). Hij is ridder bij het Légion d'honneur en ridder in de Nationale Orde van Verdienste.

Uitgeoefende mandaten

A – in beursgenoteerde ondernemingen:

Lid van het uitvoerend comité van VINCI

B – niet-beursgenoteerde ondernemingen

Bestuurder van Eurovia

Bestuurder van VINCI Park

Bestuurder van ASF

Bestuurder van Escota

Bestuurder van Arcour

Bestuurder van het consortium Stade de France

Bestuurder van VFI

Bestuurder van de maatschappij LCL Actions Euro van de Groep Crédit agricole Asset management

Lid van de Raad van Toezicht van VINCI Deutschland

Lid van de Raad van de Banque de France - filiaal in Hauts-de-Seine

Consuco NV, vertegenwoordigd door de heer Alfred Bouckaert

de Foestraetslaan, 33A
B-1180 Brussel

Lid van het auditcomité
vanaf 22 januari 2014

Lid van het benoemings-
en remuneratiecomité

Onafhankelijk bestuurder

Alfred Bouckaert, geboren in 1946, is licentiaat in de economische wetenschappen (KUL).

Hij startte zijn carrière in 1968 als beursmakelaar bij JM Finn & Co in Londen. In 1972 trad hij in dienst bij Chase Manhattan Bank, waar hij verschillende commerciële functies en kredietfuncties uitoefende voordat hij commercial banking manager voor België werd. In 1984 werd hij genoemd tot general manager van Chase in Kopenhagen (Denemarken). Twee jaar later werd hij general manager en country manager van Chase in België. In 1989 werden de Belgische activiteiten van Chase Manhattan Bank verkocht aan Crédit Lyonnais. Alfred Bouckaert was verantwoordelijk voor de fusie van de Belgische operationele activiteiten van Chase en Crédit Lyonnais. In 1994 vroeg Crédit Lyonnais aan Alfred Bouckaert om de Europese activiteiten van de bank te leiden. In 1999 werd hij directeur van AXA Royale Belge. AXA benoemde hem ook tot country manager voor de Benelux. In 2005 werd hij algemeen directeur van de regio 'Noord-Europa' (België, Nederland, Luxemburg, Duitsland en Zwitserland). Van oktober 2006 tot mei 2010 was hij lid van het directiecomité van AXA en verantwoordelijk voor de activiteiten in de regio Noord-, Midden- en Oost-Europa. In april 2007 werd hij benoemd tot voorzitter van de raad van bestuur van AXA Belgium NV, een functie die hij heeft geëffend tot 27 april 2010.

In 2011, werd hij benoemd tot voorzitter van de raad van bestuur van Belfius Bank & Verzekeringen.

Uitgeoefende mandaten

A – in beursgenoteerde ondernemingen:

Bestuurder van Leasinvest Real Estate

B – niet-beursgenoteerde ondernemingen

Bestuurder van KBL Banque

Bestuurder van Mauritius Commercial Union Ltd.

Bestuurder van Vandemoortele

Bestuurder van Ventosia (sicav van de notarissen)

Bestuurder van Vesalius Biocapital II Arkiv
Voorzitter van First Retail International

C - verenigingen

Bestuurder van de Franse kamer voor Handel en Nijverheid in België
Bestuurder van het Instituut de Duve (ICP)

**BVBA Ciska Servais,
vertegenwoordigd door
mevrouw Ciska Servais**

Boerenlegerstraat, 204
B-2650 Edegem

Voorzitter van het benoemings-
en remuneratiecomité

Onafhankelijk bestuurder

Ciska Servais is vennoot bij het advocatenkantoor Astrea. Zij is actief op het vlak van administratief recht, in het bijzonder milieurecht en ruimtelijke ordening, evenals vastgoedrecht en bouwrecht. Zij heeft een uitgebreide ervaring inzake adviesverlening, gerechtelijke procedures en onderhandelingen. Zij is docente en geeft regelmatig voordrachten in het kader van seminaries. Zij studeerde af aan de Universiteit Antwerpen als licentiaat in de rechten (1989) en behaalde bijkomend een Master (LL.M) aan de Vrije Universiteit Brussel in International Legal Cooperation (1990). Bovendien behaalde zij een Bijzondere Licentie in de Milieukunde aan de Universiteit Antwerpen (1991).

Zij startte haar stage in 1990 bij het Advocatenkantoor Van Passel & Greeve. Zij werd vennoot bij Van Passel & Vennoten in 1994, en vervolgens bij Lawfort in 2004. In 2006 richtte zij het advocatenkantoor Astrea mee op.

Ciska Servais publiceert voornamelijk op het vlak van milieurecht, onder meer aangaande het bodemsaneringsdecreet, de milieuaansprakelijkheid en de grondverzetregeling. Zij is ingeschreven aan de Antwerpse Balie.

Uitgeoefende mandaten

A – in beursgenoteerde ondernemingen:

Voorzitter van het Auditcomité van MONTEA Comm. VA.

Lid van het Benoemings- en Remuneratiecomité van MONTEA Comm. VA

B – niet-beursgenoteerde ondernemingen

Astrea bv cvba

Jan Steyaert

Mobistar
Reyerslaan 70
B-1030 Brussel

Voorzitter van het auditcomité

Onafhankelijk bestuurder

Jan Steyaert, geboren in 1945, oefende het grootste deel van zijn carrière uit in de telecommunicatiesector. Hij startte aanvankelijk bij een bedrijfsrevisor. In 1970 trad hij in dienst van Telindus (beursgenoteerde vennootschap) en bekleedde achtereenvolgens de functie van CFO, CEO en voorzitter van de raad van bestuur van Telindus Group en van zijn filialen. Hij heeft deze functie bekleed tot en met 2006.

Sinds de oprichting van Mobistar (1995) is hij lid van de raad van bestuur en sinds 2003 voorzitter.

Hij is officier in de orde van Leopold II en werd bekroond met het kruis van ridder in de kroonorde.

Uitgeoefende mandaten

A – in beursgenoteerde ondernemingen:

Voorzitter van Mobistar

B – niet-beursgenoteerde ondernemingen

Bestuurder van Credoc

Bestuurder van Portolani

Bestuurder van Automation

Bestuurder van e-Novates

Bestuurder van Blue Corner

Bestuurder van 4iS

C - verenigingen

Bestuurder van Anima Eterna vzw

Bestuurder van VVW vzw

Voorzitter van de Stichting en het Museum Dhondt-Dhaenens in Deurle

Bestuurders voor wie de verlenging van het mandaat wordt voorgesteld aan de gewone algemene vergadering

Het bestuurdersmandaat van NV C.G.O., vertegenwoordigd door de heer Philippe Delaunois, loopt ten einde na de gewone algemene vergadering van 30 april 2014. Aan bedoelde algemene vergadering van 30 april 2014 zal worden voorgesteld om het bestuurdersmandaat van NV C.G.O., vertegenwoordigd door de heer Philippe Delaunois, te verlengen met een termijn van twee jaar, die op het einde van de gewone algemene vergadering van 2016 ten einde zal lopen. In toepassing van de onafhankelijkheidscriteria die door artikel 526 van het Wetboek van vennootschappen en door de Belgische Corporate Governance Code zijn gedefinieerd, heeft NV C.G.O., vertegenwoordigd door de heer Philippe Delaunois, niet de hoedanigheid van onafhankelijk bestuurder.

Het bestuurdersmandaat van Consuco NV, vertegenwoordigd door de heer Alfred Bouckaert, loopt na de gewone algemene vergadering van 30 april 2014 ten einde. Aan bedoelde algemene vergadering van 30 april 2014 zal worden voorgesteld om het bestuurdersmandaat van Consuco NV, vertegenwoordigd door de heer Alfred Bouckaert, te verlengen met een termijn van twee jaar, die op het einde van de gewone algemene vergadering van 2016 ten einde zal lopen. In toepassing van de onafhankelijkheidscriteria die door artikel 526 van het Wetboek van vennootschappen en door de Belgische Corporate Governance Code zijn gedefinieerd, heeft Consuco NV, vertegenwoordigd door de heer Alfred Bouckaert, niet de hoedanigheid van onafhankelijk bestuurder.

2.2 BEOORDELING VAN DE ONAFHANKELIJKHEID VAN DE BESTUURDERS

Van de dertien leden van de raad van bestuur, op 31 december 2013, zijn er negen die niet als onafhankelijke bestuurders kunnen worden gekwalificeerd in de zin van artikel 526 ter van het Wetboek van Vennootschappen en van de Belgische Corporate Governance Code

- Renaud Bentégeat, gedelegeerd bestuurder van de vennootschap
- Alain Bernard, gedelegeerd bestuurder van DEME, voor 100% een filiaal van de vennootschap
- Luc Bertrand, Jan Suykens, Piet Dejonghe, Koen Janssen en John-Eric Bertrand, die de controleaandeelhouder, Ackermans & van Haaren, vertegenwoordigen
- Christian Labeyrie, die VINCI Construction vertegenwoordigt als aandeelhouder voor 12,11%
- NV C.G.O., vertegenwoordigd door de heer Philippe Delaunois, omdat de heer Delaunois meer dan twee opeenvolgende mandaten heeft uitgeoefend

Overeenkomstig de beslissing van de algemene vergaderingen van 7 mei 2009, 6 mei 2010 en 5 mei 2011 zijn de onafhankelijke bestuurders: Philippe Delusinne, BVBA Ciska Servais, vertegenwoordigd door mevrouw Ciska Servais, Jan Steyaert en Consuco NV, vertegenwoordigd door de heer Alfred Bouckaert.

Weze opgemerkt dat de onafhankelijke bestuurders van CFE hun opdracht in alle onafhankelijkheid hebben kunnen uitoefenen.

2.3 SITUATIE VAN DE BEDRIJFSMANDATARISSEN

Geen enkele bestuurder van CFE (I) is ooit wegens fraude veroordeeld of door een regelgevende instantie aangeklaagd of veroordeeld tot een publiekrechtelijke sanctie (II), betrokken geweest bij een faillissement of onder sekwestre geplaatst of in staat van faillissement gesteld (III) of door een rechtbank ontzet uit het recht op te treden als lid van een raad van

bestuur, directieraad of raad van toezicht voor rekening van een emittent, of om te bemiddelen bij het beheren of uitvoeren van transacties van een emittent.

2.4 BELANGENCONFLICT

2.4.1 Gedragsregels

Van alle bestuurders wordt onafhankelijkheid van beoordeling geëist, zowel van de uitvoerend als van de niet-uitvoerend bestuurders, en, wat de niet-uitvoerend bestuurders betreft, ongeacht of zij onafhankelijk zijn of niet.

Elke bestuurder organiseert zijn persoonlijke en professionele zaken derwijze dat rechtstreekse of onrechtstreekse belangenconflicten met de vennootschap worden vermeden.

De raad van bestuur waakt bijzonder over mogelijke belangenconflicten met een bestuurder of met een vennootschap van de groep, en over de naleving van de bijzondere procedures voorgeschreven in de artikelen 523 en 524 van het Wetboek van vennootschappen.

Transacties of andere contractuele relaties tussen de vennootschap, met inbegrip van verbonden vennootschappen, en bestuurders moeten aan normale marktvoorwaarden worden afgesloten.

Het is uitvoerend bestuurders niet toegestaan met de vennootschap rechtstreeks of onrechtstreeks een overeenkomst af te sluiten over de levering van bezoldigde diensten zonder de expliciete toestemming van de raad van bestuur. Zij zijn verplicht de voorzitter te raadplegen die zal beslissen of het verzoek tot afwijking al dan niet aan de raad van bestuur wordt voorgelegd.

2.4.2 Toepassing van de procedures

Bij weten van CFE, heeft geen enkele bestuurder dit jaar een belangenconflict gehad en werden de toepasselijke gedragsregels nageleefd.

Weze opgemerkt dat sommige bestuurders mandaten uitoefenen in andere vennootschappen die soms concurrerende activiteiten uitoefenen. Bovendien, werden zes bestuurders benoemd op voorstel van de groep Ackermans & van Haaren, controleaandeelhouder van CFE.

2.5 BEOORDELING VAN DE RAAD VAN BESTUUR, VAN ZIJN COMITÉS EN VAN DE BESTUURDERS

2.5.1 Beoordelingswijze

Met de hulp van het benoemings- en remuneratiecomité en eventueel ook van externe deskundigen, en onder leiding van zijn voorzitter beoordeelt de raad van bestuur geregeld de eigen samenstelling, omvang en werking, alsook de samenstelling, omvang en werking van de gespecialiseerde comités van de raad van bestuur. De bedoeling is de corporate governance voortdurend te verbeteren, rekening houdend met de eventueel gewijzigde omstandigheden.

Bij die evaluatie gaat de raad van bestuur onder meer na of – zowel in de raad van bestuur als in de gespecialiseerde comités van de raad van bestuur – belangrijke kwesties adequaat worden voorbereid en besproken.

Hij verifieert de effectieve bijdrage van elke bestuurder gelet op zijn competentie en op zijn aanwezigheid op de vergaderingen, alsook zijn constructieve inzet tijdens de besprekingen en de besluitvorming, en beoordeelt of de huidige samenstelling van de raad van bestuur en van de comités overeenstemt met wat wenselijk is.

Er wordt ook bijzondere aandacht besteed aan de beoordeling van de voorzitter van de raad van bestuur.

De raad van bestuur trekt lering uit de evaluatie van zijn prestaties; hij speelt zijn sterke punten uit en pakt tegelijk zijn zwakke punten aan. Desgevallend impliceert dit een voorstel

tot benoeming van nieuwe leden, tot het niet herkiezen van bestaande leden of tot goedkeuring van andere geschikt geachte maatregelen om de raad van bestuur doeltreffend te laten werken. Hetzelfde geldt voor de gespecialiseerde comités.

De niet-uitvoerend bestuurders evalueren eenmaal per jaar hun interactie met het uitvoerend management. Daartoe komen zij eenmaal per jaar bijeen zonder de gedelegeerd bestuurder en zonder de eventuele andere uitvoerend bestuurders.

2.5.2 Beoordeling van de prestaties in 2013

In de loop van het tweede halfjaar van 2013 werd de raad van bestuur formeel geëvalueerd. Deze beoordeling gebeurde door de voorzitter van de raad van bestuur bijgestaan door GUBERNA – het instituut voor Bestuurders. De besluiten van deze evaluatie werden tijdens de raad van bestuur van 3 december 2013 uiteengezet.

3. WERKING VAN DE RAAD VAN BESTUUR EN VAN ZIJN COMITÉS

3.1 DE RAAD VAN BESTUUR

Rol en bevoegdheden van de raad van bestuur

Rol van de raad van bestuur

De raad van bestuur voert zijn opdracht uit in het belang van de vennootschap.

De raad van bestuur bepaalt de oriëntaties en de waarden, de strategie en het kernbeleid van de vennootschap. Hij bestudeert de grote operaties die daarop betrekking hebben, en keurt ze goed. Hij zorgt dat zij ten uitvoer worden gelegd en bepaalt alle nodige maatregelen voor de realisatie van het beleid. Hij beslist over het risiconiveau dat de vennootschap bereid is te nemen.

De raad van bestuur streeft naar succes voor de vennootschap op lange termijn en steunt het ondernemend leiderschap dat instaat voor risico-evaluatie en -management.

De raad van bestuur waakt erover dat de vennootschap over de nodige financiële en menselijke middelen kan beschikken om haar doelstellingen te realiseren, en creëert de nodige structuren en middelen voor de realisatie van de doelstellingen van de vennootschap. In het bijzonder besteedt de raad van bestuur aandacht aan het maatschappelijk verantwoord ondernemen, aan genderdiversiteit en aan diversiteit in het algemeen binnen de vennootschap.

De raad van bestuur valideert de begroting, onderzoekt de rekeningen en keurt die goed.

De raad van bestuur:

- keurt het door de directie opgestelde algemene kader van interne controle en risicobeheer goed en beoordeelt de toepassing ervan
- neemt alle nodige maatregelen om de integriteit van de financiële staten te garanderen
- houdt toezicht op de prestaties van de commissaris
- onderzoekt de prestaties van de gedelegeerd bestuurder en het Steering Committee
- waakt erover dat de gespecialiseerde comités van de raad van bestuur op een efficiënte manier werken

Bevoegdheden van de raad van bestuur

Algemene bevoegdheden van de raad van bestuur

Onder voorbehoud van de uitdrukkelijk aan de algemene vergadering van aandeelhouders voorbehouden bevoegdheden en binnen de perken van het maatschappelijke doel heeft de raad van bestuur de bevoegdheid om alle nodige of nuttige handelingen te stellen voor de realisatie van het

maatschappelijke doel van de vennootschap.

Op de algemene vergadering brengt de raad van bestuur verslag uit aan de aandeelhouders over de uitoefening van zijn verantwoordelijkheden en het beheer. Hij stelt de voorstellen van beslissingen op die ter goedkeuring aan de algemene vergadering worden voorgelegd.

Bevoegdheden van de raad van bestuur inzake kapitaalverhoging (toegestaan kapitaal)

De algemene vergadering van aandeelhouders heeft de raad van bestuur gemachtigd om – in één of meerdere malen – het maatschappelijk kapitaal te verhogen met een bedrag van maximum 2.500.000 EUR exclusief uitgiftepremie, en dit bij wijze van geldelijke of niet-geldelijke inbrengen, door omzetting van reserves, met of zonder uitgifte van nieuwe aandelen. Binnen de grenzen van het toegestaan kapitaal is het de raad van bestuur die beslist over de uitgifte van aandelen en die de uitgiftevoorwaarden voor nieuwe aandelen waaronder de inschrijvingsprijs bepaalt.

In het kader van het toegestaan kapitaal van CFE kunnen 1.531.260 bijkomende aandelen worden uitgegeven in geval van een kapitaalverhoging met uitgifte van aandelen op basis van het boekhoudkundige pari.

Deze machtiging vervalt op 21 mei 2015, maar aan de buitengewone algemene vergadering van 30 april 2014 zal worden voorgesteld om deze machtiging te verlengen voor een periode van vijf jaar, en dit overeenkomstig de wettelijke bepalingen ter zake.

Bevoegdheden van de raad van bestuur inzake de verwerving van eigen aandelen

De algemene vergadering van aandeelhouders van 7 mei 2009 heeft de raad van bestuur van CFE gemachtigd om maximum 1.309.226 eigen aandelen van CFE aan te kopen. De aankoop kan gebeuren tegen een prijs die gelijk is aan het gemiddelde van de laatste twintig slotkoersen van het aandeel CFE op Euronext Brussel die onmiddellijk voorafgaan aan de aankoop, vermeerderd met maximum tien procent (10 %) of verminderd met maximum vijftien procent (15%).

Deze toelating vervalt op 25 mei 2014, maar aan de buitengewone algemene vergadering van 30 april 2014 zal worden voorgesteld om deze toelating te verlengen voor een periode van vijf jaar, en dit overeenkomstig de wettelijke bepalingen ter zake.

Voor de aankoop van eigen aandelen door CFE met het oog op de verdeling onder het personeel is geen beslissing van de algemene aandeelhoudersvergadering vereist.

Krachtens een uitdrukkelijke bepaling in de statuten mogen de eigen aandelen die CFE aanhoudt en die ingeschreven zijn op de eerste markt van een effectenbeurs of tot de officiële notering op een effectenbeurs in een van de lidstaten van de Europese Unie zijn toegelaten, worden vervreemd zonder voorafgaande toelating van de algemene aandeelhoudersvergadering.

Bevoegdheden van de raad van bestuur inzake uitgifte van obligaties.

Onder voorbehoud van de toepassing van de wettelijke bepalingen ter zake kan de raad van bestuur beslissen tot de creatie en de uitgifte van obligaties, die eventueel in aandelen converteerbaar zijn.

Werking van de raad van bestuur

De raad van bestuur is dermate georganiseerd dat dat beslissingen steeds in het belang van de vennootschap worden genomen en dat de raad zijn taken efficiënt kan uitvoeren.

De vergaderingen van de raad van bestuur

De raad van bestuur vergadert op geregelde tijdstippen,

voldoende frequent om zich doeltreffend van zijn verplichtingen te kwijten en telkens wanneer het vennootschapsbelang het vereist. Zo heeft de raad meer vergaderingen gehouden en van langere duur, waarvan sommige gedeeltelijk werden gewijzigd aan de inspectie van projecten in aanbouw.

In 2013 heeft de raad van bestuur beraadslaagd over alle belangrijke kwesties van CFE. De raad is negen keer samengekomen.

De raad van bestuur heeft meer bepaald:

- de jaarrekening van boekjaar 2012 en de halfjaarlijkse rekeningen van 2013 goedgekeurd
- de begroting voor 2013 en de actualisaties ervan onderzocht
- de begroting voor 2014 onderzocht
- de financiële toestand van de groep en de evolutie van de schuldenlast doorgelicht
- de evolutie van het uitstaand vastgoedbedrag onderzocht
- de evolutie van de vennootschap VMA West (voordien Elektro Van De Maele) onderzocht en een bijzondere audit van deze vennootschap opgedragen
- op voorstel van het benoemings- en remuneratiecomité beslist over de remuneratiemodaliteiten en de premies voor de gedelegeerd bestuurder en de directiekaders
- op basis van de voorstellen van het benoemings- en remuneratiecomité beslist over de benoeming van nieuwe algemene directeurs, alsook over de nieuwe samenstelling van het Steering Committee

Bovendien heeft de raad van bestuur kennis genomen van de overeenkomst dd. 19 september 2013 tussen Ackermans & van Haaren en VINCI waarin werd overwogen dat Ackermans & van Haaren haar deelname van 50% in DEME zou inbrengen in CFE; ingevolge deze verrichting diende Ackermans & van Haaren een verplicht openbaar overnamebod op CFE uit te brengen tegen de prijs van 45 EUR per aandeel.

In dit kader heeft de raad van bestuur beslist om:

- aan de commissaris van de vennootschap te vragen om het conform artikel 602 van het Wetboek van vennootschappen voorgeschreven verslag op te stellen over de door Ackermans & van Haaren geplande inbreng in natura van 50% van de aandelen van DEME NV, in ruil voor de uitgifte van 12.222.222 nieuwe aandelen
- aan een eersterangs bank te vragen een 'fairness opinion' te verstrekken over de operatie zoals ze op de markt werd aangekondigd

De raad van bestuur heeft het bijzonder verslag opgesteld in toepassing van artikel 602 van het Wetboek van vennootschappen, ter ondersteuning van het voorstel dat aan de algemene vergadering van CFE ter goedkeuring zou worden voorgelegd om het maatschappelijk kapitaal te verhogen bij wege van inbreng in natura door de vennootschap Ackermans & van Haaren van 2.256.450 aandelen op naam van DEME NV, in ruil voor de uitgifte van 12.222.222 nieuwe aandelen van de vennootschap.

De raad van bestuur heeft beslist om het maximum aantal bestuurders bepaald in het Corporate Governance Charter, te verhogen tot 14, en punt III.1.3 van dit charter te wijzigen, en dit onder voorbehoud van de opschortende voorwaarden die in het bod zijn voorzien.

De raad van bestuur heeft beslist om een buitengewone algemene vergadering van de vennootschap bijeen te roepen op 13 november 2013 om te beraadslagen over voornoemde kapitaalverhoging en om de aanbeveling van het benoemings- en remuneratiecomité over de benoeming van zes nieuwe bestuurders voorgedragen door Ackermans & van Haaren goed te keuren.

De raad van bestuur heeft tevens de buitengewone algemene vergadering gevraagd volmacht te verlenen aan twee bestuurders om de vervulling van de voorwaarden waaraan het bod onderworpen was, vast te stellen.

Wat de actieve deelname van de bestuurders aan de vergaderingen van de raad betreft, geeft volgende tabel aan hoe vaak de bestuurders in boekjaar 2013 op de vergaderingen van de raad van bestuur aanwezig waren

Leden	Aanwezigheid / aantal vergaderingen
NV C.G.O., vertegenwoordigd door de heer Philippe Delaunois	9/9
Renaud Bentégeat	9/9
Philippe Delusinne	8/9
Richard Francioli	8/9
Bernard Huvelin	4/9
Christian Labeyrie	9/9
Jean Rossi	6/9
Consuco NV, vertegenwoordigd door de heer Alfred Bouckaert	9/9
BVBA Ciska Servais, vertegenwoordigd door mevrouw Ciska Servais	8/9
Jan Steyaert	8/9

De heer Jacques Ninanne werd aangesteld als secretaris van de raad van bestuur. In die hoedanigheid heeft hij in 2013 deelgenomen aan de vergaderingen van de raad van bestuur.

Besluitvorming binnen de raad van bestuur

Behoudens ingevallen van overmacht te wijten aan oorlog, onlusten of andere publieke calamiteiten kan de raad van bestuur slechts rechtsgeldig beraadslagen als ten minste de helft van de bestuurders aanwezig of vertegenwoordigd is.

De leden van de raad van bestuur die verhinderd zijn een vergadering bij te wonen, kunnen zich door een ander lid van de raad laten vertegenwoordigen conform de wettelijke en reglementaire bepalingen terzake; een lid kan evenwel maar houder zijn van één volmacht tegelijk.

De brieven, telegrammen, telexen, faxen of e-mailberichten waarmee stemvolmacht wordt gegeven, worden als bijlage gevoegd bij het verslag van de vergadering van de raad waarop ze werden aangemaakt.

Op beslissing van de voorzitter van de raad van bestuur kunnen de vergaderingen voor alle bestuurders of voor een deel van de bestuurders gehouden worden in de vorm van een audio- of videoconferentie. In de berekening van het quorum en van de meerderheid worden de betrokken bestuurders dan als aanwezig beschouwd. De secretaris van de raad neemt de nodige maatregelen met het oog op de organisatie van een dergelijke audio- of videoconferentie.

De beslissingen worden genomen bij meerderheid van de aanwezige of vertegenwoordigde leden. Ingeval bestuurders, krachtens de wet, niet aan de beraadslaging mogen deelnemen, worden de beslissingen goedgekeurd bij meerderheid van de overige aanwezige of vertegenwoordigde leden. Bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter van de raad van bestuur doorslaggevend.

Na elke vergadering wordt over de beraadslagingen een proces-verbaal opgesteld dat wordt ondertekend door de voorzitter van de raad van bestuur en door de meerderheid van de leden die aan de beraadslaging hebben deelgenomen.

De notulen bevatten een samenvatting van de besprekingen, geven de genomen beslissingen weer en maken desgevallend melding van het voorbehoud dat de bestuurders hebben gemaakt. Ze worden opgenomen in een speciaal register dat wordt bijgehouden op de zetel van de vennootschap.

De hoofdkenmerken van het evaluatieproces van de raad van bestuur worden bepaald in het intern reglement dat is opgenomen in het corporate governance charter van de vennootschap.

3.2 HET BENOEMINGS- EN REMUNERATIECOMITÉ

Op 31 december 2013 bestond dit comité uit:

- BVBA Ciska Servais, vertegenwoordigd door mevrouw Ciska Servais *
- Consuco NV, vertegenwoordigd door de heer Alfred Bouckaert *

* *onafhankelijke bestuurders*

De heer Richard Francioli was tot 24 december 2013 lid van het benoemings- en remuneratiecomité.

Op 24 januari 2014 heeft de raad van bestuur de heer Luc Bertrand benoemd tot lid van het benoemings- en remuneratiecomité.

In 2013 heeft dit comité vijfmaal vergaderd.

Tijdens het boekjaar heeft dit comité onder meer het volgende onderzocht:

- de vaste en variabele remuneratie van de gedelegeerd bestuurder
- de vaste en variabele remuneratie van de leidinggevende kaderleden
- het remuneratiejaarverslag (Wetboek van 6 april 2010)
- de bezoldigingen van de bestuurders
- de opvolging van de financieel en administratief directeur van CFE en de benoeming van Fabien De Jonge tot financieel en administratief directeur van de groep vanaf 1 maart 2014
- het algemeen organogram van CFE
- de benoeming van de nieuwe bestuurders naar aanleiding van de wijziging van het aandeelhouderschap.

Onderstaande tabel geeft aan hoe vaak de leden in het boekjaar 2013 de vergaderingen van het benoemings- en remuneratiecomité hebben bijgewoond.

Leden	Aanwezigheid / aantal vergaderingen
BVBA Ciska Servais, vertegenwoordigd door mevrouw Ciska Servais *	5/5
Richard Francioli	4/5
Consuco NV, vertegenwoordigd door de heer Alfred Bouckaert *	5/5

* *onafhankelijke bestuurders*

Elk lid van het benoemings- en remuneratiecomité ontvangt een vergoeding van 1.000 EUR per vergadering. De voorzitter van dit comité ontvangt een vergoeding van 2.000 EUR per vergadering.

De hoofdkenmerken van het evaluatieproces van het benoemings- en remuneratiecomité worden bepaald in het

intern reglement dat is opgenomen in het corporate governance charter van de vennootschap.

3.3 HET AUDITCOMITÉ

Op 31 december 2013 bestond dit comité uit:

- Jan Steyaert, voorzitter *
- Philippe Delusinne *
- Christian Labeyrie

* *onafhankelijke bestuurders*

Op 22 januari 2014 heeft de raad van bestuur de heer Piet Dejonge en Consuco NV, vertegenwoordigd door de heer Alfred Bouckaert, benoemd tot leden van het auditcomité.

De raad van bestuur van CFE heeft bijzondere aandacht besteed aan de aanwezigheid in het auditcomité van bestuurders die gespecialiseerd zijn in financiële en boekhoudkundige aangelegenheden of in risicobeheer.

De heer Jan Steyaert is voorzitter van het auditcomité. Hij beantwoordt aan de onafhankelijkheidscriteria opgenomen in artikel 526 ter van het Wetboek van vennootschappen.

De heer Jan Steyaert behaalde een diploma in een economische en financiële richting. Hij oefende verschillende beroepsactiviteiten uit, vooral bij een bedrijfsrevisorenkantoor en bij Telindus, een beursgenoteerde vennootschap waar hij achtereenvolgens de functie van CFO, CEO en voorzitter van de raad van bestuur bekleedde. Deze elementen rechtvaardigen de competentie van de heer Jan Steyaert op boekhoudkundig en auditvlak.

Op uitdrukkelijk verzoek van het auditcomité neemt ook de commissaris deel aan de werkzaamheden van dit comité.

Dit comité heeft in boekjaar 2013 vijfmaal vergaderd.

Het comité heeft:

- de jaarrekening van 2012 en de halfjaarlijkse rekeningen van 2013 onderzocht
- het ontwerp van begroting 2014 onderzocht voordat dit werd voorgesteld aan de raad van bestuur
- het auditverslag onderzocht waarin de boekhoudkundige en financiële situatie van VMA West (voordien Elektro Van De Maele) is geanalyseerd
- de opdracht van de commissaris geëvalueerd en samen met hem de inhoud van de opdracht gherdefinieerd, rekening houdend met de gekende evoluties in de loop van het boekjaar
- de organisatie van de financiële directie onderzocht
- de belangrijkste risico's gecontroleerd en de in kaart gestelde risico's geanalyseerd
- de fiscale toestand van de entiteiten van de groep nagegaan
- de evolutie van de ontwikkeling en opstelling van het project 'ERP' gevolgd

Het auditcomité heeft bijzondere aandacht besteed aan de interne controle van de groep en heeft de door CFE ondernomen acties om die controle te verbeteren, opgevolgd.

Onderstaande tabel geeft aan hoe vaak de leden in boekjaar 2013 de vergaderingen van het auditcomité hebben bijgewoond.

Leden	Aanwezigheid / aantal vergaderingen
Jan Steyaert *	5/5
Philippe Delusinne *	4/5
Christian Labeyrie	5/5

* *onafhankelijke bestuurders*

Elk lid van het auditcomité ontvangt een vergoeding van 1.000 EUR per vergadering. De voorzitter van dit comité ontvangt een vergoeding van 2.000 EUR per vergadering.

De hoofdkenmerken van het evaluatieproces van het auditcomité worden bepaald in het intern reglement dat is opgenomen in het corporate governance charter van de vennootschap.

4. AANDEELHOUDERSCHAP

4.1 KAPITAAL EN STRUCTUUR VAN HET AANDEELHOUDERSCHAP

Bij de sluiting van het boekjaar bedroeg het maatschappelijk kapitaal van CFE 41.329.482,42 EUR, vertegenwoordigd door 25.314.482 aandelen zonder vermelding van de nominale waarde. De aandelen van de vennootschap zijn op naam of gedematerialiseerd.

De aandelen blijven nominatief tot op het ogenblik van volledige volstorting. Wanneer het bedrag volledig volgestort is kunnen de aandelen omgezet worden in gedematerialiseerde aandelen naar keuze en op kosten van de aandeelhouder.

Het register van aandeelhouders op naam wordt in elektronische vorm en op papier bijgehouden. Het beheer van het elektronische register is toevertrouwd aan Euroclear Belgium (CIK NV).

De aandelen op naam kunnen op eenvoudig verzoek van de houder ervan en op zijn kosten omgezet worden in gedematerialiseerde aandelen, en omgekeerd. De gedematerialiseerde aandelen worden in voorkomend geval omgezet in aandelen op naam door de inschrijving in het register van aandeelhouders van CFE. De aandelen op naam worden omgezet in gedematerialiseerde aandelen door een boeking op rekening, op naam van de eigenaar of de houder, bij een erkende rekeninghouder of een vereffeningsinstelling.

De aandelen aan toonder die op 31 december 2013 niet op een effectenrekening waren geboekt, zijn op die datum van rechtswege omzet in gedematerialiseerde aandelen en op een specifieke effectenrekening op naam van CFE bij Euroclear geboekt. Het betreft 21.080 aandelen die 0,08% van het kapitaal van de vennootschap vertegenwoordigen.

Op 31 december 2014 was het aandeelhouderschap van CFE als volgt samengesteld:

Aandelen zonder aanduiding van nominale waarde	25.314.482
aandelen op naam	18.404.102
gedematerialiseerde aandelen	6.889.300
gedematerialiseerde aandelen op 31/12/2013 (gewezen aandelen aan toonder)	21.080

Aandeelhouders die 3% of meer bezitten van de stemrechten m.b.t. de effecten die ze aanhouden:

Ackermans & van Haaren NV Begijnenvest, 113 B-2000 Antwerpen (België)	15.288.662 aandelen of 60,39%
VINCI Construction SAS 5, cours Ferdinand-de-Lesseps F-92851 Rueil-Malmaison Cedex (France)	3.066.440 aandelen of 12,11%

4.2 EFFECTEN DIE BIJZONDERE CONTROLERECHTEN INHOUDEN

Bij de afsluiting van het boekjaar waren er geen eigenaars van effecten die bijzondere controlerechten inhouden.

4.3 STEMRECHT

Het bezit van een aandeel CFE geeft recht op een stem in de algemene vergadering van CFE en impliceert van rechtswege de onderschrijving van de statuten van CFE en van de beslissingen van de algemene vergadering van CFE. Elke aandeelhouder staat in voor de verbintenissen van de vennootschap ten belope van het bedrag van zijn inschrijving.

Voor de uitoefening van de rechten die aan de aandeelhouders worden toegekend, erkent de vennootschap slechts één eigenaar per aandeel. De vennootschap kan de uitoefening van de rechten die verbonden zijn aan aandelen in mede-eigendom, in vruchtgebruik of in pand, opschorten totdat één persoon als houder van deze rechten ten aanzien van de vennootschap is aangewezen.

4.4 UITOEFENING VAN DE RECHTEN VAN DE AANDEELHOUDERS

De aandeelhouders van de vennootschap hebben de rechten die hun door het Wetboek van Vennootschappen en door de statuten worden verleend. Zo hebben zij het recht om elke algemene vergadering van aandeelhouders van de vennootschap bij te wonen en er hun stem uit te brengen. Elk aandeel geeft recht op één stem tijdens de algemene vergadering. De toetredingsvoorwaarden tot een algemene vergadering staan vermeld in de statuten van de vennootschap en worden tevens beschreven in elke oproepingsbericht tot een algemene vergadering.

Tijdens het boekjaar 2013 is de algemene vergadering tweemaal samengekomen.

De gewone algemene vergadering heeft, overeenkomstig de statuten, op 2 mei 2013 plaatsgevonden. Deze algemene vergadering heeft o.a. de jaarrekeningen van de vennootschap voor het boekjaar, afgesloten op 31 december 2012, goedgekeurd, samen met de hernieuwing van het bestuursmandaat van de heren Renaud Bentégeat, Christian Labeyrie, Richard Francioli, Philippe Delusinne en Jan Steyaert.

Een buitengewone algemene vergadering heeft bovendien op 13 november 2013 plaatsgevonden en heeft o.a. i) de kapitaalverhoging goedgekeurd door de inbreng in natura door Ackermans & van Haaren van 2.256.450 aandelen van DEME in ruil voor de uitgifte van 12.222.222 nieuwe aandelen van de vennootschap, met een intekenprijs van 45 EUR per aandeel, ii) de benoeming goedgekeurd van de heren Luc Bertrand, Jan Suykens, Piet Dejonghe, Koen Janssen, John-Eric Bertrand en Alain Bernard als bestuurders en iii) akte genomen van het ontslag van de heren Bernard Huvelin, Richard Francioli en Jean Rossi als bestuurders.

De besluiten van de buitengewone algemene vergadering van 13 november 2013 waren onderworpen aan de twee volgende opschortende voorwaarden:

- de goedkeuring door de bevoegde mededingingsinstanties van de controleverwerving door Ackermans & van Haaren over CFE
- het zich niet voordoen van een beduidende negatieve wijziging, gedefinieerd als een daling met 25% of meer van de BEL20-index, tussen de datum van de bekendmaking van de transactie (19 september 2013) en de dag voor de effectieve uitvoering van de kapitaalverhoging

Op 18 december 2013 keurde de Europese Commissie de controlewijziging goed waarna, gezien het ontbreken van een beduidende negatieve wijziging sinds 19 september 2013, de effectieve uitvoering van de kapitaalverhoging plaatsvond op 24 december 2013. Op deze datum werden ook het ontslag en de benoeming van de bestuurders effectief.

5. INTERNE CONTROLE

5.A INTERNE CONTROLE EN RISICOBEBEER

5.A.1 Inleiding

5.A.1.1 Definitie - referentiesysteem

“Interne controle kan worden omschreven als een door het bestuursorgaan uitgewerkt systeem, dat onder zijn verantwoordelijkheid werd ingevoerd door het uitvoerend management, en dat bijdraagt tot het beheersen van de activiteiten van de vennootschap, tot haar doeltreffende werking en tot het efficiënt gebruik van haar middelen, dit alles in functie van de doelstellingen, de omvang en de complexiteit van activiteiten van de vennootschap.

Het interne controlesysteem is meer in het bijzonder gericht op het waarborgen van:

- de toepassing (verwezenlijking en optimalisering) van de door het bestuursorgaan vastgelegde beleidslijnen en doelstellingen (bijv. prestaties, rendabiliteit, bescherming van de middelen, enz.);
- de betrouwbaarheid van financiële en niet-financiële informatie (bijv. opstellen van de financiële staten, van het jaarverslag, enz.);
- de naleving van de wetten, reglementen en andere teksten (bijv. de statuten, enz.).”

(uittreksel van de Richtlijnen in het kader van de wet van 6 april 2010 en de Belgische Corporate Governance Code 2009 gepubliceerd door de Commissie Corporate Governance - versie 10/01/2011 pagina 8)

Net zoals elk ander controlesysteem kan ook het systeem voor interne controle echter geen absolute garanties bieden dat deze risico's volledig geëlimineerd zijn, ongeacht hoe goed het systeem is uitgewerkt en wordt toegepast.

5.A.1.2 Toepassingsdomein van de interne controle

De interne controle is van toepassing op CFE en op de dochtervennootschappen die behoren tot de consolidatiekring.

Voor het boekjaar 2013 is voor de specifieke gevallen van DEME (dat tot 24 december 2013 gezamenlijk werd gecontroleerd), Rent-A-Port en Groep Terryn, de raad van bestuur van elk van deze vennootschappen verantwoordelijk voor haar interne controle. CFE tracht echter via haar vertegenwoordigers in de raad van bestuur van deze vennootschappen haar eigen goede praktijken te bevorderen.

Secties 5A.2 tot 5A.5 zijn voor het boekjaar 2013 alleen van toepassing op CFE en haar dochtervennootschappen met uitsluiting van de bovengenoemde drie dochtervennootschappen.

5.A.2. Organisatie van de interne controle

5.A.2.1 Handelings- en gedragsprincipes

De vakgebieden van CFE vereisen dat de teams die de activiteiten uitvoeren dicht bij hun klanten staan. Om elke profit-center verantwoordelijke de mogelijkheid te bieden om snel de juiste operationele beslissingen te nemen, werd een gedecentraliseerde organisatie ingevoerd binnen de polen Bouw, Vastgoedontwikkeling en -beheer, Multitechnieken, Spoor & Wegeninfra en PPS-Concessies.

De organisatie van CFE impliceert een delegatie van bevoegdheden en verantwoordelijkheden aan de operationele en functionele medewerkers op alle niveaus van de organisatie. Deze delegatie van bevoegdheden aan de operationele en functionele verantwoordelijken gebeurt in het kader van een algemene richtlijn en in overeenstemming met de handelings- en werkingsprincipes van CFE:

- strikte naleving van de gemeenschappelijke regels van de groep inzake verbintenissen, risiconeming, afsluiting van bestellingen en mededeling van financiële, boekhoudkundige en beleidsinformatie
- transparantie en loyaliteit van de verantwoordelijken ten aanzien van hun hiërarchie op operationeel niveau en ten aanzien van de functionele diensten
- naleving van de wetten en reglementen die van kracht zijn in de landen waar de groep actief is, ongeacht de materie
- verantwoordelijkheid van de operationele leidinggevenden om de handelingsprincipes van de groep mee te delen aan hun medewerkers
- veiligheid van personen (medewerkers, dienstverleners, onderaannemers, ...)
- het nastreven van financieel rendement

5.A.2.2 De betrokkenen bij de interne controle

De raad van bestuur van CFE is een collegiaal orgaan belast met de controle van het management door de directie, de bepaling van de strategische richting van de vennootschap en het toezicht op de goede gang van zaken binnen de vennootschap. De raad van bestuur beraadslaagt over alle belangrijke aangelegenheden in het leven van de groep.

De raad van bestuur heeft gespecialiseerde comités opgericht voor de audit van de rekeningen, de bezoldigingen en de benoemingen.

Het Steering Committee bestaat op 31 december 2013 uit:

- de gedelegeerd bestuurder verantwoordelijk voor het dagelijks beheer van CFE
- de adjunct-directeur-generaal corporate en financieel en administratief directeur van CFE
- de directeur-generaal Gebouwen Brabant en Wallonië, die verantwoordelijk is voor BPC, CFE Brabant en Amart
- de directeur-generaal Burgerlijke Bouwkunde van de groep, die verantwoordelijk is voor MBG, BAGECI, CFE Nederland, GEKA Bouw en voor de ontwikkeling van de internationale activiteiten Burgerlijke bouwkunde
- de directeur-generaal van de pool PPS-Concessies en van de internationale activiteiten Gebouwen
- de directeur-generaal van de pool Vastgoedontwikkeling en -beheer
- de directeur-generaal van de polen Multitechnieken en Spoor & Wegeninfra
- de directeur-generaal HR van CFE

Het Steering Committee is verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging van de strategie van de groep en voor de toepassing van de beleidslijnen betreffende het management van de groep en de voornoemde algemene richtlijn.

Het oriëntatiecomité bestaat op 31 december 2013 uit:

- de leden van het Steering Committee
- de voorzitter van het risicocomité
- de directeur van CLE en van de activiteiten in Tunesië
- de directeur van de activiteit Gebouwen voor Afrika en Sri-Lanka
- de gedelegeerd bestuurder van Sogesmaint

Het oriëntatiecomité verstrekt het Steering Committee zijn expertise met het oog op de uitvoering van de strategie van de groep.

De holding heeft een beperkte structuur die aangepast is aan de gedecentraliseerde organisatie van de groep. De functionele diensten van de holding hebben onder meer de taak de regels en procedures van de groep op te stellen en toe te zien op de juiste toepassing van deze regels en procedures en van de beslissingen genomen door de gedelegeerd bestuurder. Op financieel vlak is het thesauriebeheer gecentraliseerd op het niveau van de holding. Wat de dochtervennootschappen betreft, is een uitdrukkelijk akkoord van de financiële directie van de holding vereist alvorens een relatie aan te gaan met een bankinstelling. De holding beheert ook rechtstreeks de specifieke projectfinancieringen.

Op 31 december 2013 heeft CFE geen auditdirectie opgericht, maar de raad van bestuur heeft, op voorstel van het auditcomité, de aanwerving goedgekeurd van een interne auditor, die in de loop van het boekjaar 2014 zijn functie zou moeten opnemen.

5.A.3. Inventarisering van de risico's en tool voor risicobeheer

In de loop van het derde kwartaal van 2013 werden de risico's in kaart gebracht en op 18 oktober 2013 voorgesteld aan het auditcomité.

Men wenste de belangrijkste risico's te identificeren die met voorrang aandacht verdienen, op basis van het onderzoek en de systematische beoordeling van de gelopen risico's.

Deze benadering omvatte de definitie van doelstellingen en de identificatie en de beoordeling van de risico's.

De kritieke in deze analyse meest geïdentificeerde risico's zijn:

- voor het geheel van de groep, de ongevallen en de uitvoeringsfouten van de projecten
- voor de internationale activiteiten, het ontbreken kaderpersoneel en het gebrek aan veiligheid (gevaars voor personen en goederen)
- voor de bouw en de burgerlijke bouwkunde, het ontbreken van kaderpersoneel en van beheersing van de planning
- voor de pool Spoor & Wegeninfra, de moeilijkheid om personeel aan te werven en te behouden
- voor de pool Multitechnieken, de betrekkingen met de algemene aannemers en het tekort aan bekwaam personeel
- voor de pool Vastgoedontwikkeling en -beheer, problemen met de commercialisering en de reglementering

Alle risico's worden uitvoeriger beschreven in hoofdstuk 5B.

5.A.4. Belangrijkste procedures voor interne controle

5.A.4.1 Overeenstemming met de wetten en voorschriften

De geldende wetten en voorschriften bepalen de gedragsnormen en maken integraal deel uit van het proces voor interne controle.

De juridische directie van de holding volgt de laatste juridische nieuwigheden op de voet teneinde op de hoogte te blijven van alle reglementering die van toepassing is op de groep, en stelt alles in het werk om de leden van het Steering Committee of de betrokken medewerkers hiervan in kennis te stellen.

5.A.4.2 Toepassing van de richtlijn van de algemene directie

De algemene richtlijn van de gedelegeerd bestuurder ten aanzien van de leden van het Steering Committee definieert de activiteiten waarover de algemene directie of de functionele directies van de groep vooraf op de hoogte moeten worden gebracht of waarmee ze vooraf moeten instemmen.

Deze richtlijn, die op het einde van het boekjaar 2013 werd bijgewerkt, omvat de volgende domeinen:

- risiconeming op contracten
- aankoop of overdracht van vastgoed
- aankoop of overdracht van roerende goederen
- aankoop of overdracht van vennootschappen
- human resources
- administratief en juridisch beheer
- bankrelaties en financiële verbintenissen
- financiële informatie
- interne en externe communicatie
- persoonlijke ethiek
- sociale en maatschappelijke functie

De leden van het Steering Committee moeten deze werkingsregels verplicht naleven. Er kunnen via aanvullende richtlijnen restrictievere regels gelden die de leden van het Steering Committee voor hun bevoegdheidsdomein bepalen en overmaken aan personen aan het hoofd van een profit-center die over de nodige bevoegdheid beschikken waarbij een aanvullende richtlijn in geen geval mag afwijken van deze regels.

5.A.4.3 Procedures met betrekking tot verbintenissen – de risicocomités

Rekening houdend met het specifiek karakter van de vakgebieden, zijn er al in de vroegste stadia strikte controleprocedures van kracht.

Het risicocomité

Alle bindende offertes voor een bedrag van meer dan 50 miljoen EUR (pool Bouw) of 10 miljoen EUR (pool Multitechnieken en Spoor & Wegeninfra) moeten vooraf worden goedgekeurd door het risicocomité.

Dit geldt ook voor elk project:

- dat financiële middelen impliceert die ongebruikelijk zijn voor de groep (met name alle PPS-projecten)
- dat de toepassing van een nieuwe of onvoldoende beheerste technologie vereist
- dat ongebruikelijke vennootschapsrechtelijke verplichtingen omvat
- dat zal worden uitgevoerd in een land waar de groep nog niet actief is.

Het risicocomité is samengesteld uit:

- de gedelegeerd bestuurder van de groep
- de voorzitter van het risicocomité
- het lid van het Steering Committee dat belast is met de dochtervennootschap of het bijkantoor
- de operationele of functionele vertegenwoordigers van de entiteit
- de financieel en administratief directeur van de groep

Het vastgoedcomité

Voor de aankoop van grond of voor het aangaan van verbintenissen voor de aankoop of de ontwikkeling van vastgoed is de voorafgaande goedkeuring van het vastgoedcomité vereist.

Het is samengesteld uit:

- de gedelegeerd bestuurder van CFE
- de financieel en administratief directeur van de groep
- de directeur generaal van de pool Vastgoedontwikkeling en -beheer
- de directeur belast met het dossier
- de secretaris-generaal van de pool Vastgoedontwikkeling en -beheer
- de administratief en financieel verantwoordelijke van de pool Vastgoedontwikkeling en -beheer

Bovendien is elke vastgoedinvestering voor een bedrag hoger dan 5 miljoen EUR onderworpen aan het voorafgaand akkoord van de raad van bestuur van CFE.

Wat de projecten voor de aankoop van vennootschappen betreft, valt elke (minderheids- of meerderheids-) participatieneming onder de verantwoordelijkheid van de gedelegeerd bestuurder, na goedkeuring door de raad van bestuur.

5.A.4.4 Procedures voor de opvolging van de activiteiten

De polen beschikken over eigen controlesystemen die afgestemd zijn op de specifieke aspecten van hun activiteit.

Op basis van de informatie die de verschillende operationele entiteiten overmaken, stelt de financiële directie elke maand een dashboard op van de activiteit, de opgenomen bestellingen, het orderboek en de netto financiële schuldenlast.

De leiders van de verschillende entiteiten stellen maandelijks een informatiebrief op met de markante feiten.

De budgetprocedure is gemeenschappelijk voor alle polen van de groep en hun dochtervennootschappen. Deze procedure omvat vijf afspraken per jaar:

- het initiële budget dat wordt voorgesteld in november van het jaar n-1 en dat grondig herzien wordt in maart van het jaar n
- de eerste budgetbijsturing die wordt voorgesteld in mei van het jaar n
- de tweede budgetbijsturing die wordt voorgesteld in juli/augustus van het jaar n
- de derde budgetbijsturing die wordt voorgesteld in november van het jaar n

Tijdens deze vergaderingen, die worden bijgewoond door de gedelegeerd bestuurder, de financieel en administratief directeur, de directeur controle en consolidatie, het lid van het Steering Committee en de directeur van de betrokken entiteit en haar financieel en administratief verantwoordelijke, wordt het volgende onderzocht:

- het zakenvolume van het lopende boekjaar, de staat van het orderboek
- de te verwachten marge van het profit-center, met het detail van de marges per project (of per afdeling voor de pool Multitechnieken en Spoor & Wegeninfra)
- een analyse van de lopende risico's, met meer bepaald een uitvoerige voorstelling van de geschillen
- de staat van de verstrekte garanties
- de investeringsbehoeften of de desinvesteringen
- de thesaurie en haar toekomstige evolutie over twaalf maanden

5.A.4.5 Procedures voor de opstelling en de verwerking van de boekhoudkundige informatie

De directie van de beheerscontrole en consolidatie, die verbonden is met de financiële directie van de groep, is verantwoordelijk voor de opstelling en de analyse van de financiële en boekhoudkundige informatie van CFE die zowel binnen als buiten de groep wordt verspreid en waarvan ze de betrouwbaarheid moet garanderen.

Ze is met name verantwoordelijk voor:

- de opstelling, de validatie en de analyse van de geconsolideerde halfjaar- en jaarrekeningen van de groep en de prognosegegevens (consolidatie van de budgetten en van de budgetbijsturingen)
- de definitie en de naleving van de boekhoudkundige procedures binnen de groep en de toepassing van de IFRS-normen.

De directie van de beheerscontrole en consolidatie bepaalt de afsluitingskalender voor de voorbereiding van de halfjaar- en jaarrekeningen. Deze instructies worden verspreid onder de financiële directies van de verschillende betrokken entiteiten en gaan gepaard met informatie- of opleidings sessies.

De directie van de beheerscontrole en consolidatie staat in voor de boekhoudkundige verwerking van complexe transacties en waakt erover deze te laten valideren door de commissaris-revisor.

Bij elke boekhoudkundige afsluiting stellen de financieel verantwoordelijken van de belangrijkste entiteiten de rekening van de dochtervennootschap of het bijkantoor voor aan de financieel en administratief directeur van de groep en aan de directeur van de beheerscontrole en consolidatie.

De directeur van de beheerscontrole en consolidatie is lid van het auditcomité van DEME, Rent-A-Port en RAP-Energy en woont de vergaderingen bij die worden gehouden bij elke rekeningafsluiting van deze vennootschappen. De commissaris-revisor deelt zijn eventuele bevindingen betreffende de jaar- en halfjaarrekeningen mee aan het auditcomité voordat de rekeningen worden voorgesteld aan de raad van bestuur.

Vóór de ondertekening van de verslagen verzamelt de commissaris-revisor de bevestigingsbrieven bij de directie van de groep en de dochtervennootschappen.

In deze verklaringen bevestigen de directie van de groep en de directie van de verschillende dochtervennootschappen onder meer dat alle elementen waarover ze beschikken, naar hun oordeel werden overgemaakt aan de commissaris-revisor zodat hij zijn opdracht zou kunnen uitvoeren, en dat de eventuele anomalieën waarop de commissaris-revisor wijst en die niet rechtgezet zijn op de datum van de opstelling van de brieven, geen wezenlijke impact hebben op de geconsolideerde en maatschappelijke rekeningen.

5.A.5. Ondernomen acties om de interne controle en het risicobeheer te versterken

In de loop van het beschouwde boekjaar werden verscheidene maatregelen genomen om de interne controle van de groep te versterken.

Meer bepaald:

- het in kaart brengen van de risico's (zie punt 5A.3.)
- de bijwerking van de richtlijn van de algemene directie (zie punt 5A.4.2)
- de formalisering van het risicocomité, dat wordt voorgezeten door een lid van het oriëntatiecomité
- de hergroepering van bepaalde kleinere entiteiten van de pool Multitechnieken, zoals VMA West, Ariadne, Vanderhoydoncks, die nu onder toezicht staan van de directie van VMA. Dit geldt eveneens voor ETEC, dat nu onder de rechtstreekse controle staat van de directie van ENGEMA. Deze hergroeperingen, die sinds eind 2013 effectief zijn, zouden de controle over deze entiteiten moeten versterken
- de verderzetting van de invoering van een geïntegreerd managementsysteem (ERP) in verscheidene dochtervennootschappen en bijkantoren van de groep.

De aanwerving van een interne auditor in 2014 past eveneens in het streven van de groep om de controle van haar operaties te versterken.

5.B RISICOFACTOREN

5.B.1 Gemeenschappelijke risico's binnen sectoren waarin CFE actief is

5.B.1.1 Operationele risico's

5.B.1.1.1 De uitvoering van projecten

Het hoofdkenmerk van de sector van de baggerwerken en de contracting is de verbintenis, aangegaan bij het indienen van de offerte, tot het bouwen van een voorwerp met een uniek karakter, tegen een prijs waarvan de voorwaarden vooraf worden vastgelegd en binnen een overeengekomen termijn.

De risicofactoren betreffen dus:

- het bepalen van de prijs van het te bouwen voorwerp en, in geval van een afwijking tussen de berekende prijs en de reële kostprijs, de mogelijkheid of onmogelijkheid om zich in te dekken tegen ontstane meerkosten en prijsverhogingen
- het ontwerp, indien de aannemer daarvoor instaat
- de eigenlijke bouwactiviteit
- de beheersing van de kostprijscomponenten
- de termijnen
- de prestatieverplichtingen (kwaliteit, uitvoeringstermijn) en de rechtstreekse en onrechtstreekse gevolgen die daaraan verbonden zijn
- de garantieverplichtingen (tien jaar garantie, onderhoud)
- de inachtneming van verplichtingen inzake sociaal recht, uitgebreid tot dienstverlenende personen of bedrijven en tot de veiligheid

5.B.1.1.2 Baggerwerken

De baggeractiviteit wordt uitgevoerd door DEME en haar dochtervennootschappen.

DEME is één van de hoofdrolspelers op de wereldwijde markt van de baggerwerken. Het is zowel actief in onderhoudsbaggerwerk als in infrastructuurbaggerwerk ('*capital dredging*'). Deze laatste activiteit is met name gekoppeld aan de ontwikkeling van de wereldhandel en aan de beslissingen van staten om in grote infrastructuurprojecten te investeren.

DEME heeft daarnaast een aanbod van diensten aan de petroleum- en gasindustrie ontwikkeld, in domeinen zoals de bescherming van installaties op zee en de bescherming van pijpleidingen en onderzeese kabels op zeer grote diepte.

DEME profileert zich eveneens als een belangrijke speler in de ontwikkeling van offshore windparken, in twee hoedanigheden:

- als concessiehouder, via minderheidsparticipaties in voornamelijk concessies vóór de Belgische kust
- als algemeen aannemer gespecialiseerd in de bouw en het onderhoud van offshore windparken, die in staat is zijn klanten een globale oplossing te aan te bieden

DEME is ook via DEC actief in het milieudomein. DEC is gespecialiseerd in de behandeling van vervuild slib en sedimenten en in de sanering van industrieel braakland. Ten slotte is DEME via DBM ('*DEME Building Materials*') aanwezig op de markt van de toelevering van aggregaten.

Operationele risico's van baggerwerken en inpolderingswerken

DEME wordt tijdens de uitvoering van haar bagger- en inpolderingsprojecten en haar projecten in de burgerlijke waterbouwkunde geconfronteerd met niet alleen de in hoofdstuk 5B.1.1.1 beschreven risico's maar ook met diverse operationele risico's die verband houden met:

- het bepalen van de aard en de samenstelling van de te baggeren bodem
- de klimaats- en weersomstandigheden, met inbegrip van extreme klimaatgebeurtenissen (stormen, tsunami's, aardbevingen enz.)
- de slijtage van het materieel
- technische incidenten en pannes die de prestaties van de schepen kunnen beïnvloeden
- de conceptie en de engineering van het project
- de evolutie van het reglementair kader in de loop van het contract
- de betrekkingen met de onderaannemers, leveranciers en partners

Operationele risico's van de ontwikkeling van concessies

Zoals hierboven beschreven, ontwikkelt DEME sinds verscheidene jaren concessies voor offshore windparken. In dit kader wordt DEME geconfronteerd met de specifieke risico's eigen aan deze investeringen:

- de onstabiele van het reglementair kader;
- de technologische evoluties;
- het vermogen om deze grootschalige projecten te financieren.

Operationele risico's van investeringen in de vloot

Baggeren is een voornamelijk maritieme activiteit die wordt gekenmerkt door haar kapitaalintensief karakter, als gevolg van de noodzaak om regelmatig in nieuwe schepen te investeren om de vloot in de voorhoede van de technologische ontwikkeling te houden. Als dusdanig wordt DEME geconfronteerd met complexe investeringsbeslissingen en met de specifieke risico's eigen aan deze investeringen:

- technische conceptie van de investering (type baggerschip, capaciteit, vermogen, ...) en beheersing van nieuwe technologieën
- tijdsverschil tussen de investeringsbeslissing en de uitbating van het schip en het inschatten van de toekomstige markt
- beheersing van de uitvoering door de scheepswerf van de investering (kosten, prestaties, conformiteit, ...)
- bezettingsgraad van de vloot en de planning van de activiteiten
- financiering

DEME beschikt over bekwaam personeel voor het ontwerpen van baggeruigen, de studie en de uitvoering van grootschalige projecten. Gelet op de aard van de activiteit en het geheel van de externe elementen dat erin meespeelt, kan het inherent risico van de activiteit echter niet volledig worden uitgesloten.

5.B.1.1.3 Contracting

De contractingactiviteit wordt uitgevoerd door drie onderscheiden polen: de pool Bouw, de pool Multitechnieken en de pool Spoor & Wegeninfra.

De pool Bouw

Deze voornamelijk in de Benelux, Centraal-Europa en Afrika actieve pool is gespecialiseerd in:

- de constructie en renovatie van kantoor- en woongebouwen, hotels, scholen en universiteiten, winkel- en recreatiecentra, ziekenhuizen, industriële gebouwen en haveninfrastructuur
- de constructie van kunstwerken (tunnels, bruggen, dammen, sluizen), de aanleg van kaden, de bouw van steigers, zuiveringsstations, het heien van palen, gasterminals, ...

De pool Multitechnieken

Deze voornamelijk in België actieve pool is gespecialiseerd in:

- tertiaire elektriciteit, elektrotechnische installaties, telecommunicatienetten, industriële automatisering, fabricage van laagspanningsborden en hoogspanningscabines, elektromechanica voor zuiverings- en pompstations
- HVAC (heating, ventilation and air conditioning), onderhoud van elektriciteit en HVAC

De pool Spoor & Wegeninfra

Deze uitsluitend in België actieve pool is gespecialiseerd in spoorwegwerken, het transport van energie, wegenwerken, asfaltering en openbare verlichting.

De operationele risico's van de contractingactiviteiten worden beschreven in hoofdstuk 5B.1.1.1.

5.B.1.1.4 Vastgoed

CFE ontwikkelt en beheert vastgoed in België, in het Groothertogdom Luxemburg en in Polen.

De vastgoedactiviteit is rechtstreeks of onrechtstreeks afhankelijk van bepaalde macro-economische factoren (hoogte van de rentevoet, neiging om te investeren, spaargelden, ...) en politieke factoren (ontwikkeling van supranationale instellingen, investeringen in infrastructuur, ...) die een invloed hebben op het gedrag van de hoofdrolspelers op de markt, dit alles volgens de spelregels van vraag en aanbod.

De vastgoedactiviteit wordt tevens gekenmerkt door de lange cyclusduur van de operaties, wat de noodzaak impliceert om vooruit te lopen op beslissingen en verbintenissen op lange termijn aan te gaan.

Voor elk vastgoedproject gelden niet alleen de sectorgebonden risico's, maar ook de volgende inherente risico's:

- keuze van de investeringen in grondbezit
- definiëring en haalbaarheid van het project
- verkrijging van diverse toelatingen en vergunningen
- beheersing van bouwkosten, honoraria en financiering
- verkoop

5.B.1.1.5 Activiteit PPS-Concessies

De activiteit van de concessies bestaat gedeeltelijk in de realisatie van projecten van het type DBFM ('Design, Build, Finance, Maintain') in België en gedeeltelijk, via de voor 45% aangehouden vennootschap Rent-A-Port, in het beheer van havens en de consulting in havenbouw.

De activiteit van de pool wordt gekenmerkt door de duur van de operatiecyclus (20 jaar of meer) en de capaciteit van het project om, tijdens de maintenance of de operatiefase, de recurrente kasstromen te genereren die de betrokken vennootschap toelaten om de financiering terug te betalen.

5.B.1.2 De conjunctuur

CFE wordt van nature beschouwd als onderhevig aan sterke cyclische schommelingen. Deze vaststelling dient evenwel te worden genuanceerd per activiteits- of subactiviteitspool, daar de kernfactoren voor elk van hen kunnen verschillen.

Bijvoorbeeld:

- baggeractiviteit is gevoeliger voor de internationale conjunctuur, de evolutie van de wereldhandel en het investeringsbeleid van de overheden met betrekking tot grote infrastructuurwerken en duurzame ontwikkeling. Een vertraging van de groei op een of meer markten waar DEME actief is, kan een negatieve invloed hebben op haar activiteitsniveau en haar resultaten
- de activiteit burgerlijke bouwkunde is sterk gekoppeld aan investeringsprogramma's van de overheid in grote

infrastructuurwerken. Deze programma's werden aanzienlijk teruggeschoefd als gevolg van de crisis

- de bouwactiviteit of de vastgoedontwikkelingactiviteit volgt voor het gedeelte kantoorgebouwen de klassieke conjunctuurcyclus, terwijl de woningbouwactiviteit meer rechtstreeks reageert op de conjunctuur, het vertrouwen en het renteniveau

5.B.1.3 Kaderleden en werknemers

CFE lijdt aan een chronisch tekort aan kaderleden en gekwalificeerde arbeiders. De goede realisatie van projecten, zowel op het niveau van de studies, de voorbereiding van projecten, of de uitvoering, is afhankelijk van zowel het kwalificatie- of competentieniveau van het personeel als van de beschikbaarheid daarvan op de arbeidsmarkt.

5.B.2 Marktrisico's (rente, wisselkoers, insolventie)

5.B.2.1 Rentes

De groep CFE wordt geconfronteerd met grote en langlopende investeringen. In deze context en in het kader van de terbeschikkingstelling van kredieten op lange termijn, van projectfinanciering of van grote investeringen (baggertuigen), voert CFE rechtstreeks of eventueel via zijn dochtervennootschappen (DEME) een beleid om zich in te dekken tegen schommelende rentevoeten. Toch kan het renterisico nooit volledig worden uitgesloten.

5.B.2.2 Wisselkoers

Rekening houdend met het internationaal aspect van haar activiteit en de uitvoering van contracten in vreemde munt (vooral op het niveau van DEME), wordt CFE geconfronteerd met een wisselkoersrisico. Om dit risico te beperken, dekt CFE zich in tegen wisselkoersschommelingen of gaat het over tot termijnverkoop van vreemde valuta's. Toch kan het wisselkoersrisico niet worden uitgesloten.

5.B.2.3 Krediet

Om het courante solvabiliteitsrisico te beperken, controleert CFE bij de overmaking van offertes de solvabiliteit van zijn klanten. Daarna volgt CFE geregeld de uitstaande bedragen van haar klanten op en stuurt het bedrijf zijn houding tegenover hen indien nodig bij. Wanneer klanten een niet te verwaarlozen kredietrisico vertegenwoordigen, worden voorschotten bij het begin van de werken en/of bankgaranties voor de betaling geëist voor de werken worden gestart.

Voor de verre export dekt CFE zich bij in dit domein bevoegde organismen, zoals Credendo Group, in zoverre het land in aanmerking komt en het risico door een kredietverzekering kan worden gedekt.

Het kredietrisico kan echter niet volledig worden uitgesloten.

5.B.2.4 Liquiditeit

De afname van de liquiditeit en de moeilijkheid om kredieten te verkrijgen tegen economisch aanvaardbare voorwaarden, blijven van kracht. CFE slaagde er in de loop van het boekjaar in om zijn posities te vrijwaren door de kaspositie strikt te beheren. CFE heeft drie soorten financieringsbronnen:

- obligatieleningen voor een totaal bedrag van 300 miljoen EUR. Het betreft een obligatielening van 100 miljoen EUR die in 2018 vervalt, uitgegeven door CFE, en een obligatielening van 200 miljoen EUR die in 2019 vervalt, uitgegeven door DEME. Deze obligatieleningen hebben het mogelijk gemaakt de financieringsbronnen te diversifiëren en de vervaldatum van de langlopende financiële schuld te verlengen
- leningen of leasingcontracten van het type 'project finance' die DEME gebruikt om bepaalde van zijn schepen te

- financieren en die de polen PPS-Concessies en Vastgoedontwikkeling en –beheer gebruiken voor de financiering van hun specifieke projecten
- bankleningen of handelspapier om de behoeften aan liquide middelen op korte termijn te dekken

Men dient te benadrukken dat na de controlewijziging op 24 december 2013 de houders van door CFE uitgegeven obligaties de mogelijkheid hebben de vervroegde terugbetaling te vragen van een gedeelte of het geheel van hun obligaties. CFE zou in april 2014 potentieel gehouden kunnen zijn tot terugbetaling van 100 miljoen EUR. Dit blijkt in de geconsolideerde jaarrekening van CFE uit de herindeling van deze obligatielening als een langlopende lening die tijdens het jaar vervalt.

Aangezien i) de prijs van een vervroegde terugbetaling aanzienlijk lager is dan de marktprijs van de obligaties en ii) de controle overname door Ackermans & van Haaren gebeurd is onder de vorm van een kapitaalverhoging ten bedrage van 550 miljoen EUR die de financiële structuur van CFE versterkt, is het redelijk te denken dat de verzoeken om vervroegde terugbetaling beperkt zullen zijn.

CFE komt op 31 december 2013 al zijn financiële overeenkomsten na. Dit geldt eveneens voor DEME.

5.B.3 Risico van de grondstoffenprijs

CFE is potentieel onderhevig aan de prijsstijging van bepaalde grondstoffen die voor de activiteiten van de groep worden gebruikt. CFE oordeelt evenwel dat zulke stijgingen geen al te grote nadelige weerslag hebben op de resultaten. Een aanzienlijk deel van de contracten van de groep CFE omvat immers prijsherzieningsformules, zodat de prijs van de lopende opdrachten mee kan evolueren met de prijs van de grondstoffen. Bovendien worden de activiteiten van de groep CFE uitgevoerd over een groot aantal contracten, waarvan een groot deel op korte en middellange termijn, zodat ook zonder prijsherzieningsformule de impact van een stijging van de grondstoffenprijs beperkt blijft. Ten slotte heeft DEME specifieke indekkingen genomen voor de prijzen van gasolie voor haar behoeften.

5.B.4 Afhankelijkheid van opdrachtgevers en leveranciers

Vanwege de aard van haar activiteiten en haar organisatiestructuur, die voortvloeit uit het regionaal aspect van de contracten, beschouwt de groep CFE zich niet totaal afhankelijk van een klein aantal opdrachtgevers, leveranciers of onderaannemers. Bovendien wordt de operationele organisatie van de groep gekenmerkt door een sterke decentralisatie, wat in het algemeen een grote onafhankelijkheid verzekert van de beslissingen van lokale directies binnen de delegaties die hun zijn toegewezen, meer bepaald inzake inkoop.

5.B.5 Milieurisico's

Door de aard van de werkzaamheden die de groep CFE gevraagd wordt om uit te voeren, is het mogelijk dat men met verontreinigde of gevaarlijke materialen te maken krijgt.

CFE neemt alle voorzorgsmaatregelen inzake veiligheid, hygiëne en gezondheid van haar werknemers en besteedt veel aandacht aan dit probleem, maar het blijft een feit dat risico's nooit volledig uitgesloten kunnen worden.

Zoals elk bedrijf dat in het domein van de baggerwerken en de maritieme werken actief is, wijdt DEME een bijzondere aandacht aan de milieurisico's. Ze zijn van tweeërlei aard:

- een verstoring van de flora en/of fauna of een ongewilde lozing kunnen nooit volledig worden uitgesloten, ondanks de zeer strenge preventiemaatregelen die de vennootschap in de uitvoering van baggerwerken toepast.

- de dochtervennootschappen van DEME die inzake actief zijn, worden door hun aard geconfronteerd met de sanering van sterk vervuilde bodems waarvan men voor de start van het contract de omvang en de precieze samenstelling niet altijd gemakkelijk kan bepalen. Bovendien impliceren de innoverende technieken die DEME voor de bodemsanering toepast door hun aard een mate van risico.

5.B.6 Rechtsrisico's

Gelet op de diversiteit van haar activiteiten en haar geografische vestigingen moet de groep CFE rekening houden met een omgeving van complexe rechtsregels en voorschriften in verband met de uitvoering van prestaties en de betrokken activiteitengebieden. Voor CFE gelden meer bepaald de voorschriften inzake administratieve contracten, de contracten voor overheids- en privéopdrachten, en de burgerlijke aansprakelijkheid van bouwondernemingen.

De bouwsector wordt steeds vaker geconfronteerd met een uitgebreide interpretatie van begrippen in verband met de tienjarige aansprakelijkheid van bouwondernemers, de aansprakelijkheid voor kleine verborgen gebreken en recent ook de aansprakelijkheid voor indirecte gevolgschade.

DEME wordt geconfronteerd met een instabiliteit en een toenemende complexiteit van het juridisch kader van sommige landen waar het actief is.

5.B.7 Politiek risico

CFE is blootgesteld aan een politiek risico dat verschillende vormen kan aannemen: politieke instabiliteit, oorlog en burgeroorlog, gewapend conflict, terrorisme, gijzelneming, afpersing of sabotage.

Dit risico vormt een potentiële bedreiging voor de veiligheid van de werknemers en de goederen. Daarom worden zij nauwlettend bewaakt en kan een project indien nodig worden stopgezet als de minimale veiligheidsvoorwaarden niet langer verzekerd zijn: het personeel en het materieel worden dan naar een veiligere plaats overgebracht.

5.B.8 Risico's van de bescherming van de intellectuele eigendom en de knowhow

CFE en in het bijzonder DEME hebben een specifieke knowhow en innoverende technologieën in diverse domeinen ontwikkeld.

Om haar industriële geheimen en de intellectuele eigendom van haar innovaties te beschermen, heeft DEME een groot aantal patenten aangevraagd die meer dan honderd specifieke toepassingen dekken.

5.B.9 Risico's van Special Purpose Companies

Om sommige van haar vastgoedoperaties te realiseren of in het kader van publiek-private samenwerking, participeert of blijft de groep CFE participeren in Special Purpose Companies die zekerheden moeten verstrekken ter ondersteuning van hun kredieten. Het risico bestaat dat, bij falen van dit type van vennootschappen en realisatie van de zekerheden, de opbrengsten onvoldoende zijn om het eigen vermogen, dat ter beschikking werd gesteld voor het verkrijgen van de kredieten, geheel of gedeeltelijk terug te betalen.

5.B.10 Participatie in DEME

DEME werd sinds vele jaren en tot 24 december 2013 gezamenlijk gecontroleerd door Ackermans & van Haaren en door CFE, die elk 50% hielden. Sinds 24 december is DEME een 100% dochtervennootschap van CFE.

Men dient te onderstrepen dat de overname van de controle over DEME door CFE niets wijzigt aan het feit dat DEME financieel zelfstandig blijft, en dat CFE dan ook geen enkel voorschot of engagement van om welkdanige aard ten gunste van haar dochtervennootschap verleent, en omgekeerd.

6. BEOORDELING VAN DE DOOR DE ONDERNEMING GENOMEN MAATREGELEN IN HET KADER VAN DE RICHTLIJN M.B.T. HANDEL MET VOORKENNIS EN MANIPULATIE VAN CONTRACTEN

Het beleid van CFE op dit vlak wordt nauwkeurig beschreven in het corporate governance charter.

Er is een compliance officer (Jacques Ninanne) aangeduid en een informatieprogramma is effectief van kracht sinds 2006. Dit is bestemd voor de directieleden en de personen die vanwege hun functie toegang hebben tot bevoorrechte informatie.

Op systematische wijze informeert de vennootschap deze medewerkers over gesloten periodes en brengt zij geregeld de algemene richtlijnen onder de aandacht.

7. TRANSACTIES EN ANDERE CONTRACTRELATIES TUSSEN DE ONDERNEMING, INCLUSIEF DE AANGESLOTEN VENNOOTSCHAPPEN, EN DE BESTUURDERS EN EXECUTIVE MANAGERS

Het beleid op dit vlak wordt nauwkeurig beschreven in het corporate governance charter.

Er bestaat geen dienstcontract dat de leden van de raad van bestuur bindt aan CFE of aan één van haar dochtervennootschappen.

8. BIJSTANDSOVEREENKOMST

Op 24 oktober 2001 heeft CFE een prestatieovereenkomst gesloten met haar referentieaandeelhouder VINCI Constructie. De door CFE verschuldigde bezoldiging voor het boekjaar 2013 bedraagt 1.190.000 EUR.

Dankzij deze overeenkomst had CFE in 2013 toegang tot de gegevensbanken van VINCI, en kon de vennootschap bijstand aan VINCI vragen in diverse domeinen zoals veiligheid, bouwmethodes, duurzame ontwikkeling en 'risk management'.

9. CONTROLE OP DE VENNOOTSCHAP

De commissaris is de vennootschap Deloitte, Bedrijfsrevisoren, vertegenwoordigd door de heer Pierre-Hugues Bonnefoy.

De gewone algemene vergadering van 3 mei 2013 heeft het mandaat van de commissaris, Deloitte, Bedrijfsrevisoren, vertegenwoordigd door de heer Pierre-Hugues Bonnefoy, verlengd voor een periode van drie jaar, verstrijkend op de gewone algemene vergadering van mei 2016. Het bedrag voor dit mandaat in CFE NV werd vastgesteld op 174.500 EUR.

De door Deloitte, Bedrijfsrevisoren, gefactureerde kosten voor verscheidene opdrachten, bedragen 183.500 EUR.

Bovendien werden gedurende het boekjaar 2013 de door Deloitte, belastingadviseurs, gefactureerde kosten voor belastingadvies ad 19.230 EUR in resultaat genomen.

Deloitte heeft de rekeningen van de meeste vennootschappen van de groep CFE gereviseerd.

Wat de overige hoofdgroepen en dochtervennootschappen betreft, heeft de commissaris meestal de certificatieverslagen van de commissarissen ontvangen en/of overleg met hen gepleegd, en bepaalde procedures voor aanvullende revisies uitgevoerd.

Bezoldiging van de commissarissen voor het geheel van de groep, inclusief CFE NV (boekjaar 2013) :

(in duizend EUR)	Deloitte		Andere	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Audit				
Commissariaat der rekeningen, certificatie, controle van de individuele en geconsolideerde rekeningen	765,1	53,66%	375,5	37,26%
Andere toebehorende opdrachten en andere auditopdrachten	141,0	9,89%	35,2	3,49%
Subtotaal audit	906,1	63,55%	410,7	40,75%
Andere prestaties				
Juridisch, fiscaal, sociaal	200,0	14,03%	507,2	50,34%
Andere	319,6	22,42%	89,8	8,91%
Subtotaal andere	519,6	36,45%	597,0	59,25%
Totaal honoraria - commissarissen der rekeningen	1.425,7	100%	1.007,7	100%

Bezoldigingsverslag

Het bezoldigingsbeleid van CFE is erop gericht arbeiders, bedienden en kaderleden van de vennootschap aan te trekken, te motiveren en te behouden.

Het benoemings- en bezoldigingscomité kan zich voor de analyse van de concurrentie en andere nuttige factoren voor de evaluatie van de bezoldigingen, laten bijstaan door internationaal gereputeerde remuneratieconsultants.

Voor het jaar 2013 werd geen enkele wijziging aan het bezoldigingsbeleid aangebracht ten opzichte van het vorig boekjaar.

1.1 BEZOLDIGING VAN DE LEDEN VAN DE RAAD VAN BESTUUR EN ZIJN COMITÉS

1.1.1 BEZOLDIGING VAN DE LEDEN VAN DE RAAD VAN BESTUUR

De gewone algemene vergadering van CFE de dato 2 mei 2013 heeft het voorstel goedgekeurd houdende de toekenning aan de bestuurders en in hun hoedanigheid van bestuurders, van vaste emolumenten ten laste van de resultatenrekening. Dit bedrag is vastgesteld op 382.000 EUR voor de voltallige raad.

Voor 2013 heeft de raad van bestuur, in toepassing van de regels die hij zelf uitvaardigt, over de verdeling van deze bezoldigingen onder zijn leden beslist.

Een deel van dit bedrag, meer bepaald 180.000 EUR, werd gelijkmatig verdeeld onder alle leden van de raad van bestuur (met uitzondering van de voorzitter van de raad van bestuur) (d.w.z. 20.000 EUR per bestuurder, *pro rata temporis* van de uitoefening van het mandaat tijdens het jaar), terwijl een forfaitair bedrag van 77.000 EUR werd toegekend aan de voorzitter van de raad van bestuur.

Een ander deel, hetzij 125.000 EUR, werd verdeeld op basis van het aanwezigheidspercentage op de vergaderingen van de raad van bestuur.

Bovendien worden de bestuurders vergoed voor de kosten die ze mogelijk moeten maken voor de uitoefening van hun mandaat, volgens de voorwaarden bepaald door de raad van bestuur.

Bedrag van de voordelen die rechtstreeks of onrechtstreeks worden toegekend aan de bestuurders in het kader van de uitoefening van hun mandaten binnen de groep:

(EUR)	Bezoldiging CFE NV	Bezoldiging Filialen
NV C.G.O., vertegenwoordigd door de heer Philippe Delaunois	91.423	
Renaud Bentégeat	34.423	
Philippe Delusinne	39.821	
Richard Francioli	32.437	
Bernard Huvelin	26.027	
Christian Labeyrie	34.423	
Jean Rossi	29.232	
Consuco NV, vertegenwoordigd door de heer Alfred Bouckaert	34.423	
BVBA Ciska Servais, vertegenwoordigd door mevrouw Ciska Servais	32.821	
Jan Steyaert	32.821	
Totaal	380.849	0

Er werd geen enkele overeenkomst met een onafhankelijke bestuurder afgesloten of verlengd sinds 3 mei 2010 (datum van inwerkingtreding van de wet van 6 april 2010) die een vertrekvergoeding voorziet. Bovendien ontvangt geen enkele onafhankelijke bestuurder een variabele vergoeding.

Men zal de algemene vergadering voorstellen om met ingang op 1 januari 2014 aan de voorzitter van de raad van bestuur en aan elke bestuurder een jaarlijkse bezoldiging van respectievelijk 100.000 EUR en 20.000 EUR toe te kennen, *pro rata temporis* van de uitoefening van hun mandaat.

Men zal de algemene vergadering bovendien voorstellen de bestuurders, met uitzondering van de voorzitter van de raad van bestuur, zitpenningen van 2.000 EUR per zitting toe te kennen.

De bezoldigingen van de bestuurders die lid zijn van het auditcomité en het benoeming- en bezoldigingscomité bleven ongewijzigd.

1.1.2 BEZOLDIGING VAN DE LEDEN VAN HET AUDITCOMITÉ

Philippe Delusinne	4.000
Christian Labeyrie	5.000
Jan Steyaert	10.000
Totaal	19.000

1.1.3 BEZOLDIGING VAN DE LEDEN VAN HET BENOEMINGS- EN BEZOLDIGINGSCOMITÉ

Het benoemings- en bezoldigingscomité bestaat uit niet-uitvoerende bestuurders die in meerderheid onafhankelijke bestuurders zijn.

Richard Francioli	4.000
Consuco NV, vertegenwoordigd door de heer Alfred Bouckaert	5.000
BVBA Ciska Servais, vertegenwoordigd door mevrouw Ciska Servais	10.000
Totaal	19.000

1.2 DE DIRECTIE VAN CFE

De directiestructuren van CFE zijn enerzijds afgestemd op de prerogatieven waaraan de oprichting van een holdingvennootschap voldoet, en anderzijds op de vereisten die verband houden met de organisatiestructuur van de activiteitenpolen.

Iedere pool vertegenwoordigt een activiteitenportfolio en bestaat uit meerdere dochtervennootschappen en eventueel ook bijkantoren die een profit-center vormen en in het algemeen per beroep zijn opgesplitst over een afgebakende geografische zone. Iedere dochtervennootschap wordt bestuurd door een raad van bestuur en een directeur, en ieder bijkantoor wordt geleid door een directeur. De unieke beheersorganisatie van de dochtervennootschappen en bijkantoren bestaat dus uit een bijzondere delegatie van bevoegdheden aan een groep van personen, directeurs genoemd, zodat we de garantie hebben te beschikken over actieve directieleden en een efficiënte operationele organisatie van de activiteitenpolen.

Deze directiestructuren verzekeren het evenwicht in de bevoegdheden en de goede werking van CFE. De vennootschap beslist dat het Steering Committee geen directiecomité vormt in de zin van artikel 524 bis van het Wetboek van Vennootschappen maar zij heeft in de statuten wel die mogelijkheid voor de toekomst opengelaten.

De personen belast met de effectieve leiding van de activiteiten, zijn dus op de eerste plaats de gedelegeerd bestuurder en op de tweede plaats de leden van het Steering Committee.

1.2.1 HET STEERING COMMITTEE

De leden van het Steering Committee zijn:

- Renaud Bentégeat
- Frédéric Claes NV, vertegenwoordigd door Frédéric Claes
- Artist Valley NV, vertegenwoordigd door Jacques Lefèvre
- Gabriel Marijsse
- Jacques Ninanne
- Patrick Verswijvel
- Yves Weyts
- Diane Zygas

De heer Fabien De Jonge, die op 1 maart 2014 de heer Jacques Ninanne zal opvolgen als financieel en administratief directeur, woont eveneens de vergaderingen van het Steering Committee bij.

1.2.2. ORIËNTATIECOMITÉ

Een oriëntatiecomité verzamelt de leden van het Steering Committee en de belangrijkste leiders van de groep, namelijk:

- Lode Franken
- Michel Guillaume
- Youssef Merdassi
- Patrick Van Craen

1.3 BEZOLDIGING VAN DE LEDEN VAN HET STEERING COMMITTEE

1.3.1 BEZOLDIGING VAN DE GEDELEGEERD BESTUURDER

Het bezoldigingsbeleid is in 2013 niet gewijzigd. De vaste bezoldiging, de variabele bezoldiging en de andere voordelen werden door het benoemings- en bezoldigingscomité onderzocht.

Na informatie en standpunten te hebben uitgewisseld en in het bijzonder de prestaties voor de variabele bezoldiging te hebben onderzocht, heeft het benoemings- en bezoldigingscomité aanbevelingen gedaan aan de raad van bestuur, die ter zake beslist.

Het referentiejaar voor de gedelegeerd bestuurder (en voor de andere leden van het Steering Committee) voor de toekenning van de variabele bezoldiging loopt van 1 januari tot 31 december; de stortingen gebeuren desgevallend in april van het volgende jaar.

Voor zijn uitvoerende functies binnen de groep CFE, heeft de gedelegeerd bestuurder naast de bezoldiging van zijn bestuursmandaat, hetzij 34.423 EUR, een bruto jaarlijkse bezoldiging van 195.370 EUR ontvangen, waaraan geen variabele bezoldiging werd toegevoegd.

De vennootschap stelt daarenboven huisvesting en een firmawagen ter beschikking van de gedelegeerd bestuurder, zijnde het equivalent van 48.392 EUR voor 2013. Hij geniet niet van een pensioenplan ten laste van CFE.

CFE heeft in 2013 aan de gedelegeerd bestuurder geen vergoedingen in aandelen, opties of andere rechten om aandelen van de vennootschap te verwerven, toegekend.

1.3.2 BEZOLDIGING VAN DE LEDEN VAN HET STEERING COMMITTEE MET UITZONDERING VAN DE GEDELEGEERD BESTUURDER

Het bezoldigingsbeleid is niet gewijzigd ten opzichte van vorige boekjaren. De berekening gebeurt zodanig dat

- de vennootschap uitvoerende talenten van hoog niveau en met groot potentieel kan aantrekken, motiveren en behouden
- persoonlijke prestaties worden aangemoedigd en beloond

De voorstellen van vaste en variabele bezoldiging voor de leden van het Steering Committee worden heel aandachtig bekeken door de gedelegeerd bestuurder en de directeur *human resources* van de groep en worden voorgelegd aan het benoemings- en bezoldigingscomité.

Het comité luistert naar de uiteenzettingen en legt, na bespreking en overleg tussen zijn leden, de definitieve voorstellen voor aan de raad van bestuur, die ter zake een beslissing neemt.

Het basisjaarloon vormt de vaste vergoeding en is gebaseerd op de bestaande loonstructuur in de groep CFE. Een beoordeelmarge op basis van ervaring, functie, zeldzaamheid van de technische competenties, prestaties enz. wordt toegepast.

Voor de operationele directeurs van het Steering Committee, met name de verantwoordelijken van de profit-centers

(dochtervennootschappen en bijkantoren), hangt de variabele bezoldiging af van hun individueel prestatieniveau.

- Ze houdt direct verband met de economische prestaties van hun verantwoordelijkheidsdomein of de verhouding tussen het nettoresultaat vóór belastingen en de omzet van het boekjaar. Dit resultaat, uitgedrukt in percent, wordt vergeleken met een rooster dat een veelvoud van de vaste bezoldiging bevat dat kan gaan tot 12 maanden, het zogenaamde 'basisbedrag'.
- Het basisbedrag wordt verlaagd met 20% indien de doestellingen inzake arbeidsongevallenfrequentie die in het begin van het jaar worden vastgesteld, niet worden gehaald
- De inachtneming van de waarden van de groep CFE, factor die het basisbedrag eveneens met 20% beïnvloedt, dekt verschillende aspecten:
  - de klantenbinding en klantentevredenheid
  - het delen van commerciële informatie in de groep CFE
  - de solidariteit tussen de leden van het Steering Committee door aanmoediging van personeelsmobiliteit en human resources beheer (behouden van personeel, beoordelingsgesprekken, opleiding enz.)
- De variabele bezoldiging kan derhalve gelijk zijn aan 0 tot 12 maanden vaste bezoldiging

Bij de functionele directeurs van het Steering Committee wordt voor de variabele bezoldiging rekening gehouden met verschillende factoren, namelijk:

- het globaal resultaat van de groep CFE
- de werking van de afdeling waarvoor zij verantwoordelijk zijn
- eventueel de realisatie van specifieke doelstellingen die hen in het begin van het boekjaar werden opgelegd door de gedelegeerd bestuurder
- de inachtneming van de waarden van de groep
- bij onbevredigende prestaties kan de variabele bezoldiging gelijk zijn aan nul

Het referentiejaar voor de leden van het Steering Committee voor de toekenning van de variabele bezoldiging loopt van 1 januari tot 31 december; de stortingen gebeuren desgevallend in april van het volgende jaar.

De leden van het Steering Committee met uitzondering van de gedelegeerd bestuurder hebben de volgende bezoldigingen ontvangen

Vaste bezoldigingen en honoraria	1.553.386
Variabele bezoldigingen	472.342
Stortingen voor diverse verzekeringen (pensioenplannen, hospitalisatieverzekering, ongevallenverzekering)	331.770
Kosten van dienstvoertuigen	97.914
Totaal	2.455.412

Voor de leden van het Steering Committee bestaan er verschillende types pensioenplannen. Sommige plannen zijn gebaseerd op een te bereiken doel, dat varieert ten opzichte van de spildatum 1/07/1986.

Om te komen tot een homogeen beheer voor deze leden van het Steering Committee, werd in 2007 een basispensioenregeling met gegarandeerde toezegging ingevoerd. De werkgeversbijdragen voor het plan met 'vaste bijdragen' en de 'service cost' (IFRS) voor de plannen met 'gegarandeerde toezegging'

bedragen 265.491 EUR voor het boekjaar 2013.

CFE heeft aan de leden van het Steering Committee geen vergoedingen in aandelen, opties of andere rechten om aandelen van de vennootschap te verwerven, toegekend.

1.4 VERTREKVERGOEDING

Wat de regels voor de vertrekvergoedingen betreft, die in toepassing van de wet van 6 april 2010 inzake deugdelijk bestuur, van toepassing na 3 mei 2010, en in gemeen overleg met de gedelegeerd bestuurder en de leden van het Steering Committee werden bepaald, heeft de gewone algemene vergadering van 5 mei 2011 de volgende tekst goedgekeurd:

1. De wet op de arbeidsovereenkomsten is van toepassing op de personen met het statuut van 'werknemer' en alle andere bestaande overeenkomsten blijven van kracht.

Voor de bezoldigde leden van het Steering Committee van de vennootschap die geen overeenkomst inzake vertrekvergoeding hebben gesloten vóór 3 mei 2010, zal bij verbreking van de arbeidsovereenkomst door de werkgever (behoudens zware fout), de duur van de opzeggingstermijn en het bedrag van de opzeggingsvergoeding, overeenkomstig de arbeidsovereenkomstenwet van 3 juli 1978, bepaald worden op basis van de criteria die gewoonlijk door de Belgische rechtbanken in aanmerking worden genomen om de redelijke duur van de opzeggingstermijn of het redelijk bedrag van de vertrekvergoeding te bepalen, zonder echter de termijnen of bedragen volgens het rooster Claeys te overschrijden.

- Gabriel Marijsse
- Jacques Ninanne
- Patrick Verswijvel
- Yves Weyts

Wijziging vanaf 1 januari 2014 met betrekking tot de vertrekvergoeding, voor goedkeuring voor te leggen aan de gewone algemene vergadering van 30 april 2014:

Wat de regels voor de vertrekvergoeding betreft, die in toepassing van de wet van 6 april 2010 inzake deugdelijk bestuur, van toepassing na 3 mei 2010 en in gemeen overleg met de gedelegeerd bestuurder en de leden van het Steering Committee werden bepaald, heeft de gewone algemene vergadering van 30 april 2014 de volgende tekst goedgekeurd:

1. De wet op de arbeidsovereenkomsten is van toepassing op de personen met het statuut van 'werknemer' en alle andere bestaande overeenkomsten blijven van kracht.

Voor de bezoldigde leden van het Steering Committee van de vennootschap die geen overeenkomst inzake vertrekvergoeding hebben gesloten vóór 3 mei 2010, zullen bij verbreking van de arbeidsovereenkomst door de werkgever (behoudens zware fout), de duur van de opzeggingstermijn en het bedrag van de opzeggingsvergoeding bepaald worden in overeenstemming met de wet van 26 december 2013 betreffende de invoering van het eenheidsstatuut, verschenen in het B.S. van 31 december 2013.

- Gabriel Marijsse
- Patrick Verswijvel
- Yves Weyts
- Fabien De Jonge vanaf 1 maart 2014

2. Wat betreft de vertrekvergoedingen van toepassing na 3 mei 2010 overeengekomen met de gedelegeerd bestuurder en de leden van het Steering Committee, is op 18 november 2011 een

overeenkomst van kracht geworden voor mevrouw Diane Rosen, echtgenote Zygaz.

Deze overeenkomst werd goedgekeurd door de raad van bestuur, op voorstel van het benoemings- en bezoldigingscomité van 28 september 2011. Er werd een fictieve anciënniteit van minstens 12 jaar toegekend in het statuut van werknemer zonder het resultaat van het rooster Claeys te overschrijden (zie hierboven).

Wijziging vanaf 1 januari 2014 met betrekking tot de vertrekvergoeding, voor te stellen aan de gewone algemene vergadering van 30 april 2014:

Wat betreft de vertrekvergoeding van toepassing na 3 mei 2010, overeengekomen met de gedelegeerd bestuurder en de leden van het Steering Committee, is op 18 november 2011 een overeenkomst van kracht geworden voor mevrouw Diane Rosen, echtgenote Zygaz.

Deze overeenkomst werd goedgekeurd door de raad van bestuur op voorstel van het benoemings- en bezoldigingscomité van 28 september 2011. Er werd een fictieve anciënniteit van minstens 12 jaar toegekend in het statuut van werknemer, overeenkomstig de wet van 26 december 2013 betreffende de invoering van het eenheidsstatuut, verschenen in het B.S. van 31 december 2013.

3. De overeenkomsten die bestonden vóór 3 mei 2010 zijn:

- Frédéric Claes NV, vertegenwoordigd door de heer Frédéric Claes: Het bij beëindiging van de contractuele betrekkingen voorziene bedrag is conform de gebruiken ter zake
- Artist Valley NV, vertegenwoordigd door de heer Jacques Lefèvre: Het bij beëindiging van de contractuele betrekkingen voorziene bedrag is conform de gebruiken ter zake

1.5 VARIABELE BEZOLDIGING VAN DE LEDEN VAN HET STEERING COMMITTEE

Wat de regels voor de variabele bezoldiging betreft, in toepassing van de wet van 6 april 2010 inzake deugdelijk bestuur, van toepassing na 3 mei 2010, heeft de algemene vergadering van 5 mei 2011 het volgend voorstel goedgekeurd:

“voor de CEO en de leden van het Steering Committee worden de bestaande modaliteiten en toekenningscriteria behouden gedurende 3 jaar, dus een variabele bezoldiging op basis van de economische resultaten, de aandacht voor de veiligheid van de mensen en de naleving van de waarden van de groep. De huidige wetgeving die de spreiding over 3 jaar oplegt van de variabele remuneratie en de bijbehorende criteria, is immers niet geschikt (en dus moeilijk toe te passen) voor een Steering Committee waarvan sommige leden de leeftijd van het pensioen, het vervroegd pensioen of het brugpensioen naderen”.

Voorstel : de raad van bestuur zal aan de gewone algemene vergadering van 30 april 2014 het voorstel voorleggen tot verlenging van de afwijking met een periode van 3 jaar.

1.6 INFORMATIE AANGAANDE HET RECHT TOT TERUGVORDERING VAN DE VARIABELE BELONING GEBASEERD OP ONJUISTE FINANCIËLE INFORMATIE VAN DE LEDEN VAN HET STEERING COMMITTEE

De overeenkomsten tussen de leden van het Steering Committee en de vennootschap voorzien in een recht tot terugvordering van de variabele beloning gebaseerd op onjuiste financiële informatie.

Verzekeringsbeleid

De groep CFE verzekert systematisch alle werven met een verzekering ‘Alle bouwrisico’s’ en dekt haar burgerlijke aansprakelijkheid tijdens en na de uitvoering der werken met voldoende grote bedragen in. Het risico van terrorisme wordt evenwel niet gedekt door de verzekering ‘Alle bouwrisico’s’.

Bijzondere verslagen

Op 3 oktober 2013 heeft de raad van bestuur van CFE een bijzonder verslag opgesteld, overeenkomstig artikel 602 § 1 van het Wetboek van vennootschappen, ter ondersteuning van het aan de algemene vergadering van de vennootschap voorgelegde voorstel om het maatschappelijk kapitaal te verhogen door de inbreng in natura door de naamloze vennootschap Ackermans & van Haaren van 2.256.450 aandelen op naam van de naamloze vennootschap Dredging, Environmental & Marine Engineering NV in ruil voor de uitgifte van 12.222.222 nieuwe aandelen van de vennootschap.

Openbare overnamebieding

Overeenkomstig artikel 34 van het Koninklijk besluit van 14/11/2007 betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereglementeerde markt, geeft CFE te kennen dat:

- de raad van bestuur gemachtigd is om het maatschappelijk kapitaal tot een maximum bedrag van 2.500.000 EUR te verhogen (artikel 4 van de Statuten), overwegende dat deze machtiging in toepassing van artikel 607 van Wetboek van vennootschappen beperkt wordt in geval van openbare overnamebod
- de raad van bestuur gemachtigd is om maximum 10% van de eigen aandelen van de vennootschap te verwerven (artikel 14 bis van de Statuten)

Overnames

CFE heeft tijdens het boekjaar voor de prijs van 123.500 EUR het saldo (35%) van de effecten van de vennootschap Brantegem NV overgenomen.

Oprichting bijkantoor

CFE heeft tijdens het boekjaar een bijkantoor in Roemenië opgericht. Op het einde van het boekjaar heeft de raad van bestuur de afschaffing van dit bijkantoor goedgekeurd.

Elementen na afsluiting van het boekjaar

Op 11 februari 2014 heeft de naamloze vennootschap Ackermans & van Haaren een verplicht openbaar bod uitgebracht in toepassing van artikel 5 van de wet OPA en hoofdstuk III van het koninklijk besluit OPA. Het bod is onvoorwaardelijk en wordt vergoed in contanten. De biedprijs is 45 EUR per aandeel (coupon nr. 7 en volgende aangehecht). Het bod eindigt op 5 maart 2014.

Onderzoek en ontwikkeling

DEME verricht doorlopend onderzoek om de efficiëntie van haar vloot te verbeteren. In samenwerking met de universiteiten en met het Vlaams Gewest, voert het ook studies uit voor de ontwikkeling van duurzame energieproductie in zee. In samenwerking met privéondernemingen, worden studies gevoerd naar exploitatietechnieken van zeldzame materialen in zee.

Informatie over de vooruitzichten

Het hoog niveau van het orderboek laat toe gunstige perspectieven te voorzien voor de pool baggerwerken en milieu, en het herstel van de activiteiten inzake contracting.

Auditcomité

De heer Jan Steyaert is voorzitter van het auditcomité. Hij beantwoordt aan de onafhankelijkheidscriteria vermeld in artikel 526 ter van het Wetboek van vennootschappen.

De heer Jan Steyaert behaalde een diploma in een economische en financiële richting. Hij oefende verschillende beroepsactiviteiten uit, in het bijzonder bij een bedrijfsrevisorenkantoor en bij Telindus, een beursgenoteerde onderneming waar hij achtereenvolgens de functie van CFO, CEO en voorzitter van de raad van bestuur bekleedde. Deze elementen rechtvaardigen de competenties van de heer Jan Steyaert op boekhoud- en auditvlak.

Bijeenroeping van de gewone algemene vergadering van 30 april 2014

De raad van bestuur nodigt de aandeelhouders en de obligatiehouders uit om de **gewone algemene vergadering** bij te wonen, die zal gehouden worden op de zetel van de vennootschap, Herrmann-Debrouxlaan 40-42, 1160 Brussel, op **woensdag 30 april 2014 om 15.00 u**

AGENDA VAN DE GEWONE ALGEMENE VERGADERING:

1. *Verslag van de raad van bestuur over het boekjaar afgesloten op 31 december 2013*
2. *Verslag van de commissaris over het boekjaar afgesloten op 31 december 2013*
3. *Goedkeuring van de jaarrekening*
Voorstel tot besluit:

Er wordt voorgesteld aan de algemene vergadering om de jaarrekening per 31 december 2013 zoals voorgesteld door de raad van bestuur goed te keuren.

4. *Goedkeuring van de geconsolideerde jaarrekening*
Voorstel tot besluit:

Er wordt voorgesteld aan de algemene vergadering om de geconsolideerde jaarrekening per 31 december 2013 zoals voorgesteld door de raad van bestuur goed te keuren.

5. Bestemming van de winst – Goedkeuring van het dividend

Voorstel tot besluit:

Er wordt voorgesteld aan de algemene vergadering om het voorstel van de raad van bestuur om een brutodividend van 1,15 EUR per aandeel uit te keren, hetzij een netto dividend van 0,8625 EUR per aandeel, goed te keuren. Het dividend zal voor betaling worden gesteld vanaf 28 mei 2014.

6. Remuneratie

6.1 Goedkeuring van het Remuneratieverslag

Voorstel tot besluit:

Er wordt voorgesteld aan de algemene vergadering om het remuneratieverslag, opgesteld door de raad van bestuur, goed te keuren.

6.2 Jaarlijkse bezoldigingen bestuurders en commissaris

Voorstel tot besluit:

Overeenkomstig artikel zeventien van de statuten, wordt er voorgesteld aan de algemene vergadering om, met ingang op 1 januari 2014, aan de voorzitter van de raad van bestuur en aan elke bestuurder een bezoldiging toe te kennen van respectievelijk 100.000 EUR voor de voorzitter en 20.000 EUR per bestuurder, *pro rata temporis* van de uitoefening van hun mandaat in de loop van het jaar.

Er wordt bovendien voorgesteld aan de algemene vergadering om aan de bestuurders een zitpenning toe te kennen van 2.000 EUR per deelname aan een vergadering van de raad van bestuur. De bezoldiging van de leden van het auditcomité en van het benoemings- en remuneratie comité blijft ongewijzigd.

Bovendien, wordt er voorgesteld aan de algemene vergadering om aan de commissaris een bezoldiging van 174.500 EUR per jaar toe te kennen voor de uitoefening van zijn mandaat.

6.3 Vertrekvergoedingen

Voorstel tot besluit:

Met betrekking tot de vertrekvergoedingen en overeenkomstig de wet van 6 april 2010 inzake deugdelijk bestuur, van toepassing sinds 3 mei 2010, en zoals overeengekomen met de gedelegeerd bestuurder en de leden van het Steering Committee, wordt er voorgesteld aan de algemene vergadering om het volgende goed te keuren:

“De wet op de arbeidsovereenkomsten is van toepassing voor de personen met het statuut van werknemer en alle andere bestaande overeenkomsten blijven van kracht.

- Indien er door de vennootschap een einde wordt gesteld aan de arbeidsovereenkomst (behoudens voor dringende redenen) van een lid van het Steering Committee met een statuut van ‘werknemer’, die geen overeenkomst inzake vertrekvergoeding vóór 3 mei 2010 heeft afgesloten, zal de duur van de vooropzeg die aan dat lid zal worden betekend of het bedrag van de vertrekvergoeding die hem zal worden betaald, worden bepaald in overeenstemming met de wet van 26 december 2013 betreffende de invoering van een eenheidsstatuut, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 31 december 2013. Dit betreft de volgende leden:

- Gabriel Marijsse
- Patrick Verswijvel
- Yves Weyts
- Fabien De Jonge met ingang op 1 maart 2014
- Een overeenkomst werd afgesloten met mevrouw Diane Rosen-Zygas die in werking is getreden op 18 november 2011. De overeenkomst werd goedgekeurd door de raad van bestuur op 28 september 2011, op voorstel van het benoemings- en remuneratie comité. Een fictieve anciënniteit van minstens 12 jaar werd toegekend onder het werknemers-

statuut overeenkomstig de wet van 26 december 2013 betreffende de invoering van een eenheidsstatuut, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 31 december 2013.”

6.4 Variabele remuneratie van de leden van het steering comité

Voorstel tot besluit:

Er wordt voorgesteld aan de algemene vergadering om de uitzondering die werd goedgekeurd door de gewone algemene vergadering van 5 mei 2011 te verlengen. Er wordt daarom voorgesteld aan de algemene vergadering om de volgende tekst goed te keuren:

“voor de CEO en de leden van het Steering Committee blijven de bestaande criteria's en modaliteiten voor de toekenning van de variabele remuneratie behouden gedurende een periode van drie jaar, nl. de variabele remuneratie hangt af van de economische resultaten, van de aandacht die wordt besteed aan de veiligheid van de mensen en van de naleving van de waarden van de Groep. De huidige wetgeving die de spreiding van de variabele remuneratie over drie jaar en de daarop betrekking hebbende criteria voorschrijft, is immers niet geschikt (en wordt bijgevolg moeilijk toegepast) voor een Steering Committee waarvan sommige leden de pensioenleeftijd, de leeftijd van vervroegd pensioen of brugpensioen naderen”.

7. Kwijting aan de bestuurders

Voorstel tot besluit:

Er wordt voorgesteld aan de algemene vergadering om kwijting te verlenen aan de bestuurders voor de uitoefening van hun mandaat gedurende het boekjaar afgesloten op 31 december 2013.

8. Kwijting aan de commissaris

Voorstel tot besluit:

Er wordt voorgesteld aan de algemene vergadering om kwijting te verlenen aan de commissaris voor de uitoefening van zijn mandaat gedurende het boekjaar afgesloten op 31 december 2013.

9. Benoemingen

Voorstel tot besluit:

Er wordt voorgesteld aan de algemene vergadering om het bestuurdersmandaat van de NV C.G.O., vertegenwoordigd door de heer Philippe Delaunois, te vernieuwen voor een duur van twee (2) jaar eindigend na de gewone algemene vergadering die gehouden zal worden in mei 2016. NV C.G.O is geen onafhankelijke bestuurder.

Voorstel tot besluit:

Er wordt voorgesteld aan de algemene vergadering om het bestuurdersmandaat van Consuco NV, vertegenwoordigd door de heer Alfred Bouckaert, te vernieuwen voor een duur van twee (2) jaar eindigend na de gewone algemene vergadering die gehouden zal worden in mei 2016. Consuco NV, vertegenwoordigd door de heer Alfred Bouckaert, beantwoordt aan de criteria van onafhankelijkheid bepaald door artikel 526 ter van het Wetboek van vennootschappen en van de Belgisch Corporate Governance Code 2009.

De cv's van de bestuurders zijn beschikbaar op de website www.cfe.be.

FORMALITEITEN OM TOEGELATEN TE WORDEN TOT DE GEWONE EN BUITENGEWONE ALGEMENE VERGADERINGEN

1. Aandeelhouders die persoonlijk wensen deel te nemen

Enkel de aandeelhouders die CFE aandelen bezitten ten laatste de veertiende dag vóór de algemene vergaderingen, zijnde op

16 april 2014 om 24 uur, Belgische tijd (de 'Registratiedatum'), en die uiterlijk op 24 april 2014 om 24 uur, Belgische tijd, bevestigen dat zij aan de gewone algemene vergadering en/of de buitengewone algemene vergadering wensen deel te nemen, worden toegelaten op de algemene vergadering.

- Voor de houders van aandelen op naam, blijkt het bewijs van bezit van aandelen op de Registratiedatum uit de inschrijving in het register van de aandelen op naam van CFE op de Registratiedatum. Bovendien moet elke aandeelhouder, uiterlijk op 24 april 2014 om 24 uur, Belgische tijd, verplicht het formulier 'Intentie tot deelneming aan de algemene vergadering', beschikbaar op de website www.cfe.be, invullen en hetzij per post opsturen ter attentie van de heer Fabien De Jonge, Financieel en Administratief Directeur, Herrmann-Debrouxlaan 40-42 te 1160 Oudergem, hetzij per e-mail op het e-mailadres general_meeting@cfe.be
- Voor de houders van gedematerialiseerde aandelen, blijkt het bewijs van bezit van aandelen op de Registratiedatum uit de inschrijving op de rekeningen van een erkende rekeninghouder of van een vereffeninginstelling op de Registratiedatum. Bovendien dient elke aandeelhouder uiterlijk op 24 april 2014 om 24 uur, Belgische tijd, zijn deelname te bevestigen aan zijn bank, met vermelding van het aantal aandelen waarmee de aandeelhouder aan de vergadering wenst deel te nemen

2. Aandeelhouders die zich wensen te laten vertegenwoordigen

Elke aandeelhouder, die aandelen bezit op de Registratiedatum mag zich laten vertegenwoordigen op de gewone algemene vergadering en/of de buitengewone algemene vergadering.

De aandeelhouders die een volmachtdrager wensen aan te stellen om zich op de gewone algemene vergadering en/of de buitengewone algemene vergadering te laten vertegenwoordigen moeten uiterlijk op 24 april 2014 om 24 uur, Belgische tijd, het getekend volmachtformulier, beschikbaar op de website, www.cfe.be, invullen en hetzij per post opsturen ter attentie van de heer Fabien De Jonge, Financieel en Administratief Directeur, Herrmann-Debrouxlaan 40-42 te 1160 Oudergem, hetzij per e-mail op het e-mailadres general_meeting@cfe.be.

Indien de volmacht per e-mail werd opgestuurd, moet de volmacht houder het origineel uiterlijk bij aanvang van de algemene vergadering afleveren.

3. Aandeelhouders die per brief wensen te stemmen

Elke aandeelhouder die aandelen bezit op de Registratiedatum, mag per brief stemmen op de gewone algemene vergadering en/of de buitengewone algemene vergadering.

De aandeelhouders die per brief wensen te stemmen op de gewone algemene vergadering en/of de buitengewone algemene vergadering moeten uiterlijk op 24 april 2014 om 24 uur, Belgische tijd, het getekend stemformulier, beschikbaar op de website www.cfe.be, invullen en enkel per post opsturen ter attentie van de heer Fabien De Jonge, Financieel en Administratief Directeur, Herrmann-Debrouxlaan 40-42 te 1160 Oudergem. Het stemformulier moet verplicht de richting van de stem melden.

4. Aandeelhouders die nieuwe onderwerpen wensen laten inschrijven op de agenda

Een of meer aandeelhouders die samen minstens 3% bezitten van het maatschappelijk kapitaal kunnen te behandelen onderwerpen op de agenda van de gewone algemene vergadering en/of de buitengewone algemene vergadering laten plaatsen en voorstellen tot besluit indienen met betrekking tot op de agenda opgenomen of daarin te behandelen onderwerpen. De aandeelhouders die onderwerpen wensen te laten inschrijven

ven op de agenda van de gewone algemene vergadering en/of de buitengewone algemene vergadering of die voorstellen tot besluit wensen in te dienen moeten:

- een schriftelijk verzoek opsturen naar de vennootschap uiterlijk op **8 april 2014** om 24 uur, Belgische tijd, hetzij per post ter attentie van de heer Fabien De Jonge, Financieel en Administratief Directeur, Herrmann-Debrouxlaan 40-42 te 1160 Oudergem, hetzij per e-mail op het e-mailadres general_meeting@cfe.be
- hun aanvraag vergezellen hetzij van een certificaat van inschrijving van de desbetreffende aandelen in het register van de aandelen op naam van de vennootschap, hetzij aan de hand van een door de erkende rekeninghouder of de vereffeninginstelling opgesteld attest waaruit blijkt dat het desbetreffend aantal gedematerialiseerde aandelen op hun naam op rekening is ingeschreven
- hun aanvraag vergezellen van de tekst van de te behandelen onderwerpen en de bijhorende voorstellen, of van de tekst van de op de agenda te plaatsten voorstellen tot besluit

Indien een of meerdere aandeelhouders de inschrijving van onderwerpen en/of bijhorende voorstellen tot besluit op de agenda vorderen, zal CFE, uiterlijk op **15 april 2014** en nieuwe agenda van de gewone algemene vergadering en/of de buitengewone algemene vergadering publiceren volgens dezelfde modaliteiten dan de huidige agenda. Tegelijkertijd, zal CFE op haar website, de formulieren publiceren die gebruikt kunnen worden voor het stemmen met volmacht en voor het stemmen per brief, aangevuld met de bijkomende te behandelen onderwerpen en de bijhorende voorstellen tot besluit die op de agenda geplaatst zouden zijn, en/of louter met de voorstellen tot besluit die geformuleerd zouden zijn.

De volmachten en de stemformulieren per brief die aan de vennootschap vóór **15 april 2014** gestuurd zijn, blijven geldig voor de onderwerpen die op de agenda staan. In het kader van een stem per volmacht, zal de volmachtdrager gerechtigd zijn om voor de nieuwe onderwerpen die op de agenda en/of de nieuwe voorstellen tot beslissingen te stemmen zonder dat een nieuwe volmacht vereist is, voor zover het volmachtformulier dit uitdrukkelijk voorziet. Het volmachtformulier mag alsook vermelden dat de volmachtdrager zich moet onthouden.

5. Aandeelhouders die vragen wensen te stellen

Iedere aandeelhouder heeft het recht om vragen aan bestuurders en/of de commissaris tijdens de gewone algemene vergadering en/of de buitengewone algemene vergadering te stellen. De vragen mogen mondeling tijdens de vergadering of voordien schriftelijk gesteld worden.

De aandeelhouders die vragen schriftelijk wensen te stellen vóór de vergaderingen moeten een e-mail uiterlijk op **24 april 2014**, om 24 uur Belgische tijd, aan de vennootschap op volgend e-mailadres general_meeting@cfe.be sturen. Enkel de schriftelijke vragen gesteld door aandeelhouders die voldaan hebben aan de toelatingsvoorwaarden en die bijgevolg de hoedanigheid van aandeelhouder op de Registratiedatum bezitten, zullen op de vergadering beantwoord worden.

6. Recht voor de obligatiehouders om de algemene vergadering bij te wonen

De obligatiehouders mogen de gewone algemene vergadering en/of de buitengewone algemene vergadering bijwonen maar enkel met een raadgevende stem, mits zij hun hoedanigheid van obligatiehouder op de dag van de algemene vergadering kunnen aantonen aan de hand van een certificaat dat afgeleverd werd door de financiële tussenpersoon waarbij zij hun obligaties houden.

7. Terbeschikkingstelling van documenten

Iedere aandeelhouder en iedere obligatiedrager mag gratis op de zetel van de vennootschap (Herrmann-Debrouxlaan, 40-42, 1160 Brussel), tijdens de kantooruren, een integrale kopie ontvangen van de jaarrekening, van de geconsolideerde jaarrekeningen en van het jaarverslag, van de agenda en van de volmacht- en stemformulieren en van het formulier 'Intentie tot deelname'. De verzoeken om kosteloos een kopie te krijgen kunnen ook per e-mail worden verstuurd aan general_meeting@cfe.be.

8. Website

Alle relevante informatie met betrekking tot de algemene vergadering van 30 april 2014 is vanaf heden beschikbaar op de website van de vennootschap: www.cfe.be.

Geconsolideerde jaarrekening

INHOUDSOPGAVE

DEFINITIES

WOORD VOORAF

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Geconsolideerde resultatenrekening
Staat van het globaal resultaat
Geconsolideerde balans (overzicht van de financiële positie)
Geconsolideerd kasstroomoverzicht
Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen
Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening
Verslag van de commissaris

STATUTAIRE JAARREKENING

Statutair overzicht van de financiële positie
en van de winst- en verliesrekening
Analyse van de winst- en verliesrekening
en van het overzicht van de financiële positie

Definities

Geassocieerde ondernemingen	Vennootschappen waarin de groep CFE een invloed van betekenis heeft en die geconsolideerd worden volgens de vermogensmutatiemethode.
Aangewend kapitaal	Immateriële vaste activa + goodwill + materiële vaste activa + werkkapitaal
Werkkapitaal	Voorraden + handelsvorderingen en andere vorderingen uit operationele activiteiten + andere vlottende activa + vaste activa aangehouden voor verkoop – andere courante voorzieningen – handelsschulden en andere schulden uit operationele activiteiten – actuele belastingverplichtingen – andere kortlopende verplichtingen
EBIT	Bedrijfsresultaat
EBITDA	EBIT + afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen + andere niet kaselementen + aandeel in het resultaat van de vennootschappen waarop vermogensmutatie is toegepast.

Woord vooraf

Op 24 december 2013 heeft de groep CFE een bijkomende participatie van 50% in DEME verkregen ten gevolge van de realisatie van de opschortende voorwaarden aan dewelke de kapitaalverhoging onderhevig was.

Ten gevolge van deze transactie heeft CFE de exclusieve controle over DEME verkregen aangezien haar deelnemingspercentage van 50% naar 100% is toegenomen. Hieruit volgt eveneens een wijziging in de consolidatiemethode van DEME: ze blijft volgens de proportionele consolidatiemethode opgenomen tot 24 december 2013, om vanaf dan opgenomen te worden volgens de integrale consolidatiemethode.

De geconsolideerde resultatenrekening en het geconsolideerd kasstroomoverzicht voor het boekjaar 2013 bevatten 50% van de activiteit van DEME. Daarentegen bevat de geconsolideerde balans per 31 december 2013 de activa en passiva van DEME aan 100%. Hetzelfde geldt voor het orderboek.

GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

Voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2013 (duizend euro)	Toelichting	2013	2012*
Omzet	4	2.267.257	1.898.302
Opbrengsten uit aanverwante activiteiten	6	87.925	72.155
Aankopen		(1.446.118)	(1.132.066)
Bezoldigingen en sociale lasten	7	(410.660)	(372.172)
Andere exploitatiekosten	6	(300.745)	(265.374)
Afschrijvingskosten	12-14	(126.670)	(119.683)
Bedrijfscombinaties - Aanschaf DEME	5	111.624	0
Bijzondere waardevermindering van goodwill - DEME	13	(207.411)	0
Bijzondere waardevermindering van goodwill - overige	13	(3.795)	0
Bedrijfsresultaat		(28.593)	81.162
Bruto financieringskosten	8	(31.749)	(24.134)
Financiële opbrengsten uit geldbeleggingen	8	5.448	5.193
Andere financiële lasten	8	(22.388)	(19.174)
Andere financiële opbrengsten	8	9.493	9.494
Financieel resultaat		(39.196)	(28.621)
Resultaat vóór belastingen		(67.789)	52.541
Winstbelastingen	10	(27.317)	(3.505)
Resultaat van de periode		(95.106)	49.036
Aandeel in het resultaat van de vennootschappen waarop vermogensmutatie is toegepast	15	6.953	489
Resultaat van de periode (inclusief aandeel van de minderheidsbelangen)		(88.153)	49.525
Minderheidsbelangen	9	6.918	(162)
Resultaat - Aandeel groep		(81.235)	49.363
Nettoresultaat aandeel groep door de gewogen gemiddelde van het aantal gewone aandelen (EUR) (basis en verwaterd)	11	(6,10)	3,77

GECONSOLIDEERDE STAAT VAN HET GLOBAAL RESULTAAT

Voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2013 (duizend euro)	Toelichting	2013	2012*
Resultaat - Aandeel groep		(81.235)	49.363
Resultaat van de periode (inclusief aandeel van de minderheidsbelangen)		(88.153)	49.525
Financiële instrumenten – veranderingen in de reële waarde		10.395	(10.045)
Omrekeningsverschillen		(3.398)	2.639
Uitgestelde belastingen	10	(3.532)	4.018
Aanschaf DEME – herwerking van de reserves die later geherklasseerd zullen worden	5	7.902	0
Andere elementen van het globaal resultaat die later geherklasseerd zullen worden naar het nettoresultaat		11.367	(3.388)
Herwaardering van de nettoverplichting m.b.t. toegezegde pensioenregelingen	23	(3.538)	(6.147)
Andere elementen van het globaal resultaat die later niet geherklasseerd zullen worden naar het nettoresultaat		(3.538)	(6.147)
Andere elementen van het globaal resultaat		7.829	(9.535)
Globaal resultaat:		(80.326)	39.990
- Aandeel van de groep		(73.544)	39.920
- Aandeel van de minderheidsbelangen		(6.782)	70
Globaal resultaat (deel van de groep) door de gewogen gemiddelde van het aantal gewone aandelen (basis en verwaterd)	11	(5,52)	3,05

* Bedragen zijn herwerkt conform de herziene versie van IAS19, personeelsbeloningen, zoals beschreven in paragraaf 2.1

GECONSOLIDEERDE BALANS

Voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2013 (duizend euro)	Toelichting	2013	2012*	2011*
Immateriële vaste activa	12	19.204	12.651	9.839
Goodwill	13	291.873	33.401	28.725
Materiële vaste activa	14	1.753.779	980.434	899.618
Vastgoedbeleggingen		0	2.056	7.067
Vennootschappen waarop vermogensmutatie is toegepast	15	39.752	18.364	15.128
Andere financiële vaste activa	16	96.212	56.586	30.631
Langlopende afgeleide instrumenten	27	286	0	0
Andere vaste activa	17	12.766	9.283	10.923
Uitgestelde belastingvorderingen	10	37.832	22.787	11.412
Totaal vaste activa		2.251.704	1.135.562	1.013.343
Vorraden	19	215.883	186.534	158.850
Handelsvorderingen en andere bedrijfsvorderingen	20	1.116.915	732.466	761.407
Andere vlottende activa	20	101.030	84.240	60.242
Kortlopende afgeleide instrumenten	27	0	0	148
Financiële vlottende activa		594	153	1.759
Geldmiddelen en kasequivalenten	21	474.793	260.602	208.347
Totaal vlottende activa		1.909.215	1.263.995	1.190.753
Totaal van de activa		4.160.919	2.399.557	2.204.096
Kapitaal		41.330	21.375	21.375
Uitgiftepremies		800.008	62.551	62.551
Ingehouden winsten		358.124	460.306	425.999
Toegezegde pensioenplannen		(5.782)	(8.101)	(1.954)
Reserve in verband met afdekkingsinstrumenten		(351)	(17.673)	(11.646)
Omrekeningsverschillen		(176)	6.154	3.423
Eigen vermogen – aandeel van de groep CFE		1.193.153	524.612	499.748
Minderheidsbelangen	9	9.935	6.227	7.059
Eigen vermogen		1.203.088	530.839	506.807
Pensioenverplichtingen en personeelsbeloningen	23	40.724	21.239	16.674
Voorzieningen	24	10.962	10.679	10.613
Andere langlopende verplichtingen		53.382	70.745	82.833
Obligatielening	26	199.639	100.000	0
Financiële schulden	26	649.186	379.120	434.896
Langlopende afgeleide instrumenten	27	38.603	32.853	24.694
Uitgestelde belastingverplichtingen	10	14.775	13.789	12.630
Totaal langlopende verplichtingen		1.007.271	628.425	582.340
Voorzieningen voor courante risico's	24	50.657	35.820	47.587
Handelsschulden en andere bedrijfsschulden	20	1.045.907	689.475	635.159
Actuele belastingverplichtingen		78.836	21.579	24.975
Financiële schulden	26	407.358	181.474	124.268
Kortlopende afgeleide instrumenten	27	2.538	4.201	5.646
Andere kortlopende verplichtingen	20	365.264	307.744	277.314
Totaal kortlopende verplichtingen		1.950.560	1.240.293	1.114.949
Totaal eigen vermogen en verplichtingen		4.160.919	2.399.557	2.204.096

* Bedragen zijn herwerkt conform de herziene versie van IAS19, personeelsbeloningen, zoals beschreven in paragraaf 2.1

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

Voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2013 (duizend euro)	Toelichting	2013	2012*
Operationele activiteiten			
Resultaat - Aandeel groep		(81.235)	49.363
Afschrijvingen op (im)materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen		126.670	119.683
Toevoeging aan de voorzieningen		6.503	(13.012)
Waardeverminderingen op vlottende en vaste activa		101.688	10.559
Niet-gerealiseerde wisselkoersverschillen (winst)/verlies		3.274	685
Opbrengsten uit renten en financiële activa		(5.448)	(5.721)
Rentelasten		31.374	22.439
Verandering in de reële waarde van afgeleide instrumenten		(3.083)	680
Verlies/(winst) verbonden aan de overdracht van materiële vaste activa		(2.914)	(3.489)
Belastingen van de periode		27.317	3.505
Minderheidsbelangen		(6.918)	162
Aandeel in het resultaat van de vennootschappen waarop vermogensmutatie is toegepast		(6.953)	(489)
Kasstroom uit operationele activiteiten vóór de wijzigingen van het werkkapitaal		190.275	184.365
Afname/(toename) van de handels- en overige kortlopende en langlopende vorderingen		(123.502)	(32.449)
Afname/(toename) van voorraden		(6.479)	(25.936)
Toename/(afname) van handelsschulden en overige kortlopende schulden		39.166	57.162
Kasstroom uit operationele activiteiten		99.460	183.142
Betaalde rente		(31.374)	(22.439)
Ontvangen rente		5.448	5.193
Betaalde /ontvangen winstbelastingen		(8.649)	(15.888)
Netto kasstromen uit operationele activiteiten		64.885	150.008
Investeringsactiviteiten			
Verkoop van vaste activa		6.477	13.626
Aankoop van vaste activa		(68.554)	(203.930)
Overname van dochterondernemingen met aftrek van verworven geldmiddelen		(2.117)	(4.431)
Verkoop van een dochteronderneming		5.358	0
Aanschaf DEME	5	166.702	0
Kapitaalverhoging van de vennootschappen waarop vermogensmutatie is toegepast	15	(247)	(2.236)
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		107.619	(196.971)
Financieringsactiviteiten			
Leningen		253.678	207.483
Terugbetaling van schulden		(195.949)	(97.275)
Uitgekeerde dividenden		(15.056)	(15.056)
Wijziging van het deelnemingspercentage in de gecontroleerde vennootschappen	5	(1.543)	0
Kasstroom uit (gebruikt in) financieringsactiviteiten		41.130	95.152
Nettotoename/(afname) van de geldmiddelen		213.634	48.189
Geldmiddelen en kasequivalenten bij het begin van het boekjaar	21	260.602	208.347
Wisselkoerseffecten		557	4.066
Geldmiddelen en kasequivalenten op het einde van het boekjaar	21	474.793	260.602

* Bedragen zijn herwerkt conform de herziene versie van IAS19, personeelsbeloningen, zoals beschreven in paragraaf 2.1

GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT VAN HET EIGEN VERMOGEN

VOOR HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2013

(in duizenden euro)	Kapitaal	Uitgiftepremie	Ingehouden winsten	Toegezegde pensioenplannen	Reserve afdekkings-instrumenten	Omrekeningsverschillen	Eigen vermogen-aandeel van de groep	Minderheidsbelangen	Totaal
December 2012	21.375	62.551	460.012	0	(17.673)	6.154	532.419	6.227	538.646
IAS19 herziening			294	(8.101)			(7.807)		(7.807)
Na herziening IAS19	21.375	62.551	460.306	(8.101)	(17.673)	6.154	524.612	6.227	530.839
Globaal resultaat van het boekjaar			(81.235)	(3.301)	17.322	(6.330)	(73.544)	(6.782)	(80.326)
Kapitaalverhoging en aanschaf DEME	19.955	737.457	(5.620)	5.620			757.412	13.238	770.650
Dividenden aan aandeelhouders			(15.056)				(15.056)		(15.056)
Dividenden minderheidsbelangen								(840)	(840)
Wijziging consolidatiekring			(271)				(271)	(1.908)	(2.179)
December 2013	41.330	800.008	358.124	(5.782)	(351)	(176)	1.193.153	9.935	1.203.088

VOOR HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2012 *

(in duizenden euro)	Kapitaal	Uitgiftepremie	Ingehouden winsten	Toegezegde pensioenplannen	Reserve afdekkings-instrumenten	Omrekeningsverschillen	Eigen vermogen-aandeel van de groep	Minderheidsbelangen	Totaal
December 2011	21.375	62.551	425.999	0	(11.646)	3.423	501.702	7.059	508.761
IAS19 herziening				(1.954)			(1.954)		(1.954)
Na herziening IAS19	21.375	62.551	425.999	(1.954)	(11.646)	3.423	499.748	7.059	506.807
Globaal resultaat van het boekjaar			49.363	(6.147)	(6.027)	2.731	39.920	70	39.990
Dividenden aan aandeelhouders			(15.056)				(15.056)		(15.056)
Dividenden minderheidsbelangen								(902)	(902)
December 2012	21.375	62.551	460.306	(8.101)	(17.673)	6.154	524.612	6.227	530.839

* Bedragen zijn herwerkt conform de herziene versie van IAS19, personeelsbeloningen, zoals beschreven in paragraaf 2.1

KAPITAAL EN RESERVES

Het kapitaal op 31 december 2013 bestaat uit 25.314.482 gewone aandelen zonder vermelding van nominale waarde. De houders van gewone aandelen hebben het recht om dividenden te ontvangen en hebben recht op één stem per aandeel op de algemene vergadering van aandeelhouders.

Op 27 februari 2014 werd door de raad van bestuur een dividend van 29.112 duizend euro voorgesteld, wat overeenstemt met 1,15 euro bruto per aandeel. Het voorgestelde slotdividend wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de aandeelhouders op de algemene vergadering. De bestemming van het resultaat werd niet opgenomen in de jaarrekening per 31 december 2013.

Het slotdividend voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2012 bedroeg 1,15 euro bruto per aandeel.

TOELICHTING BIJ DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING VOOR HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2013

1. Algemene principes	171
2. Voornaamste boekhoudprincipes	172
3. Consolidatiemethoden	184
Consolidatiekring	184
Transacties binnen de groep	184
Omrekening van de jaarrekeningen van de buitenlandse vennootschappen en vestigingen	184
Transacties in vreemde valuta	184
4. Gesegmenteerde informatie	185
Operationele segmenten	185
Elementen van het geconsolideerd overzicht van het globaal resultaat	186
Omzet	187
Opsplitsing omzet van de pool Bouw	187
Opsplitsing omzet van de pool Baggerwerken	187
Orderboek	188
Geconsolideerd overzicht van de financiële positie	188
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	190
Overige informatie	191
Geografische informatie	191
5. Overnames en afstotingen van dochterondernemingen	191
Overnames voor de periode afgesloten op 31 december 2013	191
Afstotingen in de periode afgesloten op 31 december 2013	193
6. Opbrengsten uit aanverwante activiteiten en andere operationele kosten	194
7. Bezoldigingen en sociale lasten	194
8. Financieel resultaat	195
9. Minderheidsbelangen	195
10. Belastingen op het resultaat	195
Opgenomen in de resultatenrekening	195
Afstemming van het effectief belastingtarief	196
Geboekte latente belastingen	196
Tijdelijke verschillen of fiscale verliezen waarop geen actieve uitgestelde belastingvordering geboekt is	197
Uitgestelde belastingopbrengsten (-kosten) rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen	197
11. Resultaat per aandeel	197
12. Immateriële vaste activa anders dan goodwill	198
13. Goodwill	200
14. Materiële vaste activa	202
15. Investerings in ondernemingen geconsolideerd volgens de vermogens mutatiemethode en gezamenlijk gecontroleerd	204
Ondernemingen geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode	204
Gezamenlijk gecontroleerde ondernemingen	205
16. Andere niet-courante financiële activa	205
17. Andere niet-courante activa	206
18. Onderhanden projecten in opdracht van derden	206
19. Voorraden	207
20. Handels- en overige vorderingen en schulden uit operationele activiteiten	207
21. Geldmiddelen en kasequivalenten	207
22. Subsidies	208
23. Personeelsvoordelen	208
24. Andere voorzieningen dan pensioenverplichtingen en personeelsvoordelen	212
25. Mogelijke activa en verplichtingen	212
26. Informatie betreffende netto financiële schuld	213
27. Informatie betreffende het beheer van de financiële risico's	214
28. Operationele leasing	221
29. Andere gegeven verplichtingen	221
30. Andere ontvangen verplichtingen	222
31. Geschillen	222
32. Transacties met verbonden partijen	222
33. Bezoldiging van de commissarissen	222
34. Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum	223
35. Ondernemingen behorende tot de groep CFE	223

Geconsolideerde jaarrekening en toelichting

De raad van bestuur heeft toestemming gegeven voor publicatie van de geconsolideerde jaarrekening van de groep CFE op 27 februari 2014.

De geconsolideerde jaarrekening van de groep CFE moet gelezen worden in samenhang met het beheersverslag van de raad van bestuur.

VOORNAAMSTE TRANSACTIES IN 2013 EN 2012 MET GEVOLGEN VOOR DE CONSOLIDATIEKRING VAN DE GROEP CFE

TRANSACTIES IN 2013

1. POOL BOUW

Nihil.

2. POOL MULTITECHNIEKEN

Op 28 januari 2013 heeft de groep CFE de resterende 35% van de aandelen van de vennootschap Elektro Van De Maele N.V. gekocht. Deze vennootschap wijzigde haar naam in VMA WEST NV en wordt voortaan voor 100% door de CFE groep aangehouden. De consolidatiemethode bleef ongewijzigd.

Op 28 mei 2013 heeft de groep CFE beslist zijn aankoopoptie op de resterende aandelen van de vennootschap Brantegem NV uit te oefenen, om alzo de resterende 35% van de vennootschap te verkrijgen. Brantegem NV is gespecialiseerd in HVAC en sanitaire installaties. Bijgevolg wordt de vennootschap Brantegem NV voortaan voor 100% door de CFE groep aangehouden. De consolidatiemethode bleef ongewijzigd.

Op 7 juni 2013 heeft de vennootschap Prodfroid SA, gespecialiseerd in airconditioning en industriële en commerciële koeling, een naamswijziging uitgevoerd en heet nu Procool SA.

3. POOL VASTGOEDONTWIKKELING EN -BEHEER

Op 28 februari 2013 heeft de groep CFE, via haar dochteronderneming CLI, en in partnerschap met andere immobiliënpromotoren, 33,3% van de naamloze vennootschap naar Luxemburgs recht, PEF Kons Investment SA, gekocht. Deze laatste is een belangrijke grondeigenaar in het Groothertogdom Luxemburg en de aanschaf heeft als doel de ontwikkeling van een complex voor kantoren, commerciële ruimtes en huisvesting (Project Kons Gallery). Deze vennootschap is opgenomen in de consolidatie volgens de vermogensmutatiemethode.

Op 1 maart 2013 heeft CFE NV 50 % van de aandelen in de vennootschappen Rederij Marleen BVBA en Rederij Ishtar BVBA gekocht om op de terreinen te Oostende een immobiliënproject te realiseren.

Op 13 juni 2013 heeft de CFE groep beslist om de totaliteit van haar participatie (66%) in Sogesmaint-CB Richard Ellis SA (segment Property & Facility Management) te verkopen aan CBRE. Terzelfdertijd heeft CFE de deelneming, gehouden door Sogesmaint-CB Richard Ellis SA, in de dochteronderneming in het Groothertogdom Luxemburg, overgenomen, alsook sommige contracten van Property en Facility management in België.

Op 11 oktober 2013 heeft de CFE groep, via haar dochteronderneming in Polen, de vennootschap BPI Obozowa Retail Estate Sp. z o.o., opgericht. Deze heeft als doel de ontwikkeling van woongelegenheden en niet residentiële gebouwen. Deze vennootschap wordt volgens de integrale consolidatiemethode opgenomen.

Op 22 oktober 2013 heeft de vennootschap BPI, een dochteronderneming van de CFE groep, 16,7% bijkomende aandelen van de vennootschap Erasmus Gardens NV aangeschaft. Op die manier bedraagt haar participatie 50% van de aandelen.

4. POOL BAGGERWERKEN EN MILIEU

In de loop van 2013 heeft DEME via haar dochterondernemingen volgende deelnemingen verworven:

- 100 % in de nieuw opgerichte vennootschap DEME Concessions NV, die volgens de integrale consolidatiemethode is opgenomen
- 35 % in de nieuw opgerichte vennootschap Bluepower NV, die volgens proportionele methode wordt geconsolideerd
- 51 % in de nieuw opgerichte vennootschap DIAP SHAP Ltd, die volgens proportionele methode wordt geconsolideerd
- 100 % in de nieuw opgerichte vennootschap Maritime Services & Solutions SA, die volgens de integrale consolidatiemethode is opgenomen
- 100 % in de nieuw opgerichte vennootschap Dragamoz, die volgens de integrale consolidatiemethode is opgenomen
- het minderheidsbelang (6%) in de vennootschap de Vries, om alzo 100% van de aandelen van deze vennootschap aan te houden

- een bijkomend aandeel van 50% in de vennootschap Novadeal om also haar belangenpercentage van 50% naar 100% te brengen. Deze vennootschap werd tot dusver volgens de proportionele methode geconsolideerd om vanaf nu volgens de integrale consolidatiemethode te worden opgenomen
- 18,6% van de vennootschap Seastar NV, die volgens de vermogensmutatiemethode is opgenomen.

Op 24 december 2013 heeft de groep CFE een bijkomende participatie van 50% in DEME verkregen ten gevolge van de realisatie van de opschortende voorwaarden aan dewelke de kapitaalverhoging onderhevig was.

De realisatie van de kapitaalverhoging van de groep CFE door middel van de inbreng in natura door de naamloze vennootschap Ackermans & van Haaren (AvH) van 2.256.450 aandelen van de vennootschap Dredging, Environmental & Marine Engineering NV (DEME) werd eerst goedgekeurd door de buitengewone algemene vergadering van CFE van 13 november 2013. In ruil voor de inbreng in natura heeft CFE 12.222.222 nieuwe aandelen uitgegeven.

Ten gevolge van deze transactie heeft CFE de exclusieve controle over DEME verkregen aangezien haar deelnemingspercentage van 50% naar 100% is toegenomen. Deze aanschaf zal toelaten om een sterke synergie te ontwikkelen tussen de 'contracting' en de baggeractiviteiten, en om evenzeer ten volle voordeel te halen uit het internationaal commercieel netwerk van DEME.

Hieruit volgt eveneens een wijziging in de consolidatiemethode van DEME: ze blijft volgens de proportionele consolidatiemethode opgenomen tot 24 december 2013, om vanaf dan opgenomen te worden volgens de integrale consolidatiemethode.

5. POOL PPS-CONCESSIES

Nihil.

6. POOL SPOOR & WEGENINFRA

Nihil.

TRANSACTIES IN 2012

1. POOL BOUW

In het begin van het boekjaar 2012 heeft het bedrijf Aannemingen Van Wellen NV zijn wegebouwactiviteiten overgedragen naar de nieuwe pool 'Spoor & Wegeninfra'. Hoewel de activiteiten 'Gebouwen' en 'Spoor en Wegen' in dezelfde juridische entiteit 'Aannemingen Van Wellen NV' blijven, worden ze voortaan respectievelijk gepresenteerd in de pool 'Bouw' en 'Spoor & Wegeninfra'.

De milieuvaciviteit van CFE, uitgevoerd via het CFE filiaal EcoTech, die tot nog werd gepresenteerd in de pool Bouw, wordt voortaan voorgesteld in de pool Multitechnieken.

2. POOL MULTITECHNIEKEN

In de eerste helft van 2012 is het CFE filiaal EcoTech, actief in de waterbehandeling, toegetreden tot de pool 'Multitechnieken'. Zijn activiteit hangt immers nauw samen met bepaalde elektromechanische activiteiten uitgevoerd door de entiteiten van de pool 'Multitechnieken'.

In dezelfde optiek van reorganisatie van de polen, werden ook de vennootschappen Engema NV en Louis Stevens & Co NV, die voordien werden gepresenteerd in de pool 'Multitechnieken', begin 2012 overgedragen naar de nieuwe activiteitenpool 'Spoor & Wegeninfra'.

Begin oktober 2012 heeft de groep CFE alle aandelen van Ariadne NV verworven. Deze in Limburg gevestigde vennootschap is gespecialiseerd in de automatisering van industriële processen.

3. POOL VASTGOEDONTWIKKELING EN -BEHEER

Op 15 februari 2012 heeft de groep CFE, via haar dochteronderneming in Polen, 47% van de aandelen van het bedrijf Immomax2 Sp. z o.o. verworven. Het doel is de ontwikkeling van een residentiële woningbouw project in Gdansk. Deze entiteit werd geconsolideerd volgens de proportionele methode.

Op 23 februari 2012, heeft BPI, dochtervennootschap van de groep CFE, 50% van de aandelen van de vennootschap Les Jardins de Oisquercq SPRL verworven met het oog op de realisatie van een vastgoedproject op het terrein gelegen in Oisquercq (Tubek). Deze entiteit werd geconsolideerd volgens de proportionele methode.

In het 1ste kwartaal 2012 hebben de dochterondernemingen VM Property I NV en VM Property II BVBA, voor 40% in handen van de groep CFE, de vennootschap VM Office NV opgericht voor de ontwikkeling van het gedeelte 'kantoren' van het vastgoedproject Van Maerlant te Brussel. Deze entiteit werd geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode.

Op 27 april 2012 heeft de vennootschap CFE Immo, dochteronderneming van de groep CFE, 50% van de aandelen van de nieuw opgerichte vennootschappen Immo Keyenveld 1 NV, Immo Keyenveld 2 NV, Immo PA33 1 NV, Immo PA33 2 NV, Immo PA44 1 NV en Immo PA44 2 NV verworven in het kader van het project

'Solvay'. Dit project betreft de reconversie van de site van de voormalige maatschappelijke zetel van de Solvay-groep in Elsene. Deze entiteiten werden geconsolideerd volgens de proportionele methode.

Op 29 mei 2012 heeft de groep CFE, via haar dochtervennootschap Sogesmaint-CBRE, 32,34% van de aandelen van de nieuwe vennootschap Sogesmaint-CBRE Company Management onder de vorm van een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid verworven. Deze entiteit werd geconsolideerd volgens de proportionele methode.

De vennootschap CFE heeft, respectievelijk op 27 augustus 2012 en 12 december 2012, 30% van de aandelen van de nieuwe vennootschappen Foncière de Bavière SA en Bavière Développement SA verworven. Deze twee vennootschappen hebben tot doel een vastgoedproject te ontwikkelen in de wijk Bavière in Luik. Deze entiteiten werden geconsolideerd volgens de proportionele methode.

Op 1 oktober 2012 heeft de vennootschap CFE 50% van de aandelen verworven van Les Deux Princes Development NV, nieuw opgerichte vennootschap in het kader van het reconversieproject van de voormalige maatschappelijke zetel van de Solvay-groep in Elsene. Deze entiteit werd geconsolideerd volgens de proportionele methode.

4. *POOL BAGGERWERKEN EN MILIEU*

In 2012 heeft de joint venture DEME via haar dochterondernemingen de volgende belangen verworven:

- 50% van de nieuwe vennootschap Oceanflore BV, opgenomen volgens de proportionele consolidatiemethode
- 50% van de nieuwe vennootschap Flidar NV, opgenomen volgens de proportionele consolidatiemethode
- 100% van de nieuwe vennootschap DI Ukraine LLC, opgenomen volgens de integrale consolidatiemethode
- 100% van de vennootschap Paes Maritiem BV, opgenomen volgens de integrale consolidatiemethode
- 60% van de vennootschap Highwind NV, opgenomen volgens de integrale consolidatiemethode en
- 100% van het baggerbedrijf Société de Dragage Luxembourg, opgenomen volgens de integrale consolidatiemethode

5. *POOL PPS-CONCESSIES*

Nihil.

6. *POOL SPOOR & WEGENINFRA*

Op 22 februari 2012 heeft de groep CFE alle aandelen van de vennootschap Remacom NV, gelegen in de regio Gent, verworven. Dit bedrijf is gespecialiseerd in de aanleg van spoorwegen.

1. ALGEMENE PRINCIPES

IFRS ZOALS GOEDGEKEURD DOOR DE EUROPESE UNIE

De boekhoudkundige grondslagen en methoden zijn dezelfde als deze toegepast in de geconsolideerde jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2012, met uitzondering van de toepassing van:

- de herziening van IAS 19 Personeelsbeloningen. De impact van de herwerking is beschreven in toelichting 2.1.

STANDAARDEN EN INTERPRETATIES VAN TOEPASSING VOOR HET BOEKJAAR BEGINNEND OP 1 JANUARI 2013

- IFRS 13 Waardering tegen reële waarde (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2013)
- IAS 19 (herzien 2011) Personeelsbeloningen (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2013)
- Verbeteringen aan IFRS (2009-2011) (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2013)
- Aanpassing van IFRS 1 Eerste toepassing van IFRS – Ernstige hyperinflatie en verwijdering van vaste data voor eerste toepassers (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2013)
- Aanpassing van IFRS 1 Eerste toepassing van IFRS – Overheidsleningen (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2013)
- Aanpassing van IFRS 7 Financiële instrumenten: Informatieverschaffing – Saldering van financiële activa en verplichtingen (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2013)
- Aanpassing van IAS 1 Presentatie van de jaarrekening – Presentatie van de andere elementen van het totaalresultaat (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 juli 2012)
- Aanpassing van IAS 12 Winstbelastingen – Uitgestelde belastingen: Realisatie van onderliggende activa (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2013)
- IFRIC 20 Afgravingskosten tijdens de productiefase van een dagbouwmine (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2013)

De toepassing van deze standaarden en interpretaties heeft geen significant effect op de geconsolideerde jaarrekening van de groep, met uitzondering van de toepassing van de herziening van IAS 19 Personeelsbeloningen.

UITGEBRACHTE STANDAARDEN EN INTERPRETATIES DIE ECHTER NOG NIET VAN TOEPASSING ZIJN VOOR HET BOEKJAAR BEGINNEND OP 1 JANUARI 2013

De groep beslist om de standaarden en interpretaties waarvan de toepassing voor 31 december 2013 niet verplicht is, niet te anticiperen.

- IFRS 9 Financiële Instrumenten en de daaropvolgende aanpassingen (nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- IFRS 10 Geconsolideerde jaarrekening (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2014)
- IFRS 11 Gezamenlijke overeenkomsten (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2014)
- IFRS 12 Informatieverschaffing over belangen in andere entiteiten (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2014)
- IFRS 14 Gereglementeerde uitgestelde rekeningen (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)
- IAS 27 Enkelvoudige jaarrekening (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2014)
- IAS 28 Investerings in geassocieerde deelnemingen en joint ventures (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2014)
- Verbeteringen aan IFRS (2010-2012) (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2014, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Verbeteringen aan IFRS (2011-2013) (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2014, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Aanpassing van IFRS 10, IFRS 12 en IAS 27 Geconsolideerde jaarrekening en informatieverschaffing – Beleggingsentiteiten (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2014)
- Aanpassing van IAS 19 Personeelsbeloningen – Werknemersbijdragen (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 juli 2014, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Aanpassing van IAS 32 Financiële instrumenten: presentatie – Saldering van financiële activa en verplichtingen (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2014)
- Aanpassing van IAS 36 – Bijzondere waardevermindering van activa – Informatieverschaffing over de realiseerbare waarde van niet-financiële activa (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2014)
- Aanpassing van IAS 39 – Financiële instrumenten – Novatie van derivaten en voortzetting van hedge accounting (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2014)
- IFRIC 21 – Heffingen (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2014, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)

De analyse van de mogelijke impact van deze normen en interpretaties op de geconsolideerde jaarrekening van de groep is in uitvoering. De groep verwacht geen ingrijpende wijzigingen, behalve wat betreft de toepassing van de norm:

- IFRS 10, 11 die de notie van zeggenschap herdefiniëren, alsook de keuzecriteria van de consolidatiemethode van de entiteiten. Vanaf het boekjaar 2014 zullen meer dochterondernemingen opgenomen worden volgens de vermogensmutatiemethode. Hierdoor verandert de structuur van de jaarrekening in termen van presentatie voor de pool Vastgoedontwikkeling en beheer (voorraden en schulden in verband met de projecten) en de pool Baggerwerken en milieu; dit heeft echter geen gevolgen voor het nettoresultaat en het netto actief van de groep.

2. VOORNAAMSTE BOEKHOUDPRINCIPES

De Aannemingsmaatschappij CFE NV (hierna 'de vennootschap' of 'CFE' genoemd) is een vennootschap naar Belgisch recht, gevestigd in België. De geconsolideerde jaarrekening voor de periode afgesloten op 31 december 2013 bevat de jaarrekening van de vennootschap, van haar dochterondernemingen, haar belangen in de entiteiten waarover gezamenlijk zeggenschap wordt uitgeoefend ('groep CFE') en belangen in de vennootschappen waarop vermogensmutatie is toegepast.

2.1. WIJZIGING VAN BOEKHOUDMETHODE: TOEPASSING VAN DE HERZIENE VERSIE VAN IAS 19 'PERSONEELSBELONINGEN'

De groep past vanaf 1 januari 2013 de bepalingen van de norm van de gewijzigde IAS 19 'Personeelsbeloningen' toe, die meerdere wijzigingen inzake boekhoudkundige verwerking van de pensioenverplichtingen inhoudt:

- de erkenning op de geconsolideerde balans van alle pensioenverplichtingen toegekend aan de werknemers van de groep. De corridor methode alsook de mogelijkheid om de kosten over de verstreken diensttijd gelinkt aan de gemiddelde verkrijgingsperiode van de pensioenrechten via de winst en verlies rekening te verwerken zijn afgeschaft
- de interest opbrengsten ter dekking van de pensioenverplichting worden berekend met dezelfde verdisconteringsvoet als voor de pensioenverplichtingen
- de impact door aanpassingen van de pensioenregeling dienen in de winst en verlies rekening te worden verwerkt
- de erkenning van de herwaarderingsimpact in andere elementen van het globaal resultaat: actuariel resultaat van de verplichting, over- of onderrendement van de activa, zijnde het verschil tussen het effectief rendement en de actuariële waarde van de verplichting alsook het effect van het activaplafond. Al deze impacten worden in de winst en verliesrekening opgenomen.

De herziene norm IAS 19 'Personeelsbeloningen' is met terugwerkende kracht van toepassing en de vergelijkende financiële staten zijn herwerkt. Het geconsolideerde overzicht van de financiële positie voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2012, is als volgt gewijzigd:

	December 2011, gepubliceerd	Impact herziening IAS 19	December 2011, na herziening	December 2012, gepubliceerd	Impact herziening IAS 19	December 2012, na herziening
Eigen vermogen, waarvan:	508.761	(1.954)	506.807	538.646	(7.807)	530.839
Ingehouden winsten	425.999	0	425.999	460.012	294	460.306
Toegezegde pensioenplannen	0	(1.954)	(1.954)	0	(8.101)	(8.101)
Verplichtingen, waarvan:						
Pensioenverplichtingen en voordelen van de werknemers	14.720	1.954	16.674	13.432	7.807	21.239

2.2 BOEKHOUDKUNDIGE GRONDSLAGEN EN METHODEN

A. CONFORMITEITSVERKLARING

De geconsolideerde jaarrekening werd opgesteld in overeenstemming met de Internationale standaarden voor financiële verslaglegging (IFRS - International Financial Reporting Standards) zoals goedgekeurd binnen de Europese Unie.

B. PRESENTATIEBASIS

De geconsolideerde jaarrekening wordt uitgedrukt in duizenden euro, afgerond naar het dichtstbijzijnde duizendtal.

Eigenvermogensinstrumenten of afgeleide financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen historische kostprijs wanneer er voor die instrumenten geen prijs op een actieve markt beschikbaar is en wanneer andere redelijke waarderingsmethodes van de reële waarde ongeschikt en/of onuitvoerbaar zijn.

De boekhoudprincipes worden consistent toegepast.

De geconsolideerde jaarrekening wordt gepresenteerd vóór de bestemming van het resultaat van de moedermaatschappij zoals voorgesteld aan de algemene vergadering van aandeelhouders.

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening volgens de IFRS-normen, worden schattingen verricht en veronderstellingen geformuleerd die een invloed hebben op de bedragen opgenomen in die jaarrekening, met name wat betreft:

- de afschrijvingsperiode van de vaste activa
- de waardering van de voorzieningen en de pensioenverplichtingen
- de waardering van het resultaat volgens de vooruitgang van de onderhanden projecten in opdracht van derden
- de schattingen genomen waarderings voor de impairment tests
- de waardering van de financiële instrumenten tegen reële waarde
- de beoordeling van de controle op deelvennootschappen
- de kwalificatie, bij de overname van een bedrijf, van de transactie (bedrijfscombinaties of verwerving van activa)

Deze schattingen gaan ervan uit dat de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten gewaarborgd is en worden gemaakt op basis van de op dat ogenblik beschikbare informatie. De schattingen kunnen herzien worden wanneer de omstandigheden waarop ze gebaseerd zijn evolueren of wanneer nieuwe informatie beschikbaar wordt. De reële resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

C. CONSOLIDATIEPRINCIPES

Dochterondernemingen worden door de integrale methode geconsolideerd. Onder dochterondernemingen worden begrepen de vennootschappen die door de moedermaatschappij worden gecontroleerd, wat verondersteld wordt het geval te zijn wanneer die moedermaatschappij, direct of indirect, meer dan de helft van de stemrechten in handen heeft. De jaarrekeningen van de dochterondernemingen worden in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen vanaf de begindatum van de zeggenschap tot de datum waarop ze eindigt.

Wijzigingen in de belangen van de groep in dochterondernemingen, die geen verlies van zeggenschap inhouden, worden behandeld als eigenvermogenstransacties. De boekwaarde van de belangen van de groep en van de minderheidsbelangen worden aangepast om rekening te houden met de wijzigingen van de relatieve belangen in de dochterondernemingen. Ieder verschil tussen het bedrag van de aanpassing van de minderheidsbelangen en de reële waarde van de betaalde of ontvangen vergoeding wordt rechtstreeks opgenomen in het eigen vermogen.

Wanneer de groep een putoptie toekent aan de minderheidsaandeelhouders van een dochteronderneming (recht om de minderheidsbelangen te verkopen), wordt de overeenkomstige financiële verplichting initieel opgenomen in mindering van de minderheidsbelangen in het eigen vermogen.

De joint ventures (gezamenlijk gecontroleerde vennootschappen) worden geconsolideerd volgens de proportionele consolidatiemethode.

De vennootschappen waarop de vermogensmutatiemethode wordt toegepast zijn die waarin de groep CFE een invloed van betekenis uitoefent op de financiële en operationele beleidsbeslissingen, zonder dat zij er zeggenschap over heeft. De groep CFE wordt verondersteld een invloed van betekenis te hebben wanneer ze 20 tot 50% van de stemrechten bezit.

De vermogensmutatiemethode wordt toegepast vanaf de aanvangsdatum van de invloed van betekenis tot de datum waarop die invloed eindigt. Wanneer het aandeel van de groep CFE in de verliezen van de vennootschappen waarop de vermogensmutatie is toegepast, de boekwaarde van het belang overschrijdt, dan wordt deze op nul gebracht. Verliezen boven dit bedrag worden niet in rekening gebracht, uitgezonderd het bedrag van de verbintenissen van de groep CFE ten aanzien van de vennootschappen waarop de vermogensmutatie is toegepast.

Alle transacties, saldi, verliezen en winsten tussen de vennootschappen van de groep CFE werden geëlimineerd.

D. VREEMDE VALUTA

(1) Transacties in vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta worden geboekt tegen de wisselkoers die geldt op de datum van de transactie. Monetaire activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de slotkoers. Winsten en verliezen die voortvloeien uit deze transacties en uit de omrekening van de monetaire activa en verplichtingen die in vreemde valuta zijn uitgedrukt, worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Niet-monetaire activa en verplichtingen uitgedrukt in vreemde valuta, worden omgerekend tegen de wisselkoers die geldt op de datum van de transactie.

(2) Jaarrekeningen van buitenlandse entiteiten

De activa en verplichtingen van vennootschappen van de groep CFE die andere functionele valuta dan de euro gebruiken, worden omgerekend in euro tegen de wisselkoers op de balansdatum. De winst-en-verliesrekeningen van buitenlandse dochterondernemingen, met uitsluiting van entiteiten die hun activiteiten uitoefenen in een economie met hyperinflatie, worden omgerekend in euro tegen de gemiddelde wisselkoers van het boekjaar (die de wisselkoers op de transactiedatum benadert).

De eigen-vermogenscomponenten worden omgerekend tegen de historische wisselkoers.

De wisselkoersverschillen die voortvloeien uit deze omrekening worden opgenomen in een aparte rubriek van het eigen vermogen, met name 'omrekeningsverschillen'. Deze verschillen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in het boekjaar waarin de entiteit wordt overgedragen of vereffend.

(3) Wisselkoersen

Valuta	Slotkoers 2013	Gemiddelde koers 2013	Slotkoers 2012	Gemiddelde koers 2012
Poolse zloty	4,156	4,196	4,091	4,169
Hongaarse forint	297,146	296,850	292,549	288,358
US dollar	1,379	1,328	1,320	1,291
Singapore dollar	1,745	1,662	1,614	1,606
Qatarse riyal	5,021	4,837	4,806	4,701
Roemeense leu	4,473	4,418	4,449	4,462
Tunesische dinar	2,268	2,161	2,048	2,015
CFA frank	655,957	655,957	655,957	655,957
Australische dollar	1,545	1,378	1,271	1,244
1 EUR = X vreemde valuta				

E. IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

(1) Onderzoeks- en ontwikkelingskosten

Kosten voor onderzoeksactiviteiten, aangegaan met het oog op het verwerven van nieuwe wetenschappelijke of technische kennis en inzichten, worden als last opgenomen op het moment dat ze worden gemaakt.

De ontwikkelingskosten, dankzij dewelke de onderzoeksresultaten worden toegepast voor de planning of ontwerp van de productie van nieuwe of verbeterde producten en processen, worden opgenomen als activa als het product of het proces technisch en commercieel realiseerbaar is, de vennootschap voldoende middelen heeft om de ontwikkeling te realiseren en de toerekenbare kosten op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

De als actief opgenomen kosten omvatten alle kosten die rechtstreeks toe te schrijven zijn aan dit actief, die noodzakelijk zijn voor de productie en ontwikkeling met het oog op het geplande gebruik. De andere ontwikkelingskosten worden als last opgenomen op het moment dat ze worden gemaakt.

De als activa opgenomen ontwikkelingskosten worden in de balans opgenomen tegen hun kostprijs, verminderd met de geaccumuleerde afschrijvingen (zie hieronder) en bijzondere waardeverminderingen.

(2) Overige immateriële vaste activa

De andere immateriële vaste activa verworven door de vennootschap, worden in de balans opgenomen tegen kostprijs, verminderd met de geaccumuleerde afschrijvingen (zie verder) en bijzondere waardeverminderingen. Kosten met betrekking tot goodwill en intern gegenereerde merken worden als last opgenomen op het moment dat ze worden gemaakt.

(3) Latere uitgaven

Latere uitgaven voor een immaterieel vast actief worden maar als activa opgenomen indien ze toekomstige economische voordelen kunnen opleveren die het oorspronkelijk bepaalde prestatieniveau overschrijden. Alle andere kosten worden als last opgenomen op het moment dat ze worden gemaakt.

(4) Afschrijvingen

De immateriële vaste activa worden volgens de lineaire methode afgeschreven over hun verwachte levensduur tegen de volgende percentages:

- Minimum: 5%: exploitatieconcessies
- Minimum: 33,33%: applicatiesoftware

F. BEDRIJFSCOMBINATIES

De overnames van (dochter)ondernemingen worden opgenomen op basis van de reële waarde. De vergoeding die wordt overgedragen naar aanleiding van een bedrijfscombinatie wordt gewaardeerd tegen de reële waarde; de aan de overname verbonden kosten worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening op het moment dat ze worden gemaakt.

Wanneer een door de groep overgedragen vergoeding in het kader van een bedrijfscombinatie een voorwaardelijke vergoedingsovereenkomst omvat, wordt de voorwaardelijke vergoeding gewaardeerd tegen haar reële waarde op de overnamedatum. Veranderingen in de reële waarde van de voorwaardelijke vergoeding die beantwoorden aan aanpassingen van de waarderingsperiode (zie hieronder) worden met terugwerkende kracht geboekt; alle andere veranderingen in de reële waarde van de voorwaardelijke vergoeding worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Wanneer een bedrijfscombinatie in verschillende fasen wordt gerealiseerd, wordt het voorheen aangehouden belang van de groep gehewaardeerd tegen de reële waarde op de overnamedatum (d.i. de datum waarop de groep de zeggenschap heeft verkregen) en de eventuele nettowinst of -verlies geboekt.

Op de overnamedatum worden de identificeerbare verworven activa en overgenomen verplichtingen opgenomen op basis van hun reële waarde, met uitzondering van:

- de uitgestelde belastingvorderingen of -verplichtingen en de verplichtingen en activa uit hoofde van de personeelsbeloningen, die respectievelijk overeenkomstig IAS 12 Winstbelastingen en IAS 19 Personeelsbeloningen worden opgenomen en gewaardeerd
- de verplichtingen of eigen-vermogensinstrumenten ingevolge betalingsovereenkomsten op basis van aandelen van de verworven onderneming of betalingsovereenkomsten op basis van de aandelen van de groep, gesloten ter vervanging van betalingsovereenkomsten op basis van aandelen van de verworven onderneming, die gewaardeerd worden overeenkomstig IFRS 2 Op aandelen gebaseerde betalingen, op de overnamedatum
- de activa (of groepen activa die worden afgestoten) geclassificeerd als aangehouden voor verkoop overeenkomstig IFRS 5 Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten, die gewaardeerd worden in overeenstemming met deze standaard

Als de eerste opname van een bedrijfscombinatie niet voltooid is op het einde van de presentatieperiode van de financiële informatie waarin de bedrijfscombinatie plaatsvond, presenteert de groep de voorlopige bedragen voor de posten die nog niet volledig zijn verwerkt. Deze voorlopige bedragen worden tijdens de waarderingsperiode aangepast (zie hieronder), of bijkomende activa of verplichtingen worden opgenomen om rekening te houden met nieuwe informatie over de feiten en omstandigheden die golden op de overnamedatum en die, indien gekend, een invloed zou hebben gehad op de waardering van de toen opgenomen bedragen.

De aanpassingen van de waarderingsperiode vloeien voort uit aanvullende informatie over feiten en omstandigheden die golden op de overnamedatum, verkregen tijdens de 'waarderingperiode' (maximum een jaar vanaf de overnamedatum).

(1) Positieve goodwill

Goodwill ontstaat uit een bedrijfscombinatie wordt opgenomen als een actief op de datum dat de zeggenschap wordt verkregen (de overnamedatum). De goodwill wordt gewaardeerd als het surplus van de totale overgedragen vergoeding, het bedrag van de minderheidsbelangen in de overgenomen onderneming en (in voorkomend geval) de reële waarde van het eventuele voorheen aangehouden belang van de groep in de verworven onderneming) ten opzichte van het nettosaldo op de overnamedatum, van de identificeerbare verworven activa en overgenomen verplichtingen.

De minderheidsbelangen worden initieel gewaardeerd op basis van de reële waarde, of het aandeel van het minderheidsbelang in de opgenomen identificeerbare verworven netto-activa van de overgenomen onderneming. De keuze van de waarderingsgrondslag gebeurt voor elke transactie afzonderlijk.

Goodwill wordt niet afgeschreven, maar getoetst op bijzondere waardeverminderingen. Dit gebeurt jaarlijks, of frequenter als er aanwijzingen zijn dat de kasstroomgenererende eenheid waaraan hij wordt toegekend (meestal een dochter) een bijzondere waardevermindering zou hebben kunnen ondergaan. De goodwill wordt uitgedrukt in de valuta van de dochteronderneming waarop hij betrekking heeft. Indien de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid lager is dan haar boekwaarde wordt de

bijzondere waardevermindering eerst in mindering gebracht van alle aan die eenheid toegewezen goodwill en pas daarna van de andere activa van die eenheid, evenredig met hun boekwaarde. De goodwill wordt in de balans opgenomen tegen de aanschaffingswaarde, min de bijzondere waardeverminderingen. Een voor goodwill opgenomen bijzondere waardevermindering, wordt niet teruggenomen in latere periodes. Bij vervreemding van een dochteronderneming worden de goodwill die eruit voortvloeit evenals het cumulatieve bedrag van de niet-gerealiseerde resultaten in aanmerking genomen voor het bepalen van het nettoresultaat van de vervreemding.

Voor vennootschappen waarop de vermogensmutatie wordt toegepast, is de boekwaarde van de goodwill inbegrepen in de boekwaarde van dit belang.

(2) Negatieve goodwill

Indien het nettosaldo van de identificeerbare verworven netto-activa en overgenomen verplichtingen, op de overnamedatum, het totaal van de overgedragen vergoeding, het bedrag van de minderheidsbelangen in de overgenomen onderneming en (in voorkomend geval) de reële waarde van het vroegere belang van de groep in de verworven onderneming overschrijdt, dan wordt het surplus onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening opgenomen als een winst op een voordelige koop.

G. MATERIËLE VASTE ACTIVA

(1) Opname en waardering

Materiële vaste activa worden maar als activa opgenomen als het waarschijnlijk is dat ze toekomstige economische voordelen zullen genereren en als de kosten op betrouwbare wijze gewaardeerd kunnen worden. Deze criteria zijn van toepassing bij de eerste opname en voor latere uitgaven.

Alle materiële vaste activa worden in de balans opgenomen tegen hun historische kostprijs, verminderd met de geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De historische kostprijs omvat de initiële aankoopprijs, de tijdens de bouwperiode aangegane financieringskosten en de andere directe bijkomende kosten (zoals niet terugvorderbare belastingen of vervoerkosten). De kostprijs van de door de onderneming geproduceerde activa omvat de prijs van de materialen, de directe loonkosten en een evenredig deel van de overheadkosten.

(2) Latere uitgaven

Latere uitgaven worden maar als een actief opgenomen wanneer ze de toekomstige economische voordelen voortgebracht door de materiële vaste activa vergroten. Herstellings- en onderhoudskosten die de toekomstige economische voordelen van de activa waarop ze betrekking hebben niet vergroten, dienen als last te worden opgenomen op het moment dat ze worden aangegaan.

(3) Afschrijvingen

De afschrijvingen worden berekend vanaf de datum waarop het actief klaar is voor gebruik. De afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire methode en op basis van de geschatte gebruiksduur van die activa, namelijk:

vrachtwagens:	3 jaar
voertuigen:	3-5 jaar
ander materiaal:	5 jaar
informaticamateriaal:	3 jaar
bureaumateriaal:	5 jaar
kantoormeubilair:	10 jaar
gebouwen:	25-33 jaar

hoppers en cutters:	18 jaar met restwaarde van 5%
baggermolens en zeevarende bakken:	25 jaar met restwaarde van 5%
pontons, bakken, werkschepen en boosters:	18 jaar zonder restwaarde
kranen:	12 jaar met restwaarde van 5%
grondverzetmaterieel:	7 jaar zonder restwaarde
leidingen:	3 jaar zonder restwaarde
keten en werfinstallaties:	5 jaar
divers werfmaterieel:	5 jaar

Terreinen worden niet afgeschreven aangezien ze worden geacht een onbepaalde gebruiksduur te hebben.

Financieringskosten die rechtstreeks toe te rekenen zijn aan de verwerving, bouw of productie van een actief waarvoor een lange voorbereidingstijd nodig is, zijn in de prijs van dat actief inbegrepen.

(4) Boekhoudkundige verwerking van de vloot baggermachines

De aanschaffingswaarde wordt in tweeën gesplitst: een deel 'boot', goed voor 92% van de aanschaffingswaarde, dat lineair wordt afgeschreven tegen het afschrijvingspercentage bepaald per type boot, en een deel 'onderhoud', goed voor 8% van de aanschaffingswaarde, dat lineair wordt afgeschreven over 4 jaar.

Bij de verwerving van een boot worden de wisselstukken gekapitaliseerd naar verhouding van de aankopen met een maximum van 8% van de totale aankoopprijs van de boot (100%) en worden ze lineair afgeschreven over de resterende gebruiksduur vanaf de datum waarop het actief beschikbaar is voor gebruik.

Bepaalde herstellingen worden geactiveerd en lineair afgeschreven over 4 jaar vanaf het moment dat de boot opnieuw in gebruik wordt genomen.

H. VASTGOEDBELEGGINGEN

Een vastgoedbelegging is een onroerende zaak die wordt aangehouden om huuropbrengsten, een waarde-stijging van het geïnvesteerde kapitaal of beide te realiseren.

Een vastgoedbelegging onderscheidt zich van het vastgoed dat de eigenaar voor eigen gebruik aanhoudt, doordat ze kasstromen genereert die onafhankelijk zijn van de andere activa van de onderneming.

De vastgoedbeleggingen worden in de balans opgenomen tegen kostprijs, inclusief de tijdens de bouwperiode aangegane financieringskosten, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen.

De afschrijvingen worden berekend vanaf de datum waarop het actief gebruiksklaar is, volgens de lineaire methode en tegen een percentage afhankelijk van de geschatte economische levensduur van het actief.

Terreinen worden niet afgeschreven aangezien ze worden geacht een onbeperkte gebruiksduur te hebben.

I. LEASEOVEREENKOMSTEN

Een leaseovereenkomst wordt beschouwd als een financiële lease wanneer ze nagenoeg alle aan de eigendom verbonden risico's en voordelen aan de vennootschap overdraagt.

Activa in het kader van een financiële-leaseovereenkomst worden in de balans opgenomen tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen bij het sluiten van het contract of indien lager, de reële waarde van de goederen, verminderd met de geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

Alle in het kader van die contracten te verrichten betalingen omvatten een deel schuldaflossing en betaling van een financiële last, zodat een vaste rentevoet over de hele leasingtermijn wordt verkregen voor de geregistreerde schuld. De overeenkomstige verplichtingen, buiten interesten, worden geboekt als financiële schulden. Het deel interestbetaling wordt als last opgenomen over de volledige duur van de leasing.

De materiële vaste activa verworven in het kader van financiële-leaseovereenkomsten worden lineair afgeschreven over de gebruiksduur of over de duur van de leasing indien niet is voorzien in eigendoms-overdracht op het einde.

Leaseovereenkomsten waarbij de aan de eigendom van het goed verbonden voordelen en risico's behouden worden door de lessor, worden beschouwd als operationele leasings. Betalingen in het kader van dergelijke operationele leasings worden lineair ten laste genomen over de duur van de overeenkomst.

Bij vroegtijdige beëindiging van een operationele leaseovereenkomst, wordt iedere aan de lessor betaalde vergoeding ten laste genomen in de periode waarin de beëindiging zich voordoet.

J. BELEGGINGEN

Elke categorie van beleggingen wordt geboekt tegen aanschaffingsdatum.

(1) Beleggingen beschikbaar voor verkoop

Deze rubriek betreft de aandelen van vennootschappen (beschikbaar voor verkoop) waarover de groep CFE geen zeggenschap, noch een invloed van betekenis heeft. Dit wordt verondersteld het geval te zijn wanneer ze minder dan 20% van de stemrechten bezit. Die beleggingen worden opgenomen tegen reële waarde, tenzij die waarde niet betrouwbaar kan worden bepaald. In dat geval worden ze geboekt tegen aanschaffingswaarde, verminderd met de bijzondere waardeverminderingen.

De waardeverminderingen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen. Wijzigingen in de reële waarde worden geboekt als eigen vermogen. Bij verkoop van een belang, wordt het verschil tussen de netto-opbrengst van de verkoop en de boekwaarde opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

(2) Beleggingen en vorderingen

(2.1) Beleggingen en andere financiële activa

Beleggingen in obligaties worden gepresenteerd als financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden en worden gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs, bepaald op basis van de effectieve-rentemethode. De methode van effectieve rente is een methode voor het berekenen van de geamortiseerde kostprijs en de verdeling van de rentebaten en -lasten over de relevante periode. De effectieve rentevoet is de rentevoet die de geschatte toekomstige contante betalingen of ontvangsten tijdens de verwachte toekomstige levensduur van

het financiële instrument of, in voorkomend geval, een korte periode voor het verkrijgen van netto boekwaarde van de actief of financiële verplichting. De winst of het verlies wordt in de winst-en-verliesrekening opgenomen. Waardeverminderingen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

De andere financiële activa van de vennootschap worden opgenomen als beschikbaar voor verkoop en worden geboekt tegen reële waarde. De winsten en verliezen die voortvloeien uit een verandering in de reële waarde van deze financiële activa, worden opgenomen als eigen vermogen. Waardeverminderingen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

(2.2) Handelsvorderingen

We verwijzen naar paragraaf (L).

(3) Financiële activa zijn aan de reële waarde aangepast door de resultaatrekening

Afgeleide financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen reële waarde via de resultaatrekening, tenzij ze werden onderbouwd door een 'hedge accounting' documentatie (paragraaf X).

K. VOORRADEN

Vorraden worden gewaardeerd tegen de gewogen gemiddelde kostprijs of de netto-realiseerbare waarde indien deze lager is.

De kostprijs van afgewerkte producten en producten in bewerking omvat de grondstoffen, hulpstoffen, directe loonkosten en andere directe kosten, de financieringskosten voor zover het goed een lange bouwperiode vereist en een aandeel van de vaste en variabele algemene productiekosten, gebaseerd op de normale capaciteit van de productie-installaties.

De netto realiseerbare waarde stemt overeen met de geschatte verkoopprijs bij een normale gang van zaken, verminderd met de geschatte kosten nodig voor de verdere afwerking en verkoop van het product.

L. HANDELSVORDERINGEN

Kortlopende handelsvorderingen worden gewaardeerd op basis van hun nominale waarde, met aftrek van de bijzondere waardeverminderingen. Op het einde van het boekjaar wordt op de handelsvorderingen waarvan de terugbetaling onzeker is, een bijzondere waardevermindering toegepast.

M. ONDERHANDEN PROJECTEN IN OPDRACHT VAN DERDEN

Indien het resultaat van een onderhanden project in opdracht van derden betrouwbaar kan worden ingeschat, worden de opbrengsten en kosten van dat project, inclusief de financieringskosten ingeval de projectduur de verslagperiode overschrijdt, respectievelijk opgenomen als baten en lasten, naar rato van het stadium van voltooiing van de projectactiviteiten op de balansdatum (methode van winstneming naar rato van de verrichte prestaties). Het stadium van voltooiing van de activiteit wordt berekend volgens de 'cost to cost'-methode. Verwachte verliezen uit onderhanden projecten in opdracht van derden worden onmiddellijk als last opgenomen.

Volgens de methode van winstneming naar rato van de verrichte prestaties, worden de opbrengsten van onderhanden projecten in opdracht van derden opgenomen in de winst-en-verliesrekening van de boekjaren waarin de werken zijn uitgevoerd. De kosten van onderhanden projecten in opdracht van derden worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening van de boekjaren waarin de overeenkomstige werken zijn uitgevoerd.

Gemaakte kosten met betrekking tot toekomstige activiteiten in het kader van het project worden opgenomen als activa, op voorwaarde dat het waarschijnlijk is dat ze zullen worden goedge maakt.

De groep CFE heeft ervoor gekozen om de informatie met betrekking tot de onderhanden projecten in opdracht van derden niet afzonderlijk in de balans voor te stellen maar enkel in de toelichting.

N. GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN

Geldmiddelen en kasequivalenten omvatten cash en termijndeposito's met een looptijd van minder dan drie maanden.

O. BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN

De boekwaarde van de vaste activa (met uitzondering van financiële activa die vallen onder het toepassingsgebied van IAS 39, uitgestelde belastingen en vaste activa aangehouden voor verkoop) wordt op elke balansdatum herzien waarbij wordt nagegaan of er een aanwijzing is dat een actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Indien een dergelijke indicatie bestaat, dient de realiseerbare waarde van het actief te worden geschat. Voor immateriële activa met onbeperkte gebruiksduur en voor goodwill, wordt de realiseerbare waarde op elke balansdatum geschat. Een bijzondere waardevermindering wordt opgenomen wanneer de boekwaarde van het actief of de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort, hoger is dan de realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

(1) Schatting van de realiseerbare waarde

De realiseerbare waarde van de vorderingen en de beleggingen van de vennootschap die worden aangehouden tot de vervaldag is de contante waarde van de toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet voor deze activa.

De realiseerbare waarde van de andere activa is de hoogste waarde van de bedrijfswaarde en de reële waarde minus verkoopkosten van de activa. De bedrijfswaarde is de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen.

Om de bedrijfswaarde te bepalen, worden de verwachte toekomstige kasstromen gediscoteerd tegen een rentevoet vóór belastingen, die zowel de actuele marktrente als de specifieke risico's met betrekking tot het actief weergeeft.

Voor activa die zelf geen kasstromen genereren, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe die activa behoren.

(2) Terugneming van bijzondere waardeverminderingen

Een bijzondere waardevermindering op vorderingen of ten einde looptijd aangehouden beleggingen wordt teruggenomen indien een latere toename van de realiseerbare waarde op objectieve basis kan verbonden worden met een gebeurtenis die heeft plaatsgevonden nadat de bijzondere waardevermindering werd geboekt.

De bijzondere waardeverminderingverliezen op de andere activa, met uitzondering van de goodwill waarop nooit een terugneming wordt toegepast, worden slechts teruggenomen als zich een wijziging voordoet in de gehanteerde schattingen om de realiseerbare waarde te bepalen.

Een bijzondere waardevermindering van een actief kan slechts worden teruggenomen als de boekwaarde van het actief, verhoogd ingevolge terugneming van een bijzonder waardeverminderingverlies, niet hoger ligt dan de boekwaarde na afschrijvingen, die zou zijn bepaald als er geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief was opgenomen.

P. KAPITAAL

Inkoop van eigen aandelen

Wanneer aandelen van de vennootschap door die vennootschap of door een vennootschap van de groep CFE worden ingekocht, wordt het betaalde bedrag, inclusief de direct aan de aankoop toe te rekenen kosten, in mindering gebracht op het eigen vermogen. De opbrengst van de verkoop van aandelen wordt direct opgenomen in het totaal eigen vermogen, zonder impact op de winst-en-verliesrekening.

Q. VOORZIENINGEN

Voorzieningen worden aangelegd wanneer de vennootschap een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft als gevolg van gebeurtenissen in het verleden, het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen die economische voordelen genereren vereist zal zijn om die verplichting af te wikkelen en wanneer het bedrag van die verplichting betrouwbaar kan worden bepaald.

Het als voorziening opgenomen bedrag stemt overeen met de beste schatting van de uitgaven die vereist zijn om de bestaande verplichting op de balansdatum af te wikkelen. Deze schatting wordt verricht op basis van een rentevoet vóór belastingen die zowel de actuele marktramingen als de specifieke risico's van de schuld weerspiegelt.

Voorzieningen voor herstructurering worden aangelegd wanneer de vennootschap een gedetailleerd en geformaliseerd herstructureringsplan heeft goedgekeurd en wanneer de herstructurering ofwel werd aangevat ofwel publiek werd bekendgemaakt. Voor kosten verbonden aan de normale activiteiten van de vennootschap worden geen voorzieningen aangelegd.

Courante voorzieningen zijn voorzieningen welke direct verbonden zijn met de specifieke exploitatiecyclus van elke activiteit, ongeacht de verwachte vervaldag.

De voorzieningen voor diensten na verkoop dekken de verplichtingen van de groep CFE in het kader van de wettelijke garantieverplichtingen met betrekking tot opgeleverde werken. Zij worden geschat op basis van statistische informatie van vastgestelde uitgaven in voorgaande boekjaren en op individuele basis voor specifiek geïdentificeerde problemen. De voorzieningen voor diensten na verkoop worden aangelegd vanaf de start van de werken.

Een voorziening voor verlieslatende contracten wordt aangelegd wanneer de verwachte economische voordelen van een contract lager liggen dan de onvermijdelijke kosten om aan de contractuele verplichtingen te voldoen.

De voorzieningen voor geschillen in het kader van de activiteit betreffen hoofdzakelijk geschillen met klanten, onder- of medeaannemers of leveranciers. De andere courante voorzieningen voor risico's bestaan hoofdzakelijk uit voorzieningen voor laattijdigheidsboetes en andere bedrijfsrisico's.

Niet-courante (langlopende) voorzieningen zijn voorzieningen die niet direct verband houden met de exploitatiecyclus en waarvan de looptijd doorgaans meer dan een jaar bedraagt.

R. PERSONEELSBELONINGEN

(1) Verplichtingen inzake pensioen

De pensioenverplichtingen omvatten de pensioenplannen en de levensverzekeringen.

De vennootschap past wereldwijd een aantal pensioenplannen toe van het type 'toegezegd-pensioenregeling' en 'toegezegde-bijdragenregeling'. De activa van die pensioenplannen worden in het algemeen beheerd door aparte instellingen en gefinancierd door bijdragen van de betrokken dochterondernemingen en van de werknemers. Deze bijdragen worden bepaald op basis van de aanbevelingen van onafhankelijke actuarissen.

De pensioenverplichtingen van de groep CFE zijn al dan niet gedekt door fondsen.

a) Pensioenplannen van het type 'toegezegde-bijdragenregeling'

De bijdragen tot deze pensioenplannen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening van het boekjaar waarin ze betaald worden.

b) Pensioenplannen van het type 'toegezegd-pensioenregeling'

Voor deze pensioenplannen worden de kosten van elk plan afzonderlijk geschat op basis van de 'projected unit credit'-methode. De methode van de geprojecteerde kredieteenheden stelt dat elke tewerkstellingsperiode recht geeft op een bijkomende voordeelenheid en beschouwt elke eenheid afzonderlijk.

Volgens deze methode worden de pensioenkosten ten laste genomen in de winst-en-verliesrekening zodat de kost op regelmatige wijze gespreid wordt over de resterende diensttijd van de deelnemende werknemers, dit op basis van de aanbevelingen van actuarissen die deze plannen jaarlijks aan een grondige beoordeling onderwerpen. De in de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen omvatten de prijs van de verleende diensten, de rentelasten, de verwachte inkomsten uit de dekkingsactiva en de kosten van verstreken diensttijd.

De in de balans opgenomen pensioenverplichtingen worden gewaardeerd op basis van de contante waarde van de geschatte toekomstige uitgaven, berekend op basis van rentevoeten gelijk aan die van bedrijfsobligaties van hoge kwaliteit met een looptijd die deze van de pensioenverplichtingen benadert, na aftrek van de niet erkende kosten van verstreken diensttijd en de reële waarde van de activa.

De actuariële winsten en verliezen worden afzonderlijk berekend voor elk plan van het type 'toegezegd-pensioenregeling'. De actuariële winsten en verliezen omvatten het effect van de verschillen tussen actuariële veronderstellingen en de werkelijkheid en het effect van wijzigingen in de actuariële veronderstellingen.

De actuariële verschillen met betrekking tot de verplichtingen of tot de activa die verbonden zijn met de voordelen bij uitdiensttreding en die resulteren uit de verrekeningen van het arbeidsverleden en/of de wijzigingen van actuariële veronderstellingen worden onmiddellijk opgenomen in het eigen vermogen in de periode waarin ze zijn opgelopen. Deze verschillen en de schommelingen van de limiet van de opgenomen activa worden voorgesteld in het overzicht van de staat van het globaal resultaat.

De rentekosten als gevolg van de desactualisering van de pensioenvoordelen en soortgelijke verplichtingen en de financiële opbrengsten van het verwachte rendement van de activa van de regeling worden opgenomen in het financieel resultaat.

De invoering of de wijziging van een nieuwe regeling bij uitdiensttreding of van andere regelingen op lange termijn kan de geactualiseerde waarde verhogen van de verplichting uit de "toegezegd-pensioenregeling" voor de diensten die verleend zijn in de vorige periodes, d.w.z. de kost van de verstreken diensttijd. De kost van de verstreken diensttijd die verbonden is met de regelingen bij uitdiensttreding wordt lineair over de gemiddelde periode opgenomen als resultaat totdat de overeenkomstige voordelen aanvaard zijn door de werknemers. De voordelen die aanvaard zijn als gevolg van het aannemen of het wijzigen van een regeling bij uitdiensttreding, en de kosten van verstreken diensttijd verbonden met de andere voordelen op lange termijn, worden onmiddellijk opgenomen als resultaat.

De actuariële berekeningen van de verplichtingen bij uitdiensttreding en van de andere voordelen op lange termijn gebeuren door onafhankelijke actuarissen.

(2) Bonussen

De bonussen toegekend aan bedienden en hogere kaderleden worden berekend op basis van te bereiken financiële kernindicatoren. Het geschatte bedrag van de bonussen wordt opgenomen als last van het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

S. RENTEDRAGENDE LENINGEN

(1) Verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs

Rentedragende leningen worden gewaardeerd aan hun oorspronkelijke kostprijs, verminderd met de eraan verbonden transactiekosten. Elk verschil tussen deze nettowaarde en de aflossingswaarde wordt in de winst-en-verliesrekening opgenomen over de periode van de lening volgens de effectieve-rentemethode. We verwijzen naar paragraaf J 2.1 voor de definitie van deze methode

(2) Financiële verplichtingen zijn aan de reële waarde aangepast door de resultaatrekening

Afgeleide instrumenten zijn opgenomen aan de reële waarde door de resultaatrekening, tenzij er een dekkingsdocumentatie bestaat. We verwijzen naar paragraaf X.

T. *HANDESSCHULDEN EN OVERIGE SCHULDEN*

De handelsschulden en andere kortlopende schulden worden gewaardeerd op basis van hun nominale waarde.

U. *WINSTBELASTINGEN*

Belastingen op het resultaat omvatten de courante belastingen en de uitgestelde belastingen. De belastingen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, tenzij ze betrekking hebben op elementen die rechtstreeks als eigen vermogen werden geboekt; in dat geval worden ook de uitgestelde belastingen rechtstreeks onder het eigen vermogen opgenomen.

De courante belasting omvat het bedrag van de verschuldigde belastingen op de belastbare inkomsten van het afgelopen jaar, evenals alle aanpassingen van betaalde of te betalen belastingen met betrekking tot vorige jaren. De belastingen worden berekend op basis van de belastingstarieven die van toepassing zijn op de balansdatum.

Uitgestelde belastingen worden berekend op basis van de tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde en de belastingsgrondslag van een actief/verplichting ('liability method'). De uitgestelde belastingen worden berekend op basis van de belastingstarieven die van toepassing zijn op de balansdatum.

Volgens deze methode moet de vennootschap, in geval van een bedrijfscombinatie, voorzieningen aanleggen voor uitgestelde belastingen tot dekking van het verschil tussen de reële waarde van het verworven netto-actief en de belastingsgrondslag.

De volgende tijdelijke verschillen worden niet opgenomen: fiscaal niet-afrekbare goodwill, eerste opname van activa en verplichtingen die geen invloed hebben op de boekhoudkundige winst noch op de belastbare winst en verschillen met betrekking tot belangen in dochterondernemingen in zover een tegenboeking in de voorzienbare toekomst niet waarschijnlijk is.

Uitgestelde belastingvorderingen worden enkel opgenomen als het waarschijnlijk is dat er in de toekomst een belastbare winst beschikbaar zal zijn om het belastingsvoordeel te compenseren. De uitgestelde belastingvordering wordt verminderd wanneer het niet langer waarschijnlijk is dat het eraan verbonden belastingsvoordeel zal gerealiseerd worden.

V. *OPBRENGSTEN*

(1) Opbrengsten uit onderhanden projecten in opdracht van derden

Opbrengsten uit hoofde van onderhanden projecten in opdracht van derden omvatten het aanvankelijke bedrag van de opbrengsten dat in het contract is overeengekomen en wijzigingen in het projectwerk, claims en aanmoedigingspremies, in zoverre het waarschijnlijk is dat zij tot opbrengsten zullen leiden en ze betrouwbaar kunnen worden gewaardeerd.

De opbrengsten uit hoofde van onderhanden projecten in opdracht van derden worden gewaardeerd tegen de reële waarde van de vergoeding die is ontvangen of waarop recht is verkregen.

Een wijziging kan leiden tot een toename of een afname van de opbrengsten uit hoofde van onderhanden projecten in opdracht van derden.

Een wijziging is een instructie van de klant die leidt tot verandering van de omvang van de krachtens het onderhanden project uit te voeren werken. Een wijziging wordt opgenomen in de opbrengsten uit hoofde van onderhanden projecten indien het waarschijnlijk is dat de klant de wijziging zal goedkeuren en het bedrag van de opbrengsten die uit die wijziging zal voortkomen, betrouwbaar kan worden gewaardeerd.

Aanmoedigingspremies worden opgenomen in de opbrengsten uit hoofde van onderhanden projecten indien het project voldoende vergevorderd is en het waarschijnlijk is dat aan de vastgestelde prestatiestandaarden zal worden voldaan of dat deze zullen worden overschreden, en het bedrag van de aanmoedigingspremie betrouwbaar kan worden gewaardeerd.

Opbrengsten uit onderhanden projecten in opdracht van derden worden opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de projectactiviteiten op de balansdatum (volgens de methode van winstneming naar rato van de verrichte prestaties, berekend als de verhouding tussen de kosten uit hoofde van onderhanden projecten in opdracht van derden op de balansdatum en de geschatte totale kosten van het project).

Verwachte verliezen uit onderhanden projecten in opdracht van derden worden onmiddellijk als last opgenomen.

(2) Verkoop van goederen en levering van diensten

Opbrengsten uit de verkoop van (onroerende) goederen worden opgenomen wanneer de wezenlijke risico's en voordelen van de eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper en er geen enkele onzekerheid bestaat over de ontvangst van de overeengekomen vergoeding, de transactiekosten en de mogelijke terugzending van de goederen.

(3) Huuropbrengsten en honoraria

Huuropbrengsten en honoraria worden volgens de lineaire methode opgenomen over de huurperiode.

(4) Financiële opbrengsten

Financiële opbrengsten omvatten te ontvangen renten op beleggingen, dividenden, royalty's, wisselkoers-opbrengsten en opbrengsten met betrekking tot afdekkingsinstrumenten die opgenomen worden in de winst-en-verliesrekening.

Intresten, royalty's en dividenden die hun oorsprong vinden in het gebruik dat derden maken van de middelen van de onderneming, worden opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de economische voordelen verbonden aan de transactie zullen terugvloeien naar de onderneming en de opbrengsten betrouwbaar kunnen worden geschat.

Renteopbrengsten worden opgenomen wanneer ze zijn geïnd (rekening houdend met de verstreken tijd en met het effectieve rendement van het actief), tenzij er twijfel bestaat over de inning. Royalty-opbrengsten worden opgenomen op een prorata-basis, rekening houdend met de bepalingen van de overeenkomst. Dividenden worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen op de datum van toekenning.

(5) Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als over te dragen opbrengsten als er redelijke zekerheid bestaat dat ze zullen worden ontvangen en dat de eraan verbonden voorwaarden zullen worden vervuld. Subsidies als compensatie voor door de vennootschap reeds gemaakte kosten worden systematisch als baten opgenomen over de periode waarin de kosten werden gemaakt.

Subsidies aan de vennootschap voor kosten gemaakt in verband met activa worden systematisch als baten opgenomen in de winst-en-verliesrekening over de economische levensduur van het actief. Deze overheidssubsidies worden gepresenteerd in mindering van de overeenkomstige waarde van het actief.

W. LASTEN

(1) Financieringskosten

De financieringskosten omvatten de verschuldigde rente op leningen, de wisselkoersverliezen en verliezen afkomstig van de afdekkingsinstrumenten opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Alle renten en andere gemaakte kosten in verband met leningen, behalve die welke in aanmerking kwamen voor activering, worden als financieringskosten in de winst-en-verliesrekening opgenomen. De rentekosten met betrekking tot de financiële-leasebetalingen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen volgens de effectieve-rentemethode.

(2) Onderzoeks- en ontwikkelingskosten, reclame- en promotiekosten en ontwikkelingskosten van informatiesystemen

De onderzoeks-, reclame- en promotiekosten worden opgenomen in het boekjaar waarin deze kosten worden gemaakt. Ontwikkelingskosten en ontwikkelingskosten van informatiesystemen worden ten laste genomen wanneer ze worden gemaakt, wanneer ze niet voldoen aan de criteria voor immateriële vaste activa.

X. AFGELEIDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN

De vennootschap gebruikt afgeleide financiële instrumenten hoofdzakelijk om de risico's te beperken die voortvloeien uit ongunstige schommelingen van de rentevoeten, wisselkoersen, grondstoffenprijzen en andere marktrisico's. Het beleid van de vennootschap verbiedt het gebruik van deze instrumenten voor speculatie doeleinden.

De vennootschap houdt geen financiële instrumenten aan en geeft er geen uit voor handelsdoeleinden. Niettemin worden derivaten die niet zijn aangemerkt als afdekkingsinstrumenten volgens IAS 39 gepresenteerd als instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden.

Afgeleide financiële instrumenten worden aanvankelijk gewaardeerd tegen kostprijs. Na hun eerste opname worden ze gewaardeerd tegen reële waarde. De opname van niet-gerealiseerde winsten of verliezen hangt af van de kwalificatie van het afgeleide financieel instrument en de afdekkingseffectiviteit.

De reële waarde van de 'swap'-rentevoeten is de geschatte waarde die de vennootschap zou ontvangen of betalen bij uitoefening van de swap op de balansdatum, rekening houdend met de actuele rentevoeten en de solvabiliteit van de tegenpartij van de swap.

De reële waarde van een 'forward exchange contract' is de op de beurs genoteerde waarde op de balansdatum, dus de contante waarde van de genoteerde 'forward'-prijs.

(1) Kasstroomafdekking (Cashflow hedges)

Wanneer een afgeleid financieel instrument de mogelijke variabiliteit van kasstromen van een opgenomen verplichting, een vaststaande toezegging of een verwachte toekomstige transactie van de vennootschap afdekt, wordt het effectieve deel van de winst of verlies op het afgeleide financieel instrument rechtstreeks in het eigen vermogen opgenomen.

Wanneer de vaststaande verbintenis of de verwachte toekomstige transactie leidt tot opname van een actief of een verplichting, worden de cumulatieve winsten of verliezen verwijderd uit de rubriek 'eigen vermogen' en worden ze in de initiële waardering van het actief of de verplichting opgenomen.

In het andere geval worden de cumulatieve winsten of verliezen verwijderd uit het eigen vermogen en opgenomen in de winst-en-verliesrekening op hetzelfde ogenblik als de afgedekte transactie.

Het niet-effectieve deel van de winst of het verlies op het financieel instrument wordt in de winst-en-verliesrekening opgenomen. De winsten en verliezen afkomstig van de tijdelijke waarde van het afgeleid financieel instrument worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Wanneer een afdekkingsinstrument of afdekkingsrelatie ten einde loopt maar de afgedekte transactie nog moet plaatshebben, blijft de op dat ogenblik niet-gerealiseerde cumulatieve winst of verlies in de rubriek 'eigen vermogen' en wordt dan opgenomen volgens het bovenbeschreven principe wanneer de transactie plaatsvindt.

Wanneer men niet meer verwacht dat de afgedekte transactie zal plaatsvinden, wordt de niet-gerealiseerde cumulatieve winst of verlies die opgenomen werd in het eigen vermogen, onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

(2) Reële waardeafdekking

Voor ieder afgeleid financieel instrument dat de mogelijke veranderingen in de reële waarde van een opgenomen vordering of schuld afdekt, wordt de winst of het verlies uit herwaardering van het afdekking-instrument in de winst-en-verliesrekening opgenomen. Ook de waarde van het afgedekte element wordt gewaardeerd tegen de reële waarde die toe te rekenen is aan het afgedekte risico. De ermee verbonden winst of verlies wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

De reële waarde van de afgedekte elementen in verband met het afgedekte risico, zijn de boekwaarden op de balansdatum, omgerekend in euro tegen de wisselkoers die geldt op de balansdatum.

(3) Afdekking van een netto-investering in buitenlandse activiteiten

Als een schuld in vreemde valuta een investering in een buitenlandse entiteit afdekt, worden de wisselkoersverschillen ingevolge de omzetting van de schuld in euro rechtstreeks opgenomen als omrekeningsverschillen onder de rubriek 'eigen vermogen'.

Als een afgeleid financieel instrument een netto-investering met betrekking tot buitenlandse activiteiten afdekt, dan wordt het effectieve deel van de winst of het verlies op het financieel instrument rechtstreeks opgenomen als 'omrekeningsverschil' onder de rubriek 'eigen vermogen', terwijl het niet-effectieve deel wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Y. GESEGMENTEERDE INFORMATIE

Een segment is een onderscheiden onderdeel van de groep CFE dat opbrengsten genereert en kosten meebrengt, en waarvan de operationele resultaten regelmatig door de directie worden bekeken om beslissingen te nemen of de prestaties van het segment na te gaan. De groep CFE bestaat uit zes operationele polen, met name: Bouw, Vastgoedontwikkeling- en beheer, Multitechnieken, Spoor & Wegeninfra, Baggerwerken en milieu en PPS-Concessies.

Z. AANDELENOPTIES

Aandelenopties worden gewaardeerd tegen reële waarde op de datum van toekenning. Deze reële waarde wordt lineair opgenomen over de wachtperiode, uitgaande van een schatting van het aantal opties dat uiteindelijk onvoorwaardelijk wordt.

3. CONSOLIDATIEMETHODEN

CONSOLIDATIEKRING

Vennootschappen waarvan de groep rechtstreeks of onrechtstreeks de meerderheid van de stemrechten bezit en waarover ze dus zeggenschap heeft, worden geconsolideerd door de integrale consolidatiemethode. De vennootschappen waarover de groep gezamenlijke zeggenschap heeft samen met andere aandeelhouders, worden geconsolideerd volgens de proportionele methode. Het betreft met name de tijdelijke handelsvennootschappen, Rent-A-Port en bepaalde vennootschappen van de pool vastgoedontwikkeling en -beheer. DEME is opgenomen volgens de proportionele consolidatiemethode tot 31 december 2013 wat betreft het resultaat van het boekjaar 2013. De balansposten zijn opgenomen volgens de integrale consolidatiemethode op 31 december 2013. De vennootschappen waarin de groep een invloed van betekenis uitoefent, worden geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode. Het betreft hoofdzakelijk Locorail NV, Coentunnel Company BV, PPP Schulen Eupen NV, Van Maerlant Offices NV, Van Maerlant Property I NV & II BVBA, Van Maerlant Residential NV en C-Power NV, bij DEME.

Evolutie van de consolidatiekring

Aantal entiteiten	2013	2012
Integrale methode	154	59
Proportionele methode	72	160
Vermogensmutatiemethode	31	29
Totaal	257	248

TRANSACTIES BINNEN DE GROEP

De wederzijdse verrichtingen en transacties van activa en verplichtingen, baten en lasten tussen opgenomen ondernemingen worden in de geconsolideerde jaarrekening geëlimineerd. Deze eliminatie gebeurt:

- volledig, als de transactie plaatsheeft tussen twee dochterondernemingen
- ten belope van het consolidatiepercentage van de proportioneel geconsolideerde onderneming als de transactie plaatsheeft tussen een integraal geconsolideerde en een proportioneel geconsolideerde onderneming en
- naar rato van het belang in de onderneming waarop vermogensmutatie wordt toegepast voor het interne resultaat gerealiseerd tussen een integraal geconsolideerde onderneming en een onderneming geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode.

OMREKENING VAN DE JAARREKENINGEN VAN DE BUITENLANDSE VENNOOTSCHAPPEN EN VESTIGINGEN

In de meeste gevallen stemt de functionele valuta van de vennootschappen en vestigingen overeen met de valuta van het betrokken land.

De jaarrekeningen van de buitenlandse vennootschappen waarvan de functionele valuta verschilt van de presentatievaluta van de geconsolideerde jaarrekening van de groep, worden omgerekend tegen de wisselkoers op de balansdatum wat betreft de posten van de balans en tegen de gemiddelde koers over de periode voor de posten van de winst-en-verliesrekening. Wisselkoersverschillen die daaruit voortvloeien worden als omrekeningsverschillen opgenomen in de geconsolideerde reserves. De goodwill met betrekking tot de buitenlandse vennootschappen wordt geacht deel uit te maken van de verworven activa en verplichtingen en wordt uit dien hoofde omgerekend tegen de wisselkoers op de balansdatum.

TRANSACTIES IN VREEMDE VALUTA

De transacties in vreemde valuta worden omgerekend in euro tegen de wisselkoers die geldt op de datum van de transactie. Aan het eind van de periode worden de monetaire activa en verplichtingen die uitgedrukt zijn in vreemde valuta, omgerekend in euro tegen de wisselkoers op de balansdatum. De winsten en verliezen die hieruit voortvloeien worden opgenomen in de rubriek wisselresultaten en worden in de winst-en-verliesrekening gepresenteerd als andere financiële opbrengsten en lasten.

De wisselkoersverschillen op leningen in vreemde valuta of op afgeleide producten gebruikt voor afdekking van belangen in de buitenlandse dochterondernemingen, worden opgenomen als omrekeningsverschillen onder het eigen vermogen.

4. GESEGMENTEERDE INFORMATIE

OPERATIONELE SEGMENTEN

De gesegmenteerde informatie wordt voorgesteld rekening houdend met de operationele segmenten. De resultaten en activa en verplichtingen van de segmenten omvatten elementen die ofwel rechtstreeks, ofwel op basis van een logische verdeling toe te wijzen zijn aan een segment.

De groep CFE bestaat thans uit zes operationele polen: Bouw, Vastgoedontwikkeling- en beheer, Multitechnieken, Spoor & Wegeninfra, PPS-Concessies en Baggerwerken en milieu:

Bouw

De pool Bouw is actief in de bouwsector, met name op het gebied van burgerlijke bouwkunde (realisatie van grote infrastructuurwerken: tunnels, bruggen, kademuren, gasterminals, ...) en gebouwen (kantoren, industriële gebouwen, woningbouw, renovatie en sanering).

Vastgoedontwikkeling en -beheer

De pool Vastgoedontwikkeling en -beheer ontwikkelt vastgoedprojecten in de hoedanigheid van ontwikkelaar / bouwheer en betreft bij zijn projecten dus ook de pool Bouw. Bovendien biedt deze pool, via specifieke dochterondernemingen, ook aanvullende diensten bij zijn kernactiviteit: projectmanagement en beheer en onderhoud van gebouwen.

Multitechnieken

De pool Multitechnieken is via gespecialiseerde dochterondernemingen actief op het gebied van tertiaire elektriciteit (kantoren, ziekenhuizen, parkings, ...). Sedert 2007 is deze pool ook actief op het gebied van klimaatregeling ingevolge een deelneming van 25% in Druart SA (verhoogd tot 100% in 2010) en van automatisering van industriële processen door de overname van VMA NV.

Deze pool werd geografisch uitgebreid door verwerving, in 2009, van een belang van 64,95% in Van De Maele Multi-Techniek NV (verhoogd tot 100% in 2013) en, in 2010, een belang van 65,04% in Brantegem NV (verhoogd tot 100% in 2013).

In 2012 heeft de groep CFE haar aanwezigheid in de sector van de procesautomatisering versterkt door de verwerving van alle aandelen van de vennootschap Ariadne NV.

In de eerste helft van 2012 is het filiaal EcoTech, actief in de waterbehandeling, toegetreden tot de pool Multitechnieken. Zijn activiteit hangt immers nauw samen met bepaalde elektromechanische activiteiten uitgevoerd door de entiteiten van de pool Multitechnieken. In dezelfde optiek van reorganisatie van de polen, werden ook de vennootschappen Engema en Louis Stevens & Co, die voordien werden gepresenteerd in de pool Multitechnieken, begin 2012 overgedragen naar de nieuwe pool 'Spoor & Wegeninfra'.

Spoor & Wegeninfra

In 2012 heeft CFE een nieuwe activiteitenpool opgericht, de pool 'Spoor & Wegeninfra'. Deze pool omvat de activiteiten van ENGEMA (aanleg van bovenleidingen en spoorwegsignalisatie), van Louis Stevens & Co (spoorwegsignalisatie) - activiteiten die vroeger behoorden tot de pool Multitechnieken, de wegenbouwactiviteiten van Aannemingen Van Wellen, vroeger opgenomen in de pool bouw, alsook die van Remacom, vennootschap gespecialiseerd in de aanleg van spoorwegen die in 2012 werd verworven.

PPS-Concessies

De pool PPS-Concessies werd opgericht ingevolge de opkomst van belangrijke activiteiten verricht in publiek-private samenwerking (PPS).

Baggerwerken en milieu

De pool Baggerwerken en milieu is, via de 100% dochter DEME (vanaf 24 december 2013), actief op het gebied van baggerwerken (infrastructureel- en onderhoudsbaggeren), de behandeling van vervuilde gronden en slib en marine engineering.

De geconsolideerde resultatenrekening en het geconsolideerd kasstroomoverzicht voor het boekjaar 2013 bevatten 50% van de activiteit van DEME. Daarentegen bevat de geconsolideerde balans per 31 december 2013 de activa en passiva van DEME aan 100%. Hetzelfde geldt voor het orderboek.

De boekhoudingprincipes gebruikt in de presentatie van de gesegmenteerde informatie zijn dezelfde als die gebruikt voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening (zie toelichting 2).

ELEMENTEN VAN HET GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN HET GLOBAAL RESULTAAT

	Omzet		EBIT				Financieel resultaat		Belastingen			
	2013	2012	2013	% Omzet	2012 *	% Omzet	2013	2012 *	2013	%	2012	%
Bouw	710.972	645.226	(23.693)	(3,33%)	(2.541)	(0,39%)	(2.167)	(980)	(2.994)	n.s.	2.336	66,34%
Vastgoedontwikkeling en -beheer	21.762	35.029	3.839	17,64%	10.389	29,66%	(4.205)	(3.271)	49	13,39%	(830)	11,66%
Multitechnieken	170.118	156.304	(10.306)	(6,06%)	1.786	1,14%	(381)	(556)	(1.066)	n.s.	(880)	71,54%
Spoor & Wegeninfra	95.479	99.323	4.534	4,75%	5.690	5,73%	(173)	(473)	(1.517)	34,79%	(1.204)	23,08%
PPS-Concessies	4.264	11.697	(1.464)	(34,33%)	3.669	31,37%	(1.357)	(1.510)	(34)	n.s.	(41)	1,90%
Baggerwerken en milieu	1.265.809	957.460	108.285	8,55%	70.209	7,33%	(32.779)	(22.497)	(21.913)	29,02%	(2.693)	5,64%
Herwerking DEME			(3.193)		(1.158)				325			
Holding			(7.421)		(7.444)		1.866	138	(22)	n.s.	(14)	(0,19%)
Eliminaties tussen polen	(1.147)	(6.737)	408		796				(145)		(179)	
IAS19 herziening					(234)			528				
Totaal terugkerende elementen	2.267.257	1.898.302	70.989	3,13%	81.162	4,28%	(39.196)	(28.621)	(27.317)	85,92%	(3.505)	6,71%
Niet terugkerende elementen - DEME			(95.787)									
Niet terugkerende elementen - Overige			(3.795)									
Totaal geconsolideerd	2.267.257	1.898.302	(28.593)	(1,26%)	81.162	4,28%	(39.196)	(28.621)	(27.317)	(40,30%)	(3.505)	6,71%

	Aandeel in resultaat van vennootschappen waarop vermogensmutatie is toegepast		Resultaat aandeel groep				Niet-kas-elementen		EBITDA			
	2013	2012	2013	% Omzet	2012 *	% Omzet	2013	2012	2013	%	2012 *	%
Bouw			(28.795)	(4,05%)	(1.323)	(0,21%)	8.828	4.100	(14.865)	(2,09%)	1.559	0,24%
Vastgoedontwikkeling en -beheer	2.098	(342)	1.825	8,39%	5.676	16,20%	80	(339)	6.017	27,65%	9.708	27,71%
Multitechnieken			(11.753)	(6,91%)	858	0,55%	6.063	3.093	(4.243)	(2,49%)	4.879	3,12%
Spoor & Wegeninfra			2.872	3,01%	4.040	4,07%	3.435	3.867	7.969	8,35%	9.557	9,62%
PPS-Concessies	3.624	848	868	20%	3.069	26,24%	3.580	104	5.740	135%	4.621	39,51%
Baggerwerken en milieu	1.231	(17)	54.542	4,30%	44.472	4,64%	109.361	104.999	218.877	17,29%	175.191	18,30%
Herwerking DEME			(2.493)		(1.158)				(3.193)		(1.158)	
Holding			(5.605)		(7.181)		3.932	1.431	(3.489)		(6.013)	
Eliminaties tussen polen			263		616				408		796	
IAS19 herziening					294							
Totaal terugkerende elementen	6.953	489	11.724	0,52%	49.363	2,60%	135.279	117.255	213.221	(9,40%)	199.140	(10,49%)
Niet terugkerende elementen - DEME			(89.164)				95.787					
Niet terugkerende elementen - Overige			(3.795)				3.795					
Totaal geconsolideerd	6.953	489	(81.235)	(3,58%)	49.363	2,60%	234.861	117.255	213.221	(9,40%)	199.140	(10,49%)

* Bedragen zijn herwerkt conform de herziene versie van IAS19, personeelsbeloningen, zoals beschreven in paragraaf 2.1

OMZET

(in duizenden euro)	2013	2012
België	1.005.347	915.068
Andere Europa	483.585	426.530
Midden-Oosten	108.463	80.900
Andere Azië	62.927	49.511
Oceanië	356.651	177.531
Afrika	185.436	166.350
Amerika	64.848	82.412
Totaal geconsolideerd	2.267.257	1.898.302

De verdeling van de omzet per land is afhankelijk van het land waarin de prestaties zijn uitgevoerd.

De groep heeft in 2013 geen inkomsten afkomstig van een significante klant ten belope van meer dan 10% van de omzet.

De omzet uit de verkoop van goederen voor 2013 bedraagt 11.392 duizend euro (2012: 9.950 duizend euro). Het betreft de verkopen gerealiseerd door de dochterondernemingen Voltis en Terryn Timber Products.

OPSPLITSING OMZET VAN DE POOL BOUW

(in duizenden euro)	2013	2012
Gebouw - Benelux	442.456	432.739
Burgerlijke bouwkunde	137.160	138.462
Gebouw internationaal	131.356	74.025
Totaal	710.972	645.226

De groep CFE erkent, wat betreft de omzet van de bouwactiviteiten, de omzet 'Bouw' gerealiseerd via de pool Vastgoedontwikkeling en -beheer.

Voor de pool Vastgoedontwikkeling en -beheer, erkent de groep CFE de netto-omzet na aftrek van de omzet bouw.

Aangezien er een vertraging bestaat tussen de bouw en de verkoop door de pool Vastgoedontwikkeling en -beheer, wordt het interne omzetcijfer tijdens de bouwperiode opgeslagen en pas toegewezen op het moment van de verkoop.

OPSPLITSING OMZET VAN DE POOL BAGGERWERKEN

(in duizenden euro)	2013	2012
Baggerwerken	785.062	629.104
Oil & Gas	108.270	108.420
Milieu	93.425	90.915
Burgerlijke bouwkunde	251.257	112.762
Andere	27.795	16.259
Totaal	1.265.809	957.460

ORDERBOEK

(in miljoenen euro)	2013	2012 Proforma	2012	% verschil
Contracting	1.310,3	1.195,6	1.195,6	+9,6%
Bouw	1.077,4	964,2	964,2	+11,7%
Spoor & Wegeninfra	80,3	65,8	65,8	+22,0%
Multitechnieken	152,6	165,6	165,6	(7,9%)
Vastgoedontwikkeling en -beheer	28,6	14,1	14,1	n.s
Baggerwerken en milieu	3.049	3.317,0	1.658,5	n.s
PPS-Concessies	0	0	0	
Holding en consolidatiecorrecties	0	0	0	
Totaal	4.387,9	4.526,7	2.868,2	(3,1%)

Ten gevolge van de aanschaf door CFE van een bijkomende deelneming in DEME per 24 december 2013 is het belangenpercentage in DEME van 50% naar 100% toegenomen. Het orderboek van DEME is voor 100% opgenomen in het orderboek per 31 december 2013.

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE

per 31 december 2013 (in duizenden euro)	Bouw	Vastgoed- ontwikke- ling en -beheer	Multi- technieken	Spoor & Wegeninfra	PPS- Concessies	Bagger- werken en milieu	Holding en eliminaties	Eliminaties tussen polen	Totaal geconso- lideerd
ACTIVA									
Goodwill	911	11	13.039	5.676	0	272.236	0	0	291.873
Materiële vaste activa	43.515	4.787	6.609	9.938	11.746	1.669.550	7.634	0	1.753.779
Langlopende leningen aan geconsolideerde vennootschap- pen van de groep	20.742	0	0	0	0	0	98.286	(119.028)	0
Andere financiële vaste activa	42.709	19.412	46	882	7.859	23.574	1.730	0	96.212
Andere vaste activa	3.968	4.670	3.449	897	14.088	73.782	732.795	(723.809)	109.840
Vorraden	13.775	158.135	8.781	2.254	0	32.292	646	0	215.883
Geldmiddelen en kasequivalenten	54.156	17.813	7.798	3.891	4.620	333.676	52.839	0	474.793
Interne kaspositie – Cash pooling - actief	88.927	12.804	10.457	6.246	8.223	0	126.071	(252.728)	0
Andere financiële vlottende activa - vennootschappen van de groep	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andere vlottende activa	403.547	31.040	66.601	47.098	(976)	673.082	33.749	(35.602)	1.218.539
Totaal activa	672.250	248.672	116.780	76.882	45.560	3.078.192	1.053.750	(1.131.167)	4.160.919
VERPLICHTINGEN									
Eigen vermogen	595	10.240	27.116	27.128	6.557	1.093.108	762.083	(723.739)	1.203.088
Langlopende leningen aan geconsolideerde vennootschap- pen van de groep	19.455	60.076	4.200	0	18.884	0	16.667	(119.282)	0
Obligatielening	0	0	0	0	0	199.639	0	0	199.639
Langlopende financiële schulden	32.801	26.019	1.376	2.948	2.896	553.168	30.000	(22)	649.186
Andere langlopende verplichtin- gen	39.133	23.986	823	1.202	3.087	76.991	13.018	206	158.446
Kortlopende financiële schulden	1.466	(1)	1.161	812	1.723	299.900	102.297	0	407.358
Interne kaspositie – Cash pooling – passief	45.482	80.490	9.397	3.267	1.965	0	112.116	(252.717)	0
Andere kortlopende verplichtingen	533.318	47.862	72.707	41.525	10.448	855.386	17.569	(35.613)	1.543.202
Totaal eigen vermogen en verplichtingen	672.250	248.672	116.780	76.882	45.560	3.078.192	1.053.750	(1.131.167)	4.160.919

per 31 december 2012* (in duizenden euro)	Bouw	Vastgoed- ontwikke- ling en -beheer	Multi- technieken	Spoor & Wegeninfra	PPS- Concessies	Bagger- werken en milieu	Holding en eliminaties	Eliminaties tussen polen	Totaal geconsolideerd
ACTIVA									
Goodwill	911	11	16.834	5.677	0	9.968	0	0	33.401
Materiële vaste activa	43.542	5.054	7.493	10.161	15.754	895.156	3.274	0	980.434
Langlopende leningen aan geconsolideerde vennootschap- pen van de groep	19.290	0	0	0	(12.741)	0	106.256	(112.805)	0
Andere financiële vaste activa	16.521	20.741	48	647	5.604	9.916	3.109	0	56.586
Andere vaste activa	9.145	2.517	3.810	826	8.254	31.537	187.316	(178.264)	65.141
Voorraden	11.877	147.960	7.225	2.119	0	16.706	647	0	186.534
Geldmiddelen en kasequivalenten	64.853	10.847	4.771	(1.077)	2.674	97.220	81.314	0	260.602
Interne kaspositie – Cash pooling - actief	86.882	616	5.774	5.889	0	0	117.715	(216.876)	0
Andere financiële vlottende activa - vennootschappen van de groep	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andere vlottende activa	351.286	46.312	69.556	56.326	9.202	291.712	19.066	(26.601)	816.859
Totaal activa	604.307	234.058	115.511	80.568	28.747	1.352.215	518.697	(534.546)	2.399.557
VERPLICHTINGEN									
Eigen vermogen	26.059	12.422	43.327	27.680	3.897	371.488	224.090	(178.124)	530.839
Langlopende leningen aan geconsolideerde vennootschap- pen van de groep	18.856	56.148	5.000	0	1.202	0	29.408	(110.614)	0
Obligatielening	0	0	0	0	0	0	100.000	0	100.000
Langlopende financiële schulden	2.540	25.803	2.267	2.959	10.511	300.070	35.000	(30)	379.120
Andere langlopende verplichtin- gen	52.025	26.910	787	1.245	4.620	54.436	11.582	(2.301)	149.304
Kortlopende financiële schulden	1.427	(1)	3.489	796	2.191	168.130	5.442	0	181.474
Interne kaspositie – Cash pooling – passief	30.896	71.828	4.508	6.766	5.881	0	98.408	(218.287)	0
Andere kortlopende verplichtingen	472.504	40.948	56.133	41.122	445	458.090	14.767	(25.190)	1.058.819
Totaal eigen vermogen en verplichtingen	604.307	234.058	115.511	80.568	28.747	1.352.215	518.697	(534.546)	2.399.557

* Bedragen zijn herwerkt conform de herziene versie van IAS19, personeelsbeloningen, zoals beschreven in paragraaf 2.1

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

Per 31 december 2013 (in duizenden euro)	Bouw	Vastgoed- ontwikkeling en -beheer	Multi- technieken	Spoor & Wegeninfra	PPS- Concessies	Baggerwer- ken en milieu	Holding en eliminaties	Totaal geconso- lideerd
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten vóór wijzigingen van het werkkapitaal</i>	(15.747)	(151)	(4.245)	7.497	257	202.394	270	190.275
Nettokasstroom uit (gebruikt in) operationele activiteiten	(1.572)	9.657	11.395	11.224	(31.829)	78.806	(12.796)	64.885
Kasstroom uit (gebruikt in) investeringsactiviteiten	(6.727)	307	(2.092)	(2.868)	4.200	120.443	(5.644)	107.619
Kasstroom uit (gebruikt in) financieringsactiviteiten	(2.331)	(2.815)	(6.277)	(3.388)	29.573	36.402	(10.034)	41.130
Nettotoename/ (afname) van de geldmiddelen	(10.630)	7.149	3.026	4.968	1.944	235.651	(28.474)	213.634

Per 31 december 2013*	Bouw	Vastgoed- ontwikkeling en -beheer	Multi- technieken	Spoor & Wegeninfra	PPS- Concessies	Baggerwer- ken en milieu	Holding en eliminaties	Totaal geconso- lideerd
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten vóór wijzigingen van het werkkapitaal</i>	(1.366)	7.071	4.664	9.048	1.031	168.035	(4.178)	184.305
Nettokasstroom uit (gebruikt in) operationele activiteiten	39.990	(31.138)	475	465	(19.114)	145.168	14.162	150.008
Kasstroom uit (gebruikt in) investeringsactiviteiten	(6.458)	880	(2.580)	(2.458)	(740)	(177.909)	(7.706)	(196.971)
Kasstroom uit (gebruikt in) financieringsactiviteiten	(31.176)	30.823	1.920	(3.162)	20.355	45.268	31.124	95.152
Nettotoename/ (afname) van de geldmiddelen	2.356	565	(185)	(5.155)	501	12.527	37.580	48.189

* Bedragen zijn herwerkt conform de herziene versie van IAS19, personeelsbeloningen, zoals beschreven in paragraaf 2.1

De kasstroom uit financieringsactiviteiten bevat de cash-poolingbedragen ten opzichte van de andere segmenten. Een positief bedrag stemt overeen met een gebruik van geldmiddelen in de cash pooling. Deze rubriek wordt ook beïnvloed door externe financiering, met name en hoofdzakelijk in het segment Vastgoedontwikkeling en -beheer, holding en Baggerwerken en milieu. De pool Baggerwerken en milieu maakt geen deel uit de cash pooling van de groep CFE.

OVERIGE INFORMATIE

Per 31 december 2013 (in duizenden euro)	Bouw	Vastgoed- ontwikkeling en -beheer	Multi- technieken	Baggerwer- ken en milieu	PPS- Concessies	Spoor & Wegeninfra	Holding en eliminaties	Totaal geconso- lideerd
Afschrijvingen	(6.830)	(239)	(2.673)	(110.422)	(1.164)	(3.289)	(1.383)	(126.000)
Investerings	(7.292)	(2.105)	(2.217)	(49.235)	(1.404)	(3.065)	(5.644)	(70.962)
Waardeverminderingen			(570)	(100)				(670)

Per 31 december 2012 (in duizenden euro)	Bouw	Vastgoed- ontwikkeling en -beheer	Multi- technieken	Baggerwer- ken en milieu	PPS- Concessies	Spoor & Wegeninfra	Holding en eliminaties	Totaal geconso- lideerd
Afschrijvingen	(6.527)	(250)	(2.834)	(105.012)	(204)	(3.626)	(1.152)	(119.605)
Investerings	(8.913)	(340)	(3.493)	(184.592)	(2.928)	(3.143)	(2.506)	(205.915)
Waardeverminderingen	0	0	0	(78)	0	0	0	(78)

GEOGRAFISCHE INFORMATIE

De activiteiten van de groep CFE, buiten DEME, situeren zich voornamelijk in de Benelux en Centraal-Europa.

De materiële vaste activa van de groep CFE, buiten DEME, bevinden zich voornamelijk in België en het Groothertogdom Luxemburg. Bij DEME echter, wordt de hoofdactiviteit verricht door de vloot die verspreid is over verschillende maatschappijen en weerspiegelt de juridische lokalisatie niet de economische realiteit van de activiteit die door die vloot voor die maatschappijen wordt uitgevoerd. Daarom wordt geen detail gegeven van de materiële vaste activa per vennootschap. Een presentatie die de geografische sectoren waar de activiteit plaatsvindt weerspiegelt, is praktisch niet haalbaar.

5. OVERNAMES EN AFSTOTINGEN VAN DOCHTERONDERNEMINGEN

OVERNAMES VOOR DE PERIODE AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2013

Aanschaf van een bijkomende participatie van 50% in DEME

De realisatie van de kapitaalverhoging van de groep CFE door middel van de inbreng in natura door de naamloze vennootschap Ackermans & van Haaren (AvH) van 2.256.450 aandelen van de vennootschap Dredging, Environmental & Marine Engineering NV (DEME) werd eerst goedgekeurd door de buitengewone algemene vergadering van CFE van 13 november 2013. In ruil voor de inbreng in natura heeft CFE 12.222.222 nieuwe aandelen uitgegeven. Ten gevolge van deze transactie heeft CFE de exclusieve controle over DEME verkregen aangezien haar deelnemingspercentage van 50% naar 100% is toegenomen. Deze aanschaf zal toelaten om een sterke synergie te ontwikkelen inzake de 'contracting' en de baggeractiviteiten, alsook in het domein van concessies en om evenzeer ten volle voordeel te halen uit het internationaal commercieel netwerk van DEME.

Hieruit volgt eveneens een wijziging in de consolidatiemethode van DEME: ze blijft volgens de proportionele consolidatiemethode opgenomen tot 24 december 2013, om vanaf dan opgenomen te worden volgens de integrale consolidatiemethode.

Het verkrijgen van de controle beantwoordt aan de definitie van bedrijfscombinaties volgens de IFRS 3 norm – Bedrijfscombinaties, die de toepassing van de 'aanschaffingsmethode' oplegt, volgens dewelke de identificeerbare verworven activa en overgenomen verplichtingen van DEME dienen geherwaardeerd te worden naar de reële waarde op datum van de aanschaf in de geconsolideerde jaarrekening van CFE. Bovendien dient, volgens deze norm, de historische participatie van 50% eveneens te worden geherwaardeerd naar reële waarde, met als tegenpost de resultatenrekening. Finaal dient de goodwill gerealiseerd op deze transactie toegewezen te worden aan de identificeerbare verworven activa en overgenomen verplichtingen van DEME.

Het toepassen van deze norm resulteert in:

- De waardering van de 50% historische aandelen in DEME aan 550.000 duizend euro, zijnde de reële waarde volgens IFRS, van deze deelneming. Deze reële waarde is gebaseerd op de waarde van de inbreng zoals overeengekomen tussen AvH en Vinci in het kader van hun akkoord en bekendgemaakt op 19 september 2013. De herwaardering van de historische deelneming van 50% naar haar reële waarde genereert een meerwaarde van 111.624 duizend euro.

- De waardering van de 50% ingebrachte aandelen verkregen aan 757.411 duizend euro, zijnde de waarde van de 12.222.222 nieuw uitgebrachte aandelen van CFE gewaardeerd aan de beurskoers op datum van de transactie (zijnde de openingskoers van 24 december 2013 van 61,97 euro). Dit heeft geen impact op de resultatenrekening, maar leidt tot de erkenning van een goodwill zoals hieronder beschreven.

Het onderstaand overzicht vat de verworven activa en overgenomen verplichtingen van DEME op de transactiedatum samen, en vermeldt ook de overgedragen vergoeding:

(in duizenden euro)	Boekwaarde op 31 december 2013
Verworven activa en overgenomen verplichtingen van DEME op de transactiedatum	
Immateriële vaste activa	14.428
Goodwill	19.936
Materiële vaste activa	1.670.917
Vennootschappen waarop vermogensmutatie is toegepast	26.487
Leningen en andere financiële vaste activa	32.277
Uitgestelde belastingvorderingen	26.688
Voorraden	32.292
Handelsvorderingen en andere bedrijfsvorderingen	659.601
Andere vlottende activa	19.159
Voorzieningen	(31.699)
Langlopende financiële schulden	(752.806)
Andere langlopende verplichtingen	(28.281)
Handelsschulden en andere bedrijfsschulden	(764.898)
Kortlopende financiële schulden	(292.508)
Andere kortlopende verplichtingen	(104.321)
Geldmiddelen	333.676
Totaal netto-actief	860.948
Overgedragen vergoeding	1.320.658
<i>Bevat de volgende elementen:</i>	
- Waardering van de 50% ingebrachte aandelen DEME	757.411
- Waardering van de 50% historische aandelen DEME	550.000
- Minderheidsbelangen van overgenomen onderneming DEME, gewaardeerd op basis van het verkregen netto-actief	13.247
Voorlopige goodwill	459.710

Deze transactie, die gerealiseerd werd door middel van een inbreng in natura, is niet vereffend in cash door CFE. Bijgevolg heeft CFE, als gevolg van deze transactie, de bijkomende 50% van de geldmiddelen van DEME ontvangen, resulterend in een cashbeweging van 166.838 duizend euro.

Aangezien de overname van DEME op het einde van het boekjaar heeft plaatsgevonden, konden de werkzaamheden om de verworven activa en de overgenomen verplichtingen van DEME te waarderen aan reële waarde niet voltooid worden binnen een termijn die verenigbaar is met jaarafsluiting. Bijgevolg is de goodwill voorlopig bepaald. De reële waarde van de verworven activa en de overgenomen verplichtingen kunnen nog worden aangepast binnen een termijn van 12 maanden vanaf de overnamedatum.

Indien de overname van DEME zou hebben plaatsgevonden op 1 januari 2013, zou de omzet en respectievelijk het netto resultaat – aandeel van de groep 3.533 miljoen euro, respectievelijk (27,5) miljoen euro bedragen.

Overige overnames

De aanschaffing van de resterende minderheidsbelangen in Elektro Van De Maele NV en Brantegem NV voor een bedrag van 1.543 duizend euro is gepresenteerd in de kasstroom uit financieringsactiviteit, meer bepaald op de lijn wijziging van het deelnemingspercentage in de gecontroleerde vennootschappen.

De gerealiseerde overnames in de tak Vastgoedontwikkeling en beheer betreffen geen bedrijfscombinaties en bijgevolg is de betaalde prijs toegekend aan terreinen en gebouwen aangehouden in voorraad.

AFSTOTINGEN IN DE PERIODE AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2013

Verkopen van dochterondernemingen die deel uitmaken van de pool Vastgoedontwikkeling en beheer werden hierboven vermeld in de transacties van 2013 en worden geboekt als verkopen van voorraden.

Op 13 juni 2013 heeft de CFE groep beslist om de totaliteit van haar participatie (66%) in de dochteronderneming Sogesmaint-CB Richard Ellis NV (Property en Facility management) te verkopen aan CBRE voor 423 duizend euro.

Deze bedrijfscombinatie draagt 86 duizend euro bij tot het resultaat van de groep per 31 december 2012.

GLBAAL RESULTAAT

6. OPBRENGSTEN UIT AANVERWANTE ACTIVITEITEN EN ANDERE OPERATIONELE KOSTEN

De opbrengsten uit aanverwante activiteiten bedragen 87.925 duizend euro (2012: 72.155 duizend euro) en omvatten meerwaarden op vaste activa voor 3.114 duizend euro (2012: 3.940 duizend euro), alsook ontvangen huurgelden, doorrekeningen van kosten en andere diverse vergoedingen voor 84.811 duizend euro (2012: 68.215 duizend euro). De opbrengsten uit aanverwante activiteiten zijn gestegen met 22% ten opzichte van vorig jaar.

De andere operationele kosten zijn als volgt samengesteld:

(duizend euro)	2013	2012
Diverse diensten en goederen	(285.155)	(262.111)
Bijzondere waardevermindering van activa		
- Voorraden	(1.280)	570
- Handelsvorderingen en overige vorderingen	(1.801)	(11.129)
Netto toevoeging aan de bestemmingsreserve (behalve toevoeging voor pensioenverplichtingen)	(8.229)	11.699
Andere operationele kosten	(4.280)	(4.403)
Geconsolideerd totaal	(300.745)	(265.374)

De daling van de bijzondere waardevermindering van handelsvorderingen is voornamelijk het gevolg van een waardevermindering op een vordering van 12 miljoen euro die in 2012 was geboekt.

7. BEZOLDIGINGEN EN SOCIALE LASTEN

(duizend euro)	2013	2012*
Bezoldigingen	(301.998)	(273.808)
Verplichte socialezekerheidsbijdragen	(85.112)	(77.197)
Overige loonkosten	(19.994)	(18.135)
Bijdragen pensioenplannen (toegezegde bijdrageregeling)	(52)	(47)
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	(3.504)	(2.985)
Geconsolideerd totaal	(410.660)	(372.172)

* Bedragen zijn herwerkt conform de herziene versie van IAS19, personeelsbeloningen, zoals beschreven in paragraaf 2.1

Het gemiddeld aantal voltijdse equivalenten voor 2013 bedraagt 6.032 (2012: 5.582). Op 1 januari 2013 bedroeg het aantal voltijdse equivalenten 5.773 en dit aantal bedraagt 6.233 op 31 december 2013. Deze aantallen bevatten de equivalenten van DEME aan 50%.

Het gemiddeld aantal voltijdse equivalenten per 31 december 2013, DEME aan 100% inbegrepen, bedraagt 8.524.

8. FINANCIËEL RESULTAAT

(duizend euro)	2013	2012*
Kosten van de financiële schuldenlast	(26.301)	(18.941)
Afgeleide instrumenten – Reële waarde aangepast door de resultaatrekening	670	(519)
Afgeleide instrumenten gebruikt als dekkingsinstrumenten	0	0
Activa gewaardeerd op basis van de reële waarde	0	0
Financiële instrumenten beschikbaar voor verkoop	0	0
Activa en verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs – inkomsten beschikbare middelen	5.448	5.193
Activa en verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs – rentelasten	(32.419)	(23.615)
Andere financiële kosten en opbrengsten	(12.895)	(9.680)
Winst (verlies) gerealiseerde en niet-gerealiseerde wisselresultaten	(7.085)	(3.446)
Ontvangen dividenden van niet-geconsolideerde ondernemingen	0	0
Waardevermindering op financiële activa	85	(19)
Overige	(5.895)	(6.215)
Financieel resultaat	(39.196)	(28.621)

* Bedragen zijn herwerkt conform de herziene versie van IAS19, personeelsbeloningen, zoals beschreven in paragraaf 2.1

De evolutie van de rubriek winst (verlies) gerealiseerd en niet-gerealiseerde wisselresultaten gedurende 2013 in vergelijking met 2012 wordt voornamelijk verklaard door de wisselkoersevolutie van de euro ten opzichte van andere functionele valuta bij dochterondernemingen van DEME.

9. MINDERHEIDSBELANGEN

Op 31 december 2013 bedraagt het aandeel van de minderheidsbelangen in het resultaat van het boekjaar 6.918 duizend euro (2012: (162) duizend euro) en heeft voornamelijk betrekking op de groep DEME voor 6.715 duizend euro en op de dochteronderneming Terryn voor 58 duizend euro.

10. BELASTINGEN OP HET RESULTAAT

OPGENOMEN IN HET RESULTATENREKENING

(duizend euro)	2013	2012
Actuele belastingen		
Lasten uit hoofde van belastingen in het huidig boekjaar	29.920	11.953
Overschot (tekort) voorziening vorige boekjaren	815	(306)
Totale actuele lasten uit hoofde van belastingen	30.735	11.647
Uitgestelde belastingen		
Opname en terugname van tijdelijke verschillen	0	(3.301)
Aangewende verliezen van vorige boekjaren	(9)	(435)
Uitgestelde belastingen op verliezen huidig boekjaar	(3.409)	(4.406)
Uitgestelde belastingen op definitief belast inkomen	0	0
Totaal kosten/(opbrengsten) uit hoofde van uitgestelde belastingen	(3.418)	(8.142)
Totaal belastinglast in het resultatenrekening	27.317	3.505

AFSTEMMING VAN HET EFFECTIEF BELASTINGTARIEF

(duizend euro)	2013	2012*
Resultaat vóór belastingen voor de periode	(67.789)	52.541
Winstbelasting berekend aan het tarief van 33,99%	(23.041)	17.859
Fiscale impact van niet-afrekbare uitgaven	39.778	8.717
<i>Fiscale impact van niet-recurrerende elementen**</i>	33.848	0
<i>Niet afrekbare uitgaven</i>	5.930	8.717
Fiscale impact van niet-belastbare opbrengsten	(7.484)	(870)
Belastingkrediet en impact van de notionele interest	(3.011)	(19.337)
Andere belastbare opbrengsten	0	0
Effect van verschillende belastingtarieven van dochterondernemingen in andere rechtsgebieden	9.835	(309)
Fiscale impact van het gebruik van fiscale verliezen niet opgenomen in voorgaande periodes	(977)	(4.380)
Fiscale impact van correcties in uitgestelde en actuele belastingen m.b.t. voorgaande periodes	2.706	(1.688)
Fiscale impact niet-erkenning uitgestelde actieve belastinglatentie op verliezen van het jaar	9.511	3.513
Belastinglast	27.317	3.505
Effectieve belastingtarief van het boekjaar	(40,30%)	6,68%

* Bedragen zijn herwerkt conform de herziene versie van IAS19, personeelsbeloningen, zoals beschreven in paragraaf 2.1

** Vooral het gevolg van de aanschaffing van DEME (een meerwaarde van 111.624 duizend euro en een afwaardering van 207.411 duizend euro) en de afwaarderingen op ETEC en VMA West.

De belastinglast bedraagt 27.317 duizend euro per 31 december 2013, tegen 3.505 duizend euro einde 2012. Het effectieve belastingtarief is (40,30%) tegen 6,68% op 31 december 2012.

GEBOEKTE LATENTE BELASTINGEN

(duizend euro)	Activa		Verplichtingen	
	2013	2012	2013	2012
Immateriële en vaste activa	15.522	28.164	(87.570)	(69.250)
Personeelsbeloningen	12.671	3.744	(1.881)	(38)
Voorzieningen	3.062	3.920	(31.385)	(9.967)
Reële waarde van afgeleide instrumenten	8.495	6.849	(30)	(36)
Overige elementen	29.683	19.283	(10.211)	(12.273)
Fiscale verliezen	142.112	82.149	0	0
Bruto uitgestelde belastingen activa/verplichtingen	211.545	144.109	(131.077)	(91.564)
Uitgestelde belastingvordering	(57.410)	(43.547)	0	0
Belastingverrekening	(116.303)	(77.775)	116.303	77.775
Netto te ontvangen (te betalen) uitgestelde belasting	37.832	22.787	(14.774)	(13.789)

Aftrekbare belastingverliezen en andere tijdelijke verschillen waarop uitgestelde belastingvordering is geboekt, hebben een waardevermindering op uitgestelde belasting actief tot stand gebracht voor 57.410 duizend euro. Aftrekbare belastingverliezen betreffen meestal Belgische vennootschappen en, bijgevolg, hebben geen tijdbeperking.

De post 'belastingverrekening' geeft de verrekening weer die is uitgevoerd tussen uitgestelde belastingen activa en verplichtingen per entiteit.

TIJDELIJKE VERSCHILLEN OF FISCALE VERLIEZEN WAAROP GEEN ACTIEVE UITGESTELDE BELASTINGVORDERING GEBOEKT IS

Er werden geen uitgestelde belastingvordering geboekt in de gevallen waarbij het onwaarschijnlijk is dat er voldoende belastbare winst beschikbaar zal zijn voor de dochtermaatschappijen om de fiscale verliezen te kunnen recupereren.

UITGESTELDE BELASTINGOPBRENGSTEN (-KOSTEN) RECHTSTREEKS VERWERKT IN HET EIGEN VERMOGEN

(duizend euro)	2013	2012
Uitgestelde belastingvorderingen op het effectieve gedeelte van de wijzigingen in reële waarde van de cashflow hedge	(3.532)	4.018
Totaal	(3.532)	4.018

11. RESULTAAT PER AANDEEL

Het basisresultaat per aandeel is identiek aan het verwaterd resultaat per aandeel, gezien de afwezigheid van potentiële gewone aandelen met verwateringseffect in omloop. Het wordt als volgt berekend:

(duizend euro)	2013	2012*
Nettoresultaat toe te rekenen aan de aandeelhouders	(81.235)	49.363
Globaal resultaat (deel van de groep)	(73.544)	45.773
Aantal gewone aandelen op afsluitingsdatum	25.314.482	13.092.260
Gewogen gemiddelde van het aantal gewone aandelen	13.326.659	13.092.260
Resultaat per aandeel, op basis van het aantal gewone aandelen op afsluitingsdatum :		
Basiswinst (verwaterd) per aandeel (euro)	(3,21)	3,77
Globaal resultaat (deel van de groep) per aandeel in euro	(2,91)	3,05
Resultaat per aandeel, op basis van het gewogen gemiddelde van het aantal aandelen op afsluitingsdatum :		
Basiswinst (verwaterd) per aandeel (euro)	(6,10)	3,77
Globaal resultaat (deel van de groep) per aandeel in euro	(5,52)	3,05

* Bedragen zijn herwerkt conform de herziene versie van IAS19, personeelsbeloningen, zoals beschreven in paragraaf 2.1

FINANCIËLE POSITIE

12. IMMATERIËLE VASTE ACTIVA ANDERS DAN GOODWILL

Boekjaar 2013 (duizend euro)	Concessies, brevetten en licenties	Ontwikkelings- kosten	Totaal
Aanschaffingswaarde			
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	20.572	308	20.880
Netto wisselkoersverschillen	(119)	0	(119)
Verwervingen door middel van bedrijfscombinaties	10.257	232	10.489
Aankopen	1.170	73	1.243
Afstotingen	(76)	(230)	(306)
Afstoting naar andere activacategorieën	239	230	469
Saldo op het einde van het boekjaar	32.043	613	32.656
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen			
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	(7.928)	(301)	(8.229)
Netto wisselkoersverschillen	35	0	35
Afschrijvingen	(2.149)	(28)	(2.177)
Bijzondere waardeverminderingen	0	0	0
Verwervingen door middel van bedrijfscombinaties	(3.147)	(185)	(3.332)
Afstotingen	216	0	216
Afstoting naar andere activacategorieën	35	0	35
Saldo op het einde van het boekjaar	(12.938)	(514)	(13.452)
Netto boekwaarde			
Per 1 januari 2013	12.644	7	12.651
Per 31 december 2013	19.105	99	19.204

Boekjaar 2012 (duizend euro)	Concessies, brevetten en licenties	Ontwikkelings- kosten	Totaal
Aanschaffingswaarde			
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	16.079	445	16.524
Netto wisselkoersverschillen	(28)	0	(28)
Verwervingen door middel van bedrijfscombinaties	20	0	20
Aankopen	2.656	44	2.700
Afstotingen	(113)	(181)	(294)
Afstoting naar andere activacategorieën	1.958	0	1.958
Wijziging in de consolidatiekring			
Saldo op het einde van het boekjaar	20.572	308	20.880
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen			
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	(6.390)	(295)	(6.685)
Netto wisselkoersverschillen	2		2
Afschrijvingen	(1.549)	(6)	(1.555)
Bijzondere waardeverminderingen			
Verwervingen door middel van bedrijfscombinaties	(4)	0	(4)
Afstotingen	9	0	9
Afstoting naar andere activacategorieën	4	0	4
Wijzigingen in de consolidatiekring			
Saldo op het einde van het boekjaar	(7.928)	(301)	(8.229)
Netto boekwaarde			
Per 1 januari 2012	9.689	150	9.839
Per 31 december 2012	12.644	7	12.651

Het totaal van de aankopen van immateriële vaste activa bedraagt 1.243 duizend euro en omvat voornamelijk softwarelicenties en concessierechten. De afschrijvingen op de immateriële vaste activa zijn opgenomen in de rubriek 'afschrijvingen' in de winst- en verliesrekening en bedragen 2.177 duizend euro. De bedragen opgenomen in de rubriek wijziging in de consolidatiekring betreffen de aanschaf van DEME, die van proportionele consolidatiemethode aan 50% naar integrale consolidatiemethode overgaat per 31 december 2013.

De immateriële vaste activa die beantwoorden aan de definitie van IAS 38 – Immateriële vaste activa werden erkend in de mate dat toekomstige economische voordelen waarschijnlijk zijn.

13. GOODWILL

(duizend euro)	2013	2012
Aanschaffingswaarde		
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	39.093	34.417
Verwervingen door middel van bedrijfscombinaties	469.678	3.411
Verkopen	0	(8)
Overige wijzigingen	0	1.273
Saldo op het einde van het boekjaar	508.771	39.093
Bijzondere waardeverminderingen		
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	(5.692)	(5.692)
Bijzondere waardeverminderingen	(211.206)	0
Saldo op het einde van het boekjaar	(216.898)	(5.692)
Netto boekwaarde		
Per 31 december	291.873	33.401

De goodwill van 469.678 duizend euro is ontstaan door combinaties van ondernemingen en is afkomstig van de verwerving van een bijkomend aandeel van 50% in DEME, om alzo de deelneming van CFE in DEME van 50% naar 100% te brengen. Hieruit volgt een wijziging in de consolidatiemethode van DEME, van een proportionele consolidatiemethode naar een integrale consolidatiemethode. Deze transactie genereert de volgende boekhoudkundige verwerking:

	(duizend euro)
<ul style="list-style-type: none"> Voorlopige goodwill resulterend uit het verschil tussen de overgedragen vergoeding en het netto-actief van DEME, in toepassing van de IFRS 3 norm – Bedrijfscombinaties. De bepaling van de goodwill is voorgesteld in toelichting 5 hierboven. 	459.710
<ul style="list-style-type: none"> Een bijkomend deel van 50% van de goodwill opgenomen door DEME betreffende haar dochterondernemingen, dat nu aan 100% in de geconsolideerde jaarrekening van CFE wordt opgenomen. Dit resulteert uit het feit dat de identificeerbare activa en passiva inzake bedrijfscombinaties gewaardeerd werden op basis van hun boekhoudkundige waarde zoals opgenomen in de subconsolidatie van DEME. De werkzaamheden om de activa en verplichtingen aan reële waarde te waarderen is nog niet voltooid (zie toelichting 5). 	9.968
Totaal	469.678

Volgens de norm IAS 36 – Bijzondere waardevermindering van activa – werd een waarderingstest uitgevoerd op de waarde van deze goodwill op 31 december 2013.

De volgende hypothesen werden aangenomen in de waarderingstests:

Activiteit (duizend euro)	Nettowaarde goodwill		Parameters gebruikt in het model met toekomstige kasstromen				Brutowaarde goodwill	Afwaardering van het boekjaar
	2013	2012	Groeipercentage	Groeipercentage (eindwaarde)	Actualiseringsvoet	Gevoeligheidspercentage		
Sub consolidatie DEME	272.235	9.968	*	*	8,9%	*	479.646	(207.411)
VMA	11.115	11.115	0%	0%	8,5%	5%	11.115	-
Remacom	2.995	2.995	0%	0%	8,5%	5%	2.995	-
Stevens	2.682	2.682	0%	0%	8,5%	5%	2.682	-
ETEC	0	2.135	0%	0%	8,5%	5%	2.135	(2.135)
VMA West	0	1.660	0%	0%	8,5%	5%	1.660	(1.660)
Druart	1.292	1.292	0%	0%	8,5%	5%	1.292	-
Amart	911	911	0%	0%	8,5%	5%	911	-
Ariadne	416	416	0%	0%	8,5%	5%	416	-
Overige	227	227	0%	0%	8,5%	5%	227	-
Totaal	291.873	33.401					503.079	(211.206)

* Wij verwijzen naar de assumpties die in rekening genomen zijn voor de test van de bijzondere waardevermindering betreffende DEME, zoals hieronder beschreven.

TEST INZAKE BIJZONDERE WAARDEVERMINDERING OP DEME

De groep DEME, op dewelke de groep CFE een exclusieve controle uitoefent sinds 24 december 2013, bestaat uit meerdere kasstroomgenererende eenheden, maar haar goodwill wordt gevolgd op het niveau van de subgroep en de test inzake bijzondere waardevermindering wordt dan ook uitgevoerd op het niveau van de subgroep.

In toepassing van de IFRS 3 norm – Bedrijfscombinaties, heeft de verwerving van een bijkomende aandeel van 50% in DEME geleid tot de erkenning van een goodwill van 459.710 duizend euro.

Ten gevolge van de erkenning van deze goodwill, bedraagt de netto boekhoudkundige waarde van de groep DEME in de geconsolideerde jaarrekening van CFE 1.320.658 duizend euro, terwijl de verworven activa en overgenomen verplichtingen van DEME een boekhoudkundige waarde van 860.948 duizend euro bedroegen op datum van de overname.

Deze boekwaarde van 1.320.658 duizend euro is aanzienlijk hoger dan de waardering van DEME van 1.100.000 duizend euro zoals afgesproken tussen twee niet verbonden partijen AvH en VINCI om de aandelen van CFE verkocht op 24 december 2013 te waarderen. Deze afwijking tegenover de boekwaarden heeft geleid tot het uitvoeren van een waarderingstest op de kasstroomgenererende eenheid DEME.

De test inzake bijzondere waardevermindering zoals bepaald door IAS 36 - Bijzondere waardevermindering van activa- bestaat erin de netto boekwaarde van een kasstroomgenererende eenheid te vergelijken met haar realiseerbare waarde, waarbij deze laatste gedefinieerd is als het hoogste van enerzijds haar reële waarde (de aanschaffingskosten in mindering genomen) en anderzijds haar gebruikswaarde.

Rekening houdend met het gesloten akkoord tussen AvH en VINCI, bekendgemaakt op 19 september 2013, kan de reële waarde van DEME op 1.100 miljoen euro worden ingeschat.

Overigens werd de gebruikswaarde van DEME ingeschat op basis van een actualisering van de verwachte toekomstige kasstromen van DEME over een tijdspanne van drie jaar, evenals op basis van haar eindwaarde. Deze waardering is gebaseerd op volgende voornaamste hypothesen:

- De gebruikte toekomstige kasstromen houden rekening met de vooruitzichten op drie jaar van het management
- Het model maakt gebruik van de kasstromen uit investeringsactiviteiten zoals ze ontstaan uit het meerjareninvesteringsplan van DEME
- De kasstromen werden geactualiseerd rekening houdend met een WACC van 8,9% (9,2% vóór belastingen), rekening houdend met het specifiek risicoprofiel van DEME. Dit percentage is gebaseerd op een externe analyse

De gevoeligheid van dit model is getest door het laten variëren van onderstaande parameters waarop de inschatting van de kasstromen die zijn gebruikt in de inschatting van de eindwaarde gebaseerd is:

- het groeipercentage van de omzet: schatting van 0% tot +1,5%, en
- de marge van de EBITDA versus de omzet: variatie tussen 14% en 20%, waarden die de gemiddelde marge over de laatste 15 jaren benaderen

Op basis van deze hypothesen is de gemiddelde gebruikswaarde van DEME geschat op ongeveer 1.100 miljoen euro (na aftrek van de minderheidsbelangen van 13 miljoen euro, zie toelichting 5), zijnde een vergelijkbare waarde zoals bepaald in het akkoord tussen AvH en VINCI.

Na deze test inzake bijzondere waardevermindering is de goodwill betreffende DEME voor 207.411 duizend euro afgeschreven.

TEST INZAKE BIJZONDERE WAARDEVERMINDERING OP OVERIGE KASTROOMGENERERENDE EENHEDEN, BUITEN DEME

Kasstromen gebruikt in de waardeverminderingstest werden afgeleid uit de begroting 2014 voorgelegd aan het directiecomité. Uit voorzichtigheid werd er geen groeivoet toegepast voor de volgende jaren, noch in de berekening van de eindwaarde.

Een gevoeligheidsanalyse werd uitgevoerd door de kasstromen en de WACC met 5% te laten variëren. Aangezien de waarde van de entiteiten telkens hoger was dan hun boekwaarde, inclusief goodwill, werd er geen waardevermindering vastgesteld, behalve voor de entiteiten VMA West en ETEC. De daling van de resultaten vastgesteld in 2013 in deze vennootschappen, alsook de neerwaartse herziening van de toekomstige resultaten, hebben geleid tot een volledige waardevermindering van hun goodwill, die respectievelijk 1.660 duizend euro, respectievelijk 2.135 duizend euro bedroeg.

14. MATERIËLE VASTE ACTIVA

Boekjaar 2013 (duizend euro)	Terreinen en gebouwen	Installaties, machines en uitrusting	Meubilair en rollend materieel	Overige materiële vaste activa	Activa in aanbouw	Totaal
Aanschaffingswaarde						
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	78.328	1.581.476	52.969	0	18.155	1.730.928
Netto wisselkoersverschillen	(366)	(7.013)	(297)	0	(828)	(8.504)
Verwervingen door middel van bedrijfscombinaties	53.016	1.453.998	14.286	0	4.671	1.525.971
Aankopen	9.570	46.882	5.443	0	6.485	68.380
Afstoting naar andere activacategorieën	2.298	(413)	1.273	0	(2.241)	917
Afstotingen	(1.012)	(58.626)	(3.845)	0	(169)	(63.652)
Saldo op het einde van het boekjaar	141.834	3.016.304	69.829	0	26.073	3.254.040
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen						
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	(26.261)	(682.702)	(40.348)	0	(1.183)	(750.494)
Netto wisselkoersverschillen	179	3.946	183	0	150	4.458
Afschrijvingen verworven door middel van bedrijfscombinaties	(29.567)	(648.027)	(10.766)	0	7	(688.353)
Afschrijvingen	(3.740)	(114.485)	(5.245)	0	(1.008)	(124.478)
Afstoting naar andere activacategorieën	(581)	(36)	(801)	0	0	(1.418)
Afstotingen	88	56.360	3.576	0	0	60.024
Saldo op het einde van het boekjaar	(59.882)	(1.384.944)	(53.401)	0	(2.034)	(1.500.261)
Netto boekwaarde						
Per 1 januari 2013	52.067	898.774	12.621	0	16.972	980.434
Per 31 december 2013	81.952	1.631.360	16.428	0	24.039	1.753.779

Per 31 december 2013 bedragen de verwervingen van materiële vaste activa 68.380 duizend euro en hebben voornamelijk betrekking op DEME. De investeringen eind 2013 namen met 134.848 duizend euro af in vergelijking met 2012 en dit voornamelijk bij DEME wiens meerjareninvesteringsplan afliep in 2012. De bedragen opgenomen in de rubriek wijziging in de consolidatiekring betreffen de aanschaf van DEME, die van proportionele consolidatiemethode (aan 50%) naar integrale consolidatiemethode overgaat per 31 december 2013.

De netto waarde van materiële vaste activa in leasingovereenkomsten bedraagt 25.301 duizend euro (2012: 18.859 duizend euro). Deze financiële leasingovereenkomsten betreffen hoofdzakelijk de groep DEME, het gebouw van de dochtermaatschappij Louis Stevens & Co NV en de gebouwen en machines bij groep Terryn NV en haar filialen.

De afschrijvingen op materiële vaste activa per 31 december 2013 bedragen 124.478 duizend euro (2012: 118.134 duizend euro).

Het bedrag van de materiële vaste activa dat een waarborg vormt voor bepaalde leningen bedraagt 589.209 duizend euro (2012: 318.943 duizend euro).

Boekjaar 2012 (duizend euro)	Terreinen en gebouwen	Installaties, machines en uitrusting	Meubilair en rollend materieel	Overige materiële vaste activa	Activa in aanbouw	Totaal
Aanschaffingswaarde						
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	72.416	1.326.661	48.974	0	135.904	1.583.955
Netto wisselkoersverschillen	18	(1.590)	0	0	(291)	(1.863)
Verwervingen door middel van bedrijfscombinaties	28	2.198	1.032	0	0	3.258
Aankopen	4.172	93.956	7.437	0	97.663	203.228
Afstoting naar andere activacategorieën	1.697	211.061	(137)	0	(209.053)	3.568
Afstotingen	(3)	(50.810)	(4.337)	0	(6.068)	(61.218)
Saldo op het einde van het boekjaar	78.328	1.581.476	52.969	0	18.155	1.730.928
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen						
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	(24.546)	(620.121)	(38.425)	0	(1.245)	(684.337)
Netto wisselkoersverschillen	(12)	719	(17)	0	64	754
Afschrijvingen verworven door middel van bedrijfscombinaties	(9)	(2.017)	(871)	0	0	(2.897)
Afschrijvingen	(2.398)	(111.139)	(4.595)	0	(2)	(118.134)
Afstoting naar andere activacategorieën	680	749	171	0	0	1.600
Afstotingen	24	49.107	3.389	0	0	52.520
Saldo op het einde van het boekjaar	(26.261)	(682.702)	(40.348)	0	(1.183)	(750.494)
Netto boekwaarde						
Per 1 januari 2012	47.870	706.540	10.549	0	134.659	899.618
Per 31 december 2012	52.067	898.774	12.621	0	16.972	980.434

15. INVESTERINGEN IN ONDERNEMINGEN GECONSOLIDEERD VOLGENS DE VERMOGENSMUTATIEMETHODE EN GEZAMENLIJK GECONTROLEERD

ONDERNEMINGEN GECONSOLIDEERD VOLGENS DE VERMOGENSMUTATIEMETHODE

Het aandeel in de ondernemingen geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode wordt als volgt weergegeven:

(duizend euro)	2013	2012
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	18.364	15.128
Wijziging in boekhoudprincipes	0	0
Herwerkt saldo van het vorige boekjaar	18.364	15.128
Verwervingen door middel van bedrijfscombinaties	13.484	0
Aankopen en transfers	1.062	723
Aandeel van de groep CFE in het resultaat na belastingen en minderheidsbelangen	6.953	489
Kapitaalverhoging/(vermindering)	247	2.236
Dividenden	(7)	(212)
Andere veranderingen	(351)	0
Saldo op het einde van het boekjaar	39.752	18.364
Goodwill opgenomen in de deelneming in ondernemingen geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode	61	61

Alle entiteiten waarin de groep CFE een betekenisvolle invloed heeft, zijn boekhoudkundig verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode. De groep CFE beschikt niet over ondernemingen geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode welke op een publieke markt zijn genoteerd.

De lijst van de belangrijkste deelnemingen is opgenomen in toelichting 35.

De aankopen door middel van bedrijfscombinaties resulteren uit de aanschaf van een bijkomende deelneming van 50% in DEME, om alzo de deelneming van CFE in DEME van 50% naar 100% te brengen. Door deze transactie wijzigt de consolidatiemethode van DEME van proportionele consolidatiemethode naar integrale consolidatiemethode.

Het bedrag opgenomen in de rubriek 'aankopen en transfers' is het gevolg van aanschaf van de nieuwe vennootschap PEF Kons Investment SA.

Het bedrag opgenomen in de rubriek 'kapitaalverhoging' resulteert voornamelijk uit de kapitaalbrengen uitgevoerd binnen entiteiten van de groep DEME.

De samengevoegde financiële staten van deze entiteiten zien er als volgt uit:

(duizend euro)	2013	2012
Totale activa	3.040.128	2.132.454
Totale verplichtingen	2.973.822	2.218.889
Nettoactief	66.306	(86.435)
Aandeel van CFE in het nettoactief	632	(18.216)
Opbrengsten	307.285	352.552
Nettoresultaat van het boekjaar	25.032	2.738
Aandeel in het nettoresultaat van het boekjaar	7.139	489

Zoals beschreven in de boekhoudprincipes, wanneer het aandeel van CFE in het verlies van de ondernemingen geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode de boekwaarde van de deelneming overschrijdt, wordt de boekwaarde herleid tot nul. De verdere verliezen worden dan niet meer in rekening gebracht, uitgezonderd in de mate waarin de groep verplichtingen heeft aangegaan met betrekking tot deze onderneming.

GEZAMENLIJK GECONTROLEERDE ONDERNEMINGEN

De groep CFE rapporteert haar belangen in de gezamenlijk gecontroleerde ondernemingen (met inbegrip van tijdelijke handelsvennootschappen) gebruik makend van de lijn per lijn rapportering van de proportionele consolidatiemethode.

De gecumuleerde belangen van de groep CFE in joint ventures in zijn geconsolideerde financiële staten verhouden zich als volgt:

(duizend euro)	2013	2012
Vaste activa	212.062	880.426
Vlottende activa	279.565	577.132
Niet-courante verplichtingen	194.235	715.311
Kortlopende verplichtingen	297.392	742.247
Opbrengsten uit operationele activiteiten	1.531.113	1.215.325
Kosten uit operationele activiteiten	(1.408.831)	(1.129.272)

De eigen vermogens van deze entiteiten zijn opgenomen in de rubriek 'niet-courante verplichtingen' en bedragen (11.636) duizend euro. Bovendien heeft de groep CFE voor de uitvoering van bepaalde werven samen met partners tijdelijke handelsvennootschappen opgericht. De meest betekenisvolle zijn THV Locobouw, Coentunnel Construction VOF en SM Up-site.

De consolidatiemethode van DEME is gewijzigd van proportionele consolidatiemethode naar integrale consolidatiemethode ten gevolge van de aanschaf, op 24 december 2013, van de resterende 50% van de aandelen van DEME door CFE. Bijgevolg bevatten de balansrubrieken alleen de ondernemingen van DEME die volgens de proportionele consolidatiemethode zijn opgenomen.

De opbrengsten en kosten uit operationele activiteiten bevatten alle ondernemingen van DEME, aangezien het resultaat van het boekjaar van de vennootschap tot 31 december 2013 volgens de proportionele consolidatiemethode is opgenomen.

16. ANDERE NIET-COURANTE FINANCIËLE ACTIVA

De andere niet-courante financiële activa bedragen 96.212 duizend euro per 31 december 2013 (2012: 56.586 duizend euro). Zij omvatten het niet-geëlimineerde deel van de achtergestelde leningen verstrekt in projecten (53.665 duizend euro), de participaties beschikbaar voor verkoop (2.441 duizend euro) en de vorderingen geboekt in het kader van de concessieprojecten (40.098 duizend euro).

(duizend euro)	2013	2012
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	56.586	30.631
Verwervingen door middel van bedrijfscombinaties	10.896	0
Aankopen	36.660	29.662
Afstotingen en transfers	(7.933)	(3.748)
Waardeverminderingen/tegenboeking waardevermindering	85	(19)
Netto wisselkoersverschillen	(82)	60
Saldo op het einde van het boekjaar	96.212	56.586

Het saldo van andere niet-courante financiële activa is toegenomen in vergelijking met december 2012 (+39.626 duizend euro). Deze evolutie reflecteert de boeking van een vordering van 40.098 duizend euro met betrekking tot een concessieproject.

Op 31 december 2013 vertonen de andere financiële activa een marktwaarde gelijk aan hun boekwaarde, hetzij 96.212 duizend euro.

De groep CFE bezit geen investeringen beschikbaar voor verkoop welke genoteerd zijn op de publieke markt. Voor niet genoteerde investeringen, wordt de reële waarde beschouwd als gelijk aan de aanschaffingswaarde.

17. ANDERE NIET-COURANTE ACTIVA

Per 31 december 2013 bedragen de andere niet-courante activa 12.766 duizend euro en omvatten niet-courante vorderingen die als volgt zijn samengesteld:

(duizend euro)	2013	2012
Niet-courante vordering – rekening courant DEME	8.416	3.223
Andere niet-courante activa (inbegrepen bankdeposito's garanties)	4.350	6.060
Totaal geconsolideerd	12.766	9.283

18. ONDERHANDEN PROJECTEN IN OPDRACHT VAN DERDEN

Het bedrag van de opgelopen kosten verhoogd met de geboekte winsten en verminderd met de geboekte verliezen, alsook de tussentijdse facturatie wordt werf per werf bepaald. Het nettobedrag verschuldigd door klanten of verschuldigd aan klanten wordt contract per contract bepaald door het verschil tussen deze twee posities.

Zoals beschreven in paragrafen (M) en (V) van het deel betreffende de belangrijke boekhoudprincipes, worden de kosten en opbrengsten van de onderhanden projecten in opdracht van derden respectievelijk geboekt als lasten en als opbrengsten afhankelijk van de vorderingsgraad van de activiteit van het contract op de datum van afsluiting (methode van het vorderingspercentage). De vorderingsgraad van de activiteit wordt berekend volgens de methode van de 'cost to cost'. Een verwacht verlies op het onderhanden project in opdracht van derden wordt onmiddellijk als lasten geboekt.

(duizend euro)	2013	2012	2011
Gegevens uit de balans			
Ontvangen en betaalde voorschotten	(57.642)	(80.849)	(47.298)
<i>Waarvan aankopen door middel van bedrijfscombinaties</i>	(5.178)		
Onderhanden projecten in opdracht van derden, activa	94.278	58.867	77.299
<i>Waarvan aankopen door middel van bedrijfscombinaties</i>	(17.032)		
Onderhanden projecten in opdracht van derden, verplichtingen	(38.565)	(23.237)	(58.834)
<i>Waarvan aankopen door middel van bedrijfscombinaties</i>	10.152		
Onderhanden projecten in opdracht van derden, netto bedrag	55.713	35.630	18.465
<i>Waarvan aankopen door middel van bedrijfscombinaties</i>	(6.880)		
Gecumuleerde geboekte winsten en verliezen uit onderhanden werken			
Gecumuleerde kosten met toename van de geboekte winsten en afname van de geboekte verliezen	3.180.430	2.472.895	2.597.186
Min tussentijdse facturatie	(3.131.597)	(2.437.265)	(2.578.721)
Onderhanden projecten in opdracht van derden, netto bedrag	48.833	35.630	18.465

Het positieve verschil tussen de gecumuleerde kosten uit onderhanden werken, de geboekte winsten en verliezen op de tussentijdse facturatie omvatten het nog niet gefactureerde deel van de contracten weergegeven in de rubrieken 'handels- & overige vorderingen uit operationele activiteiten' en 'overige courante activa' op de balans.

Het positieve verschil tussen de tussentijdse facturatie en de gecumuleerde kosten uit onderhanden werken en de geboekte winsten en verliezen omvatten het nog niet gefactureerde deel van de contractkosten weergegeven in de rubrieken 'handelsschulden en andere verplichtingen voortvloeiend uit operationele activiteiten' en 'andere courante verplichtingen' op de balans.

De voorschotten zijn de bedragen gekregen door de ondernemer voordat de werken worden uitgevoerd.

Het bedrag van de waarborginhouningen uitgevoerd door de klanten bedraagt 3.749 duizend EUR weergegeven in de rubriek 'handels- & overige vorderingen uit operationele activiteiten' en 'overige courante activa'. (zie toelichting 27.6).

19. VOORRADEN

Per 31 december 2013 bedragen de voorraden 215.883 duizend euro (2012: 186.534 duizend euro) en zijn als volgt samengesteld:

(duizend euro)	2013	2012
Grond- en hulpstoffen	51.173	27.534
Waardeverminderingen op voorraad grond- en hulpstoffen	(1.601)	(725)
Afgewerkte producten en onroerende goederen bestemd voor verkoop	169.941	162.074
Waardeverminderingen op voorraad eindproducten	(3.630)	(2.349)
Voorraad	215.883	186.534

De evolutie van de rubriek 'grond- en hulpstoffen' wordt enerzijds verklaard door de stijging van de voorraden op de werven van de pool Bouw, alsook door een stijging van de voorraden van de pool Baggerwerken. De stijging van de voorraden van de pool Baggerwerken is het gevolg van DEME wiens consolidatiemethode is gewijzigd van proportionele naar integrale consolidatie per 31 december 2013.

Per 31 december 2013 werden er voor 150 duizend euro aan waardeverminderingen op voorraad grond- en hulpstoffen geboekt.

De toename van de rubriek 'voorraden van afgewerkte producten en onroerende goederen bestemd voor verkoop' wordt vooral verklaard door de ontwikkeling van vastgoedprojecten in Polen en Luxemburg.

Per 31 december 2013 werden 1.130 duizend euro aan waardeverminderingen op 'voorraden eindproducten' teruggenomen als gevolg van de uitvoering van projecten (zie toelichting 6).

20. HANDELS- EN OVERIGE VORDERINGEN EN SCHULDEN UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN

(duizend euro)	2013	2012
Handelsvorderingen	883.842	553.137
Min provisie voor dubieuze debiteuren	(18.211)	(15.630)
Netto handelsvorderingen	865.631	537.507
Overige courante vorderingen	251.284	194.959
Totaal geconsolideerd	1.116.915	732.466
Andere courante activa	101.030	84.240
Handels- en overige schulden uit operationele activiteiten	1.045.907	689.475
Andere courante verplichtingen	365.263	307.744
Totaal geconsolideerd	1.411.170	997.219
Netto saldo van de handels- vorderingen en schulden	(193.225)	(180.513)

Wij verwijzen naar toelichting 28 voor de analyse van het kredietrisico.

21. GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN

(duizend euro)	2013	2012
Deposito's op korte termijn	25.700	59.280
Bank en kasmiddelen	449.093	201.322
Geldmiddelen en kasequivalenten	474.793	260.602

De bankdeposito's op korte termijn betreffen beleggingen bij financiële instellingen met een oorspronkelijke duurtijd van minder dan 3 maanden. De variabele vergoeding van deze beleggingen zijn voornamelijk gekoppeld aan de Euribor of de Eonia.

22. SUBSIDIES

De groep CFE heeft geen subsidies ontvangen in 2013.

23. PERSONEELSVORDELEN

De groep CFE draagt bij tot pensioenplannen en brugpensioenplannen in verschillende landen waar de groep actief is. Deze voordelen worden verwerkt onder IAS 19 en worden beschouwd als 'post-employment' en 'long-term benefit plans'.

Per 31 december 2013 bedraagt de nettoverplichting van de groep CFE voor de verzorgingsplannen bij opruststelling 40.724 duizend euro (2012: 21.239 duizend euro). Deze bedragen zijn opgenomen in de rubriek 'pensioenverplichtingen en personeelsvoordelen'. Deze rubriek omvat eveneens een provisie van 1.266 duizend euro (2012: 376 duizend euro) voor overige personeelsvoordelen voornamelijk uitgegeven door DEME.

De gegevens van 2013 bevatten de impact van de aanschaf, op 24 december 2013, van de resterende 50% van de aandelen van DEME door CFE.

De gegevens van 2012 zijn herwerkt ten gevolge van de wijziging van de boekhoudmethode zoals beschreven in de paragraaf 'voornaamste boekhoudprincipes' met betrekking tot de herziene versie van de norm IAS 19, die oplegt om actuariële winsten en verliezen gerelateerd aan toegezegde pensioenplannen rechtstreeks in eigen vermogen op te nemen.

BELANGRIJKSTE ELEMENTEN VAN TOEGEZEGDE VORDEELPLANNEN VAN DE GROEP CFE

De toegezegde voordeelplannen kunnen opgesplitst worden in toegezegde bijdrageplannen en in toegezegde pensioenplannen.

- **Toegezegde bijdrageplannen**

De pensioenplannen volgens toegezegde bijdrage zijn plannen volgens dewelke de onderneming de bijdragen – zoals bepaald in het overeengekomen plan – betaalt aan een vennootschap of aan een apart fonds. Eenmaal deze bijdragen vereffend zijn, is er geen bijkomende verplichting voor de onderneming.

- **Toegezegde pensioenplannen**

Alle plannen die niet voldoen als toegezegde bijdrageplannen worden verondersteld toegezegde pensioenplannen te zijn. Deze plannen zijn ofwel extern gefinancierd door pensioenfondsen of verzekeringsinstellingen ('gefinancierde plannen'), ofwel binnen de CFE groep gefinancierd ('niet gefinancierde plannen'). Er wordt een jaarlijkse actuariële evaluatie gemaakt door een onafhankelijke actuaaris voor de belangrijkste toegezegde pensioenplannen.

De toegezegde voordeelplannen van de groep CFE kennen aan haar personeelsleden een voordeel toe in geval van pensionering alsook in geval van overlijden. Al deze plannen zijn extern gefinancierd door een verzekeringsinstelling (98,3% van de plannen) of door een zelf beheerd pensioenfonds (1,7% van de plannen), niet gelinkt aan de groep CFE. De verplichtingen in hoofde van toegezegde pensioenplannen zijn geografisch als volgt verdeeld: 78% in België en 22% in Nederland. De toegezegde voordeelplannen zijn van het type 'tak 21' hetgeen inhoudt dat de verzekeraar een minimum rendement op de betaalde bijdragen moet garanderen. Al deze plannen zijn conform het lokaal gereguleerde kader en voldoen aan de minimale vereisten inzake financiering.

Het merendeel van de toegezegde voordeelplannen van de groep CFE zijn van het type 'toegezegd pensioen'

BELANGRIJKSTE ELEMENTEN VAN TOEGEZEGDE PENSIOENPLANNEN

- **Informatie met betrekking tot de risico's gelinkt aan toegezegde pensioenplannen**

Bij toegezegde pensioenplannen draagt over het algemeen de werkgever het actuariële risico, zoals het risico inherent aan renteschommelingen, aan de evolutie van de salarissen alsook het risico verbonden aan de evolutie van het inflatiepercentage. De mogelijke impact van de evolutie van deze risico's is toegelicht in de gevoeligheidsanalyse hieronder.

Het risico verbonden met de spreiding in de tijd van de prestaties is beperkt in die zin dat de meerderheid van de plannen in een kapitaalsbetaling voorzien. De optie op een jaarlijkse uitkering werd toch voorzien. In dit geval is de jaarlijkse uitkering in handen van een verzekeringsinstelling die het kapitaal omzet naar jaarlijkse annuïteiten. Het overlijdensrisico tijdens de actieve loopbaan is eveneens verzekerd bij een verzekeringsinstantie. Het risico op insolventie van de verzekeringsinstelling kan als onbestaand worden beschouwd.

- **Informatie met betrekking tot het beheer van de toegezegde pensioenplannen**

De administratie en het beheer van de verzekeringen zijn toevertrouwd aan de verzekeringsinstelling.

- **Informatie met betrekking tot de activa van de toegezegde pensioenplannen**
De activa van de plannen geïnvesteerd bij een verzekeringsinstelling (98,3 % van de contracten) zijn niet onderhevig aan marktbevingen. De reële waarde van de verzekeringscontracten komt overeen met ofwel de geactualiseerde waarde van de gegarandeerde toekomstige voordelen (Nederland), ofwel met de gekapitaliseerde waarde van de betaalde bijdragen rekening houdend met het contractueel met de verzekeringsinstelling overeengekomen rendement (België)
De activa van de verzekeringsplannen bevatten geen financiële instrumenten van de groep CFE, noch eigendommen van de groep CFE.
- **Informatie met betrekking tot de wijzigingen inzake toegezegde pensioenplannen**
Geen enkele wijziging, settlement of curtailment heeft zich voorgedaan gedurende het boekjaar.

BELANGRIJKSTE ELEMENTEN VAN TOEGEZEGDE BIJDRAGEPLANNEN

De arbeiders van de bouwsector genieten een toegezegd bijdrage pensioenplan dat gefinancierd wordt door het pensioenfonds multi-werkgever 'fbz-fse Constructiv'. Daarenboven geniet een beperkt aantal bedienden van het regime van toegezegde bijdrageplannen die gefinancierd worden door een verzekeringsinstelling 'tak 21'. De Belgische wetgeving vereist dat een werkgever een minimum interest garandeert op de toegezegde bijdrageplannen. Het minimum rendement van elk contract tegenover de verzekeraar is, op vandaag, meer dan het minimum rendement vereist door de Belgische staat, waardoor de groep CFE dus niet is blootgesteld aan een afname inzake rendement van de onderliggende activa. Als gevolg werd hier geen voorziening voor opgenomen.

SCHULDEN MET BETREKKING TOT TOEGEZEGDE PENSIOENREGELINGEN EN BRUGPENSIOENEN

(duizend euro)	2013	2012
Nettovorderingen (-verplichtingen) uit hoofde van gefinancierde te bereiken doel plannen	(39.458)	(20.863)
Contante waarde van volledig of gedeeltelijk gefinancierde verplichtingen (-)	(136.782)	(81.591)
Reële waarde van fondsbeleggingen	97.324	60.728
Vorderingen (-verplichtingen) uit hoofde van te bereiken doel plannen, totaal	(39.458)	(20.863)
Verplichtingen	(39.458)	(20.863)
Activa	0	0

BEWEGINGEN IN DE NETTOVORDERING (-VERPLICHTING) OPGENOMEN IN DE BALANS

(duizend euro)	2013	2012
Nettovordering (verplichting) opgenomen in de balans, beginsaldo	(20.863)	(16.278)
Nettolasten opgenomen in de resultatenrekening	(4.299)	(3.871)
Nettolasten opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten	(4.324)	(5.963)
Bijdragen van werkgever	5.248	5.249
Effecten van bedrijfscombinaties	(15.269)	0
Overige bewegingen	49	0
Nettovordering (verplichting) opgenomen in de balans, eindsaldo	(39.458)	(20.863)

De rubriek 'effecten van bedrijfscombinaties' bevat de invloed van de aanschaf van een bijkomende deelneming van 50% van DEME op 24 december 2013 op de voorziening.

*KOSTEN GEBOEKT IN DE WINST- EN VERLIESREKENING MET BETREKKING TOT TOEGEZEGDE PENSIOEN-
REGELINGEN EN BRUGPENSIOENEN*

(duizend euro)	2013	2012
Nettolasten opgenomen in de resultatenrekening	(4.299)	(3.871)
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	(3.504)	(2.984)
Rentekosten	(2.790)	(3.513)
Renteopbrengsten op fondsbeleggingen (-)	2.133	2.821
Pensioenkosten van verstreken diensttijd	(138)	(194)

De periodieke pensioenkosten zijn opgenomen in de rubriek 'Bezoldigingen en sociale lasten' en in het financieel resultaat.

NETTOLASTEN OPGENOMEN IN DE NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN

(duizend euro)	2013	2012
Nettolasten opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten	(4.324)	(5.963)
Actuarial (gains)/losses opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten	(5.254)	(7.824)
Rendement op fondsbeleggingen, uitgezonderd rente-opbrengsten (-)	930	1.861

BEWEGINGEN IN DE VERPLICHTINGEN UIT HOOFDE VAN TE BEREIKEN DOEL PLANNEN

(duizend euro)	2013	2012
Saldo van de verplichtingen op 1 januari	(81.590)	(72.824)
Aan het dienstjaar toegekende pensioenkosten	(3.504)	(2.984)
Rentekosten	(2.790)	(3.513)
Bijdragen van de werknemer	(750)	(727)
Betalingen aan begunstigden (-)	3.504	5.565
Opgenomen actuariële (winsten) verliezen, netto	(5.164)	(7.766)
waarvan: actuariële (winsten) verliezen die ontstaan uit demografische veronderstellingen	0	0
waarvan: actuariële (winsten) verliezen die ontstaan uit financiële assumpties	(4.099)	(5.405)
waarvan: ervarings(winsten) / verliezen	(1.065)	(2.361)
Pensioenkosten van verstreken diensttijd	(138)	(194)
Toename door middel van bedrijfscombinaties	(47.452)	0
Afname door bedrijfsafsplitsing	527	0
Wisselkoersverschillen	0	0
Overige toename (afname)	575	853
Verplichtingen uit hoofde van te bereiken doel plannen, eindsaldo	(136.782)	(81.590)

De rubriek 'effect van bedrijfscombinaties' bevat de invloed op de verplichting ten gevolge van de aanschaf van een bijkomende deelneming van 50% van DEME op 24 december 2013.

BEWEGINGEN IN DE FONDSBELEGGINGEN

(duizend euro)	2013	2012
Reële waarde van fondsbeleggingen beginsaldo	60.728	56.529
Rendement op fondsbeleggingen, uitgezonderd bedragen in renteopbrengsten	930	1.861
Renteopbrengsten op fondsbeleggingen	2.133	2.820
Bijdragen van werkgever / werknemer	5.597	5.422
Betalingen aan begunstigen (-)	(3.207)	(5.209)
Toename door middel van bedrijfscombinaties	32.182	0
Afname door bedrijfsafplitsing	(478)	0
Wisselkoersverschillen	0	0
Overige toename (afname)	(561)	(694)
Reële waarde van fondsbeleggingen eindsaldo	97.324	60.728

De rubriek 'effect van bedrijfscombinaties' bevat de invloed op de activa ten gevolge van de aanschaf van een bijkomende deelneming van 50% van DEME op 24 december 2013.

De onderliggende activa van de toegezegde pensioenplannen werden bij een verzekeringsinstelling (98,3% van de activa) en bij een zelfbeheerd pensioenfonds (1,7% van de activa) geïnvesteerd.

VOORNAAMSTE ACTUARIËLE VERONDERSTELLINGEN

	2013	2012
Disconteringsvoet	3,40%	3,50%
Verwacht percentage van loonsverhogingen	3,00% < 60 jaar en 2,00% > 60 jaar	3,00% < 60 jaar en 2,00% > 60 jaar
Inflatie	2,00%	2,00%
Toegepaste sterftetabellen	MR/FR	MR/FR

OVERIGE VERONDERSTELLINGEN INZAKE TOEGEZEGDE PENSIOENREGELINGEN

	2013	2012
Looptijd (in jaren)	11,62	11,95
Gemiddeld reëel rendement van de pensioenactiva	5,0%	8,3%
Voorziene bijdragen te storten voor pensioenplannen in de loop van volgend boekjaar	8.343	5.400

GEVOELIGHEIDSANALYSE INZAKE TOEGEZEGDE PENSIOENREGELINGEN

	2013	2012
Disconteringsvoet		
Toename met 25 basispunten	-2,9%	-2,7%
Afname met 25 basispunten	+2,9%	+3,0%
Verwacht percentage van loonsverhogingen		
Toename met 25 basispunten	+2,0%	+2,2%
Afname met 25 basispunten	-1,8%	-1,8%

24. ANDERE VOORZIENINGEN DAN PENSIOENVERPLICHTINGEN EN PERSONEELSVORDELEN

Per 31 december 2013 bedragen deze voorzieningen 61.619 duizend euro, een verhoging van 15.120 duizend euro ten opzichte van eind 2012 (46.499 duizend euro).

(duizend euro)	Diensten na verkoop	Andere courante risico's	Andere niet-courante risico's	Totaal
Saldo op het einde van het vorige boekjaar	11.727	24.093	10.679	46.499
Netto wisselkoersverschillen	(17)	(4)	(3)	(24)
Overdracht naar andere rubrieken	4.455	2.703	(227)	6.931
Voorzieningen: toevoegingen	2.531	15.041	(5.386)	12.186
Voorzieningen: bestedingen	(1.474)	(8.144)	6.188	(3.430)
Voorzieningen: terugnemingen	0	(254)	(289)	(543)
Saldo op het einde van het boekjaar	17.222	33.435	10.962	61.619
<i>waarvan: courante</i>				50.657
<i>niet courant</i>				10.962

De voorziening voor diensten na verkoop is met 5.495 duizend euro gestegen en bedraagt 17.222 duizend euro eind 2013. De evolutie einde 2013 wordt verklaard door de toevoegingen en/of terugnemingen van voorzieningen geboekt in verband met tienjarige garanties.

De voorzieningen voor andere courante risico's verhogen met 9.342 duizend euro en bedragen 33.435 duizend euro eind 2013. Deze omvatten:

- Voorzieningen voor klantengeschillen (7.693 duizend euro), voorzieningen voor uit te voeren werken (231 duizend euro), voorzieningen voor sociale risico's (737 duizend euro), alsook andere courante risico's (10.614 duizend euro). Daar de onderhandelingen met de klanten nog lopen, kunnen we geen verdere informatie verstrekken betreffende de weerhouden assumpties, noch over het moment van waarschijnlijke kasuitgaven
- De voorzieningen voor verliezen einde werf (14.160 duizend euro) worden in de boeken opgenomen wanneer de verwachte economische opbrengsten van deze contracten lager zijn dan de onvermijdelijke kosten welke voortvloeien uit de verplichtingen van deze contracten. De bestedingen van de verliezen einde werf zijn te wijten aan de uitvoering van desbetreffende contracten

De andere niet-courante risico's omvatten de voorzieningen voor herstructurering en andere risico's niet verbonden met de operationele cyclus van de lopende werven.

25. MOGELIJKE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

Volgens de beschikbare informatie op de datum waarop de financiële staten zijn goedgekeurd door de raad van bestuur hebben we geen kennis van niet uitgedrukte activa & passiva behalve dat mogelijke activa en passiva gerelateerd aan onderhanden projecten in opdracht van derden (bijvoorbeeld de eisen van de groep ten opzichte van de klanten of de eisen van de toeleveranciers) wat normaal is in de bouwsector is en wordt behandeld door het toepassen van de methode van voltooiingspercentage op de projecten.

26. INFORMATIE BETREFFENDE NETTO FINANCIËLE SCHULD

26.1 DE NETTO FINANCIËLE SCHULD, ZOALS BEPAALD DOOR DE GROEP, ANALYSEERT ZICH ALS VOLGT:

(duizend euro)	31/12/2013			31/12/2012		
	Niet courante	Courante	Totaal	Niet courante	Courante	Totaal
Bankleningen en andere financiële schulden	(600.883)	(164.838)	(765.721)	(331.016)	(76.807)	(407.823)
Obligatielening	(199.639)	(109.767)	(309.406)	(100.000)	(2.519)	(102.519)
Opname van kredietlijnen	(30.000)		(30.000)	(35.000)	(3.000)	(38.000)
Leningen mbt financiële leasing	(18.303)	(4.337)	(22.640)	(13.104)	(3.482)	(16.586)
Totaal van de langlopende financiële schuld	(848.825)	(278.942)	(1.127.767)	(479.120)	(85.808)	(564.928)
Financiële schuld op korte termijn	0	(128.415)	(128.415)	0	(95.665)	(95.665)
Kasequivalenten	0	25.700	25.700	0	59.280	59.280
Beschikbare middelen	0	449.093	449.093	0	201.322	201.322
Totaal van de kortlopende netto financiële schuld (of beschikbare middelen)	0	346.378	346.378	0	164.937	164.937
Totaal van de netto financiële schuld	(848.825)	67.436	(781.389)	(479.120)	79.129	(399.991)
Financiële derivaten – intrestindekking	(28.534)	(2.015)	(30.549)	(23.070)	(3.375)	(26.445)

De obligatielening van CFE met een nominale waarde van 100 miljoen euro en met vervaldag 21 juni 2018, is geherklasseerd naar kortlopende financiële schuld per 31 december 2013 en dit ten gevolge van de clausule 'wijziging van aandeelhouder' zoals opgenomen in de voorwaarden bij uitgifte van de lening.

26.2 TIJDSHEMA VAN DE FINANCIËLE SCHULDEN

(duizend euro)	Vervallen binnen het jaar	Vervallen tussen 1 en 2 jaar	Vervallen tussen 2 en 3 jaar	Vervallen tussen 3 en 5 jaar	Vervallen tussen 5 en 10 jaar	Vervallen meer dan 10 jaar	Totaal
Bankleningen en andere financiële schulden	(274.605)	(273.648)	(118.129)	(160.608)	(45.532)	(2.966)	(875.488)
Obligatielening					(199.639)		(199.639)
Opname van kredietlijnen			(30.000)				(30.000)
Leningen mbt financiële leasing	(4.337)	(4.060)	(3.342)	(5.749)	(5.109)	(43)	(22.640)
Totaal van de langlopende financiële schuld	(278.942)	(277.708)	(151.471)	(166.357)	(250.280)	(3.009)	(1.127.767)
Financiële schuld op korte termijn	(128.415)						(128.415)
Kasequivalenten	25.700						25.700
Beschikbare middelen	449.093						449.093
Totaal van de kortlopende financiële nettoschuld	346.378						346.378
Totaal van de financiële netto schuld	67.436	(277.708)	(151.471)	(166.357)	(250.280)	(3.009)	(781.389)

De huidige waarde van de verplichtingen betreffende leasingovereenkomsten bedraagt 4.337 duizend euro (2012: 3.482 duizend euro). Deze financiële leasingovereenkomsten betreffen hoofdzakelijk de groep DEME, het gebouw van de dochtermaatschappij Louis Stevens & Co NV en de gebouwen en machines bij Groep Terryn NV en haar filialen.

26.3 KREDIETLIJNEN EN TERMIJNBANKLENINGEN

De groep CFE beschikt op 31 december 2013 over bevestigde bankkredietlijnen op lange termijn van 100 miljoen euro waarvan 30 miljoen euro getrokken eind 2013.

Overigens, is CFE op 21 juni 2012 overgegaan tot de uitgifte van een obligatielening voor een bedrag van 100 miljoen euro die terugbetaalbaar is op 21 juni 2018 en die een rente oplevert van 4,75%. Overigens is DEME op 14 februari 2013 overgegaan tot de uitgifte van een obligatielening voor een bedrag van 200 miljoen euro die terugbetaalbaar is op 14 februari 2019 en die een rente oplevert van 4,145%.

De bankleningen en andere financiële schulden betreffen voornamelijk DEME of kredieten van vastgoedprojecten, en zijn zonder regres tegen CFE.

26.4 FINANCIËLE VOORWAARDEN (CONVENANTS)

De bilaterale kredieten zijn onderworpen aan welbepaalde voorwaarden (convenants) die rekening houden met onder andere de schuldpositie en de relatie tussen deze en het eigen vermogen of de vaste activa, alsook met de gegenereerde cashflow. De activa en passiva van DEME zijn aan 100% opgenomen in de geconsolideerde balans terwijl de kasstromen enkel de activiteit van DEME aan 50% voorstellen. De kredietinstellingen hebben hun akkoord gegeven om de financiële voorwaarden aan te passen aan deze uitzonderlijke situatie per 31 december 2013. De voorwaarden (convenants) werden alsoo integraal gerespecteerd.

27. INFORMATIE BETREFFENDE HET BEHEER VAN DE FINANCIËLE RISICO'S

27.1 RENTEVOETRISICO

Het beheer van het rentevoetrisico gebeurt binnen de groep door onderscheid te maken tussen concessies, vastgoed, holding, bouwactiviteiten en Multitechnieken en Baggerwerken (DEME).

Voor de concessies vindt het beheer van het rentevoetrisico plaats volgens twee beleidsvisies: een visie op lange termijn die beoogt om het economisch evenwicht van de concessie te verzekeren en te optimaliseren, en een kortetermijnvisie waarvan het de bedoeling is de gemiddelde kosten van de schuld te optimaliseren. Om het rentevoetrisico te dekken, worden renteswaps gebruikt. Deze dekkingsinstrumenten hebben ten hoogste dezelfde nominale bedragen evenals dezelfde wisseldatums als de gedekte schulden. Deze producten worden boekhoudkundig dekkingsverrichtingen genoemd.

Wat de baggerwerken betreft, wordt de groep CFE, via haar dochteronderneming DEME, geconfronteerd met belangrijke financieringen in het kader van investeringen in baggerschepen. Het is de bedoeling om een optimaal evenwicht te bereiken tussen de financieringskosten en de volatiliteit van de financiële resultaten. Om het rentevoetrisico te dekken, gebruikt DEME renteswaps. Deze dekkingsinstrumenten hebben in het algemeen dezelfde nominale bedragen evenals dezelfde wisseldatums als de gedekte schulden. Deze producten kunnen al dan niet boekhoudkundig worden gekwalificeerd als dekkingsverrichtingen.

De bouwactiviteiten en Multitechnieken, alsook de holding worden gekenmerkt door een overschot van geldmiddelen, die de vastgoedverbintenissen gedeeltelijk compenseren. Het beleid is grotendeels gecentraliseerd in het kader van de cash pooling.

Effectieve gemiddelde rentevoet vóór effect van financiële derivaten

Soort schulden	Vaste rentevoet			Variabele rentevoet			Totaal		
	Bedrag	Aandeel	Rentevoet	Bedrag	Aandeel	Rentevoet	Bedrag	Aandeel	Rentevoet
Bankleningen en andere financiële schulden	34.817	9,49%	1,97%	730.904	96,06%	1,23%	765.721	67,90%	1,26%
Obligatielening	309.406	84,34%	4,35%	0	0,00%	0,00%	309.406	27,44%	4,35%
Opname van kredietlijnen	0	0,00%	0,00%	30.000	3,94%	1,97%	30.000	2,66%	3,94%
Leningen mbt financiële leasingovereenkomsten	22.640	6,17%	1,66%	0	0,00%	0,00%	22.640	2,01%	1,66%
Totaal	366.863	100,00%	3,95%	760.904	100,00%	1,26%	1.127.767	100,00%	2,19%

Effectieve gemiddelde rentevoet na effect van financiële derivaten

Soort schulden	Vaste rentevoet			Variabele rentevoet			'Caped' variabele rentevoet + inflatie			Totaal		
	Bedrag	Aandeel	Rentevoet	Bedrag	Aandeel	Rentevoet	Bedrag	Aandeel	Rentevoet	Bedrag	Aandeel	Rentevoet
Bankleningen en andere financiële schulden	637.803	65,76%	2,59%	127.918	81,00%	1,22%	0	0,00%	0,00%	765.721	67,90%	2,36%
Obligatielening	309.406	31,90%	4,35%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	309.406	27,44%	4,35%
Opname van kredietlijnen	0	0,00%	0,00%	30.000	19,00%	1,97%	0	0,00%	0,00%	30.000	2,66%	19,00%
Leningen mbt financiële leasingovereenkomsten	22.640	2,33%	1,99%	0	0,00%	0,00%	0	0,00%	0,00%	22.640	2,01%	1,99%
Totaal	969.849	100,00%	3,14%	157.918	100,00%	1,36%	0	0,00%	0,00%	1.127.767	100,00%	3,34%

27.2 GEVOELIGHEID VAN HET RENTEVOETRISICO

De groep CFE wordt geconfronteerd met het risico van volatiliteit van de rentevoeten op haar resultaat, gelet op:

- de kasstromen van financiële instrumenten tegen variabele koers na indekking
- financiële instrumenten tegen vaste koers, erkend tegen reële waarde in de balans via het resultaat
- derivaten die niet als indekking gekwalificeerd zijn.

Daarentegen wordt de wijziging in de reële waarde van derivaten als kasstroomindekking gekwalificeerd, niet in de resultatenrekening erkend, maar rechtstreeks in het eigen vermogen.

De volgende analyse veronderstelt dat het bedrag van financiële schulden en derivaten op 31 december 2013 constant blijft gedurende een jaar.

Een wijziging van de rentevoeten met 50 basispunten op afsluitingsdatum zou bijgevolg een stijging of een vermindering van het eigen vermogen en het resultaat gekend hebben ter hoogte van de hieronder aangegeven bedragen. Met het oog op deze analyse, werden andere variabelen als constant beschouwd.

31/12/2013				
(duizend euro)	Resultaat		Eigen vermogen	
	Impact van sensibeliiteits-berekening +50bp	Impact van sensibeliiteits-berekening -50bp	Impact van sensibeliiteits-berekening +50bp	Impact van sensibeliiteits-berekening -50bp
Niet-courante schulden (+ deze vervallende in het jaar) met variabele rente na indekking	565	(565)		
Netto financiële schuld (korte termijn) *	642	(642)		
Derivaten boekhoudkundig niet gekwalificeerd als indekking	346	(71)		
Als indekking gekwalificeerde derivaten (kasstroom zeker of hoogstwaarschijnlijk)			4.012	(6.712)

* exclusief beschikbare middelen

273 BESCHRIJVING VAN DE KASTROOMINDEKKINGSOPERATIES

Op afsluitingsdatum hebben de als kasstroomindekking gekwalificeerde instrumenten de volgende kenmerken :

Voor bouw-, multitechnieken, vastgoedontwikkeling en -beheer en holdingactiviteiten:

31/12/2013							
(duizend euro)	<1 jaar	Tussen 1 en 2 jaar	Tussen 3 en 5 jaar	> 5 jaar	Onderliggende	Reële waarde activa	Reële waarde passiva
Renteswap variabele rentevoet ontvangen en vaste rentevoet betaald							
Rentevoet opties (cap, collar)							
Rentevoetderivaten: dekking van hoogstwaarschijnlijke verwachte kasstromen							
Renteswap variabele rentevoet ontvangen en vaste rentevoet betaald		50.000			50.000		(540)
Rentevoet opties (cap, collar)							
Rentevoetderivaten: dekking van zekere kasstromen		50.000			50.000		(540)

31/12/2012							
(duizend euro)	<1 jaar	Tussen 1 en 2 jaar	Tussen 3 en 5 jaar	> 5 jaar	Onderliggende	Reële waarde activa	Reële waarde passiva
Renteswap variabele rentevoet ontvangen en vaste rentevoet betaald							
Rentevoet opties (cap, collar)							
Rentevoetderivaten: dekking van hoogstwaarschijnlijke verwachte kasstromen							
Renteswap variabele rentevoet ontvangen en vaste rentevoet betaald		50.000			50.000		(747)
Rentevoet opties (cap, collar)							
Rentevoetderivaten: dekking van zekere kasstromen		50.000			50.000		(747)

Voor baggerwerken

31/12/2013							
(duizend euro)	<1 jaar	Tussen 1 en 2 jaar	Tussen 3 en 5 jaar	> 5 jaar	Onderliggende	Reële waarde activa	Reële waarde passiva
Renteswap variabele rentevoet ontvangen en vaste rentevoet betaald	547				547		(18)
Rentevoet opties (cap, collar)							
Rentevoetderivaten: dekking van hoogstwaarschijnlijke verwachte kasstromen	547				547		(18)
Renteswap variabele rentevoet ontvangen en vaste rentevoet betaald	139.521	315.582	184.349	15.659	655.110		(29.094)
Rentevoet opties (cap, collar)							
Rentevoetderivaten: dekking van zekere kasstromen	139.521	315.582	184.349	15.659	655.110		(22.335)

31/12/2012							
(duizend euro)	<1 jaar	Tussen 1 en 2 jaar	Tussen 3 en 5 jaar	> 5 jaar	Onderliggende	Reële waarde activa	Reële waarde passiva
Renteswap variabele rentevoet ontvangen en vaste rentevoet betaald	10.273	273			10.547		(1.031)
Rentefoot opties (cap, collar)							
Rentefootderivaten: dekking van hoogstwaarschijnlijke verwachte kasstromen	10.273	273			10.547		(1.031)
Renteswap variabele rentevoet ontvangen en vaste rentevoet betaald	71.526	150.554	122.577	27.391	372.048		(22.335)
Rentefoot opties (cap, collar)							
Rentefootderivaten: dekking van zekere kasstromen	71.526	150.554	122.577	27.391	372.048		(22.335)

Na de aanschaffing van DEME, heeft CFE een exclusieve controle van die vennootschap. Ten gevolge, op de datum van de aanschaffing, werd een herwaardering van de efficiëntie van de dekking voor de baggerwerken gedaan om de cash-flow hedge te bevestigen.

27.4 VALUTARISICO

Soorten risico's waaraan de groep wordt blootgesteld

De groep CFE en haar filialen hebben geen politiek ter dekking van het valutarisico voor de bouwactiviteiten, Vastgoedontwikkeling en -beheer en Multitechnieken daar de activiteiten zich bevinden in de eurozone. Door het internationaal karakter van haar activiteit en bijgevolg de uitvoering van contracten in vreemde valuta doet DEME een beroep op een politiek van dekking van valutarisico's. Deze laatste worden opgenomen in onderhanden werken en de variaties in de reële waarde worden beschouwd als kosten voor onderhanden werken. De voornaamste munten waaraan deze risico's zijn verbonden zijn weergegeven in toelichting 2.

Wanneer toch het valutarisico gelinkt is met de operationele activiteiten, bestaat de politiek van de groep CFE erin om de blootstelling aan fluctuaties van deze vreemde valuta te beperken.

Verdeling van de financiële schulden op lange termijn per valuta

Het bedrag van schulden (buiten leasingverplichtingen die voor het grootste deel in EUR zijn) per valuta is:

(duizend euro)	2013	2012
Euro	1.083.020	557.582
US dollar	8.898	2.511
Andere	35.845	4.835
Totaal langlopende financiële verplichtingen	1.127.767	564.928

Onderstaande tabel geeft de reële waarde en de onderliggende waarde weer van de financiële wisselkoersinstrumenten (forward verkoop / aankoop contracten) (+: activa / -: passiva):

(duizend euro)	Onderliggende waarde					Reële waarde				
	USD US Dollar	Andere verbonden met USD	GBP Pound	Andere	Totaal	USD US Dollar	Andere verbonden met USD	GBP Pound	Andere	Totaal
Termijn-aankopen	120.666	28.467	12.718	2.421	164.272	(235)	1	(20)	53	(200)
Termijn-verkopen	344.646	6.401	2.277	11.300	364.623	6.152	95	7	(505)	5.749

De variatie in de reële waarde van de wisselkoersinstrumenten wordt als 'bouwkosten' beschouwd. Deze variatie wordt als een operationeel resultaat voorgesteld.

De groep CFE, in het bijzonder via haar dochtermaatschappij DEME, wordt aan valutarisico's op haar resultaat blootgesteld.

De volgende analyse wordt uitgevoerd door te veronderstellen dat het bedrag van de financiële activa en passiva en de derivaten op 31 december 2013 constant blijven gedurende het jaar.

Een variatie van 5% van de wisselkoersen (appreciatie van de EURO) op afsluitingsdatum zou een stijging of een vermindering van het eigen vermogen en resultaat op het niveau van de hieronder aangegeven bedragen voor gevolg hebben gehad. Met het oog op deze analyse, werden de andere variabelen verondersteld constant te blijven.

(duizend euro)	31/12/2013	
	Resultaat	
	Impact van de sensitiviteitsberekening - vermindering EUR 5%	Impact van de sensitiviteitsberekening - verhoging EUR 5%
Niet-courante schuld (+ vervallend in het jaar) aan veranderlijke koersen na boekhoudkundige dekking	860	(819)
Netto financiële schuld op korte termijn	(773)	736
Werkkapitaal	(1.304)	1.242

27.5 RISICO VERBONDEN AAN GRONDSTOFFEN

Grond- en hulpstoffen opgenomen in de werken, vormen een belangrijk element van de kostprijs.

Hoewel bepaalde contracten prijsherzieningsformules bevatten en de groep CFE in bepaalde concrete gevallen prijsdekking toepast (gasoil), is het risico van prijsfluctuaties van grondstoffen niet volledig uitgesloten.

DEME dekt zich in tegen fluctuaties van gasoil door de aankoop van olieopties of door forward contracten. De wijziging van de reële waarde van deze instrumenten wordt als 'bouwkosten' beschouwd. Deze wijziging wordt als een operationeel resultaat voorgesteld.

De reële waarde van deze instrumenten, eind 2013, bedraagt -791 duizend EUR (-887 duizend EUR in 2012).

27.6 KREDIET- EN TEGENPARTIJRISICO

De groep CFE is blootgesteld aan kredietrisico in geval van in gebreke blijven van zijn klanten. De groep wordt aan het tegenpartijrisico blootgesteld in het kader van de belegging van zijn beschikbare middelen, de intekening in verhandelbare vorderingen, financiële activa en derivaten.

Voorts heeft de groep CFE procedures opgesteld om de concentratie van het kredietrisico te vermijden en te beperken.

Met betrekking tot de uitvoer, in zoverre het land in aanmerking komt en dat het risico door de kredietverzekering kan gedekt worden, dekken DEME en CFE zich regelmatig in bij de bevoegde instanties op dit gebied (Delcredere dienst).

Financiële instrumenten

De groep CFE heeft een systeem ingevoerd welke de limiet bepaald van de beleggingen bij een partij teneinde zijn tegenpartijrisico te beheren. Dit systeem bepaalt de maxima per tegenpartijen gedefinieerd in functie van hun kredietnotaties zoals gepubliceerd door Standard & Poor's en Moody's. Deze limieten worden regelmatig opgevolgd en bijgewerkt.

Klanten

De groep CFE heeft procedures opgesteld teneinde het risico te beperken van zijn klantenvorderingen. Echter wordt een groot deel van de geconsolideerde omzet met een openbare of semi-openbare klanten gerealiseerd. Verder is CFE van mening dat de concentratie van het tegenpartijrisico voor klanten wordt beperkt door het grote aantal klanten.

Om het courante risico in te dijken, volgt de groep CFE geregeld de uitstaande klantenbedragen op en stelt zijn positie bij ten opzichte van hen. Toch kan het kredietrisico nooit volledig worden uitgesloten, maar is beperkt.

De analyse van de betalingsachterstand eind 2013 en eind 2012 is als volgt:

Per 31 december 2013 (duizend euro)	Op het einde van de periode	Niet vervallen	< 3 maanden	> 3 maanden en < 6 maanden	> 6 maanden en < 12 maanden	> 1 jaar
Klanten – gefactureerde producten	873.950	761.144	52.398	16.968	31.468	11.972
Klanten – inhoud van garantie	3.749	2.239	1.443	24	0	43
Totaal bruto	877.699	763.383	53.841	16.992	31.468	12.015
Voorz. – Klanten – gefactureerde producten	(18.168)	(14.584)	(518)	(562)	(86)	(2.418)
Voorz. – Klanten – inhoud van garantie	(43)	0	0	0	0	(43)
Totale voorzieningen	(18.211)	(14.584)	(518)	(562)	(86)	(2.461)
Totaal netto bedragen	859.488	748.799	53.323	16.430	31.382	9.554

Per 31 december 2012 (duizend euro)	Op het einde van de periode	Niet vervallen	< 3 maanden	> 3 maanden en < 6 maanden	> 6 maanden en < 12 maanden	> 1 jaar
Klanten – gefactureerde producten	537.817	296.629	116.208	36.210	42.094	46.676
Klanten – inhoud van garantie	3.706	1.955	1.705	0	1	45
Totaal bruto	541.523	298.584	117.913	36.210	42.095	46.721
Voorz. – Klanten – gefactureerde producten	(15.587)	(14.848)	(748)	(532)	(320)	861
Voorz. – Klanten – inhoud van garantie	(44)	0	0	0	0	(44)
Totale voorzieningen	(15.631)	(14.848)	(748)	(532)	(320)	817
Totaal netto bedragen	525.892	283.736	117.165	35.678	41.775	47.538

De vervallende bedragen betreffen grotendeels afrekeningen en bijkomende verrekeningen die door de klanten worden erkend, maar die nog het voorwerp uitmaken van budgettaire inschrijvingen of die deel uitmaken van een globaal akkoord.

27.7 LIQUIDITEITSRISICO

De afname van de liquiditeit en de moeilijkheid om kredieten te verkrijgen tegen economisch aanvaardbare voorwaarden, blijven van kracht. CFE slaagde er in de loop van het boekjaar in om zijn posities te vrijwaren door de thesaurie strikt te beheren. Voor de 150 leidinggevende kaderleden werden informatiesessies georganiseerd rond het thema van de liquiditeit en het dagelijkse thesauriebeheer. De procedures voor thesauriebeheer werden bijgewerkt en de directeurs van de dochterondernemingen of filialen zijn persoonlijk betrokken bij de thesaurieprognoses en de goede realisatie ervan.

278 *BOEKWAARDE EN REËLE WAARDE PER BOEKHOUDCATEGORIE*

De volgende tabel toont de boekwaarde van activa en passiva balans per boekhoudcategorie gedefinieerd volgens de norm IAS 39 alsook de reële waarde:

31 december 2013 (duizend euro)	Afgeleide instrument niet gekwalficeerd als indekking	Afgeleide instrument gekwalficeerd als indekking	Financiële instrumenten beschikbaar voor verkoop	Activa en verplichtingen aan afgeschre- ven kost	Totale boekwaarde	Bepaling van de reële waarde per niveau	Reële waarde van de categorie
Financiële niet-courante activa	286		2.441	93.771	96.498		96.498
Deelnemingen (1)			2.441		2.441	Niveau 2	2.441
Financiële vorderingen en schulden (1)				93.771	93.771	Niveau 2	93.771
Rentevoet derivaten – kasstromen indekking	286				286	Niveau 2	286
Financiële courante activa	594			1.591.708	1.592.302		1.592.302
Rentevoet derivaten – niet gekwalficeerd als indekking							
Handels- en overige vorderingen uit operationele activiteiten				1.116.915	1.116.915	Niveau 2	1.116.915
Financiële activa kasbeheer	594				594	Niveau 2	594
Kasequivalenten (2)				25.700	25.700	Niveau 2	25.700
Beschikbare middelen (2)				449.093	449.093	Niveau 2	449.093
Totaal activa	880		2.441	1.685.479	1.688.800		1.688.800
Langlopende financiële verplichtingen	9.783	28.820		848.825	887.428		896.412
Obligatielening				199.639	199.639	Niveau 1	208.623
Financiële verplichtingen				649.186	649.186	Niveau 2	649.186
Rentevoet derivaten – kasstromen indekking		28.820			28.820	Niveau 2	28.820
Andere afgeleide instrumenten	9.783				9.783	Niveau 3	9.783
Kortlopende financiële verplichtingen	2.538			1.453.265	1.455.803		1.460.813
Rentevoet derivaten indekking van hoogst waarschijnlijk verwachte kasstromen	1.747				1.747	Niveau 2	1.747
Rentevoet derivaten – kasstromen indekking	268				268	Niveau 2	268
Wisselkoers derivaten – niet gekwalficeerd als indekking	523				523	Niveau 2	523
Anderen afgeleide instrumenten – niet gekwalficeerd als indekking							
Handelsschulden en andere voortvloeiend uit operationele activiteiten				1.045.907	1.045.907	Niveau 2	1.045.907
Financiële verplichtingen				100.000	100.000	Niveau 1	105.010
Rentevoet derivaten indekking van hoogst waarschijnlijk verwachte kasstromen				307.358	307.358	Niveau 2	307.358
Totaal passiva	12.321	28.820		2.302.090	2.343.231		2.357.225

- 1 Gepresenteerd in de rubriek 'Andere niet courante financiële activa' en 'Andere niet courante activa'.
- 2 Gepresenteerd in de rubriek 'Kas en kasequivalenten'.

De reële waarde van financiële instrumenten kunnen in drie niveaus geclassificeerd worden naargelang de inputs gebruikt voor de waardering waarneembaar zijn :

- De reële waardering van niveau 1 zijn gebaseerd op genoteerde prijzen (niet gecorrigeerd) voor identieke

activa en verplichtingen;

- De reële waardering van niveau 2 zijn gebaseerd op inputs, andere dan in niveau 1 opgenomen genoteerde prijzen, die direct (via prijzen) of indirect (via inputs afgeleid van prijzen) voor het actief of de verplichting waarneembaar zijn;
- De reële waardering van niveau 3 zijn gebaseerd op waarderingstechnieken die inputs omvatten die niet waarneembaar zijn voor het actief of de verplichting.

De juiste waarde van de financiële instrumenten werd aan de hand van de volgende technieken berekend:

- Voor kortlopende financiële instrumenten zoals de handelsvorderingen en handelsschulden werd de juiste waarde beschouwd als niet significant verschillend van de boekwaarde aan afgeschreven kost
- Voor leningen met een variabele intrestvoet, werd de juiste waarde beschouwd als niet significant verschillend van de boekwaarde aan afgeschreven kost
- Voor financiële instrumenten zoals rentevoet derivaten, wisselkoers derivaten of toekomstige kasstromen derivaten, wordt de juiste waarde bepaalde aan de hand van een verdisconteringsmodel van de toekomstige kasstromen rekening houdend met toekomstige rentecurves, wisselkoerscurves, of andere termijnprijscurves
- Voor andere derivaat instrumenten, werd de juiste waarde bepaald op basis van een verdisconteringsmodel van toekomstige geschatte kasstromen
- Voor beursgenoteerde obligaties uitgeschreven door CFE en DEME, werd de juiste waarde bepaald op basis van de beurskoers op afsluitingsdatum.

28. OPERATIONELE LEASING

Huurgelden van niet verbreekbare operationele leasingcontracten zijn als volgt betaalbaar:

(duizend euro)	2013	2012
Minder dan één jaar	5.699	5.732
Tussen één en vijf jaar	8.423	8.847
Meer dan vijf jaar	12.168	12.543
Totaal	26.290	27.122

29. ANDERE GEGEVEN VERPLICHTINGEN

Het totaal van de gegeven verplichtingen andere dan de zakelijke zekerheden voor de groep CFE voor de boekhoudperiode 2013 bedraagt 1.311.651 duizend euro (2012: 743.636 duizend euro). De verplichtingen van DEME zijn opgenomen aan 100%, zijnde 856.970 duizend euro.

De verplichtingen bestaan uit:

(duizend euro)	2013	2012
Goede uitvoering en performances bonds (a)	928.273	523.470
Biedingen (b)	30.977	7.303
Teruggaven voorschotten (c)	17.453	11.227
Garantie-inhouding (d)	61.792	74.094
Betaling op termijn van de onderaannemers en leveranciers (e)	36.283	17.909
Andere gegeven verplichtingen - waarvan 115.638 duizend euro corporate garanties bij DEME	236.873	109.633
Totaal	1.311.651	743.636

- a. Garanties gegeven in het kader van de uitvoering van de overeenkomsten inzake werken. In geval van wanprestatie van de bouwonderneming, verbindt de bank (of de verzekeringsmaatschappij) zich ertoe de klant tot aan het bedrag van de garantie te vergoeden
- b. Garanties gegeven in het kader van aanbestedingen in verband met de overeenkomsten inzake werken
- c. Garanties gegeven door de bank aan een klant waarin de teruggave van de voorschotten op contracten (voornamelijk bij DEME) wordt gegarandeerd
- d. Garanties gegeven door de bank aan een klant dat ze het ingehouden garantiebedrag overneemt
- e. Garantie van de betaling van de schuld jegens een leverancier of een onderaannemer

30. ANDERE ONTVANGEN VERPLICHTINGEN

(duizend euro)	2013	2012
Goede uitvoering en performance bonds	51.036	47.061
Andere ontvangen verplichtingen	14.883	13.406
Totaal	65.919	60.467

31. GESCHILLEN

De groep CFE kent een aantal geschillen dat men als normaal kan beschouwen in de bouwsector. In het merendeel van de gevallen tracht de groep CFE een dading te sluiten met de tegenpartij wat bijgevolg het aantal procedures sterk heeft verminderd.

De groep CFE tracht tevens de bedragen terug te vorderen bij zijn klanten. Het is echter onmogelijk om een inschatting te geven van dit potentieel actief.

32. TRANSACTIES MET VERBODEN PARTIJEN

- Ackermans & van Haaren (AvH) bezit 15.288.662 aandelen van CFE sinds 24 december 2013 en is bijgevolg de voornaamste aandeelhouder van CFE met 60,39% van de aandelen.
- Het personeel op de sleutelposten wordt vertegenwoordigd door de leden van het Steering Committee en de Afgevaardigd bestuurder. Het bedrag erkend als vergoeding of andere personeelsvoordelen voor personeel op sleutelposten bedraagt 2.733,6 duizend euro voor 2013 (2012: 4.464,7 duizend euro). Dit bedrag omvat: vaste vergoedingen (1.783,2 duizend euro; 2012: 2.695,8 duizend euro), variabele vergoedingen (472,3 duizend euro; 2012: 795,9 duizend euro), stortingen voor de diverse verzekeringen (extra-legaal pensioenplan, hospitalisatie, arbeidsongevallen, ongevallen in de persoonlijke levenssfeer, Wit-Gele Kruis) (331,8 duizend euro; 2012: 738,5 duizend euro) en kosten van bedrijfsvoertuigen (146,3 duizend euro; 2012: 234,3 duizend euro).
- Op 24 oktober 2001 heeft CFE een dienstenovereenkomst afgesloten met zijn – tot 24 december 2013- referentieaandeelhouder VINCI Construction SAS. De betaalde vergoedingen in het kader van het contract bedragen 1.190 duizend euro en zijn volledig betaald voor 2013.
- Er zijn geen andere transacties met de Afgevaardigd bestuurder dan zijn remuneratiepakket. Bovendien zijn er geen transacties met de vennootschappen Frédéric Claes NV en Artist Valley NV dan hun remuneratiepakket van de directieleden vertegenwoordigt door deze vennootschappen.
- Voor de uitvoering van bepaalde werken doet de groep CFE beroep op tijdelijke handelsvennootschappen met andere partners. De groep stelt personeel en materieel ter beschikking of factureert de kosten door. Het bedrag dat aan deze entiteiten is gefactureerd bedraagt 38.770 duizend euro en is opgenomen in de rubriek 'Opbrengsten uit aanverwante activiteiten'.
- Op 31 december 2013 oefent de groep CFE gezamenlijke controle uit op Rent-A-Port NV en haar filialen. We refereren naar toelichting 35 voor een lijst van de voornaamste gezamenlijk gecontroleerde entiteiten. Deze entiteiten worden geconsolideerd volgens de proportionele methode.

33. BEZOLDIGING VAN DE COMMISSARISSEN

Bezoldiging van de commissarissen voor het geheel van de groep, inclusief CFE NV (boekjaar 2013) bedraagt:

(duizend euro)	Deloitte		Andere	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Audit				
Commissariaat der rekeningen, certificatie, controle van de individuele en geconsolideerde rekeningen	765,1	53,66%	375,5	37,26%
Andere toebehorende opdrachten en andere auditopdrachten	141,0	9,89%	35,2	3,49%
Subtotaal audit	906,1	63,55%	410,7	40,75%
Andere prestaties				
Juridisch, fiscaal, sociaal	200,0	14,03%	507,2	50,34%
Andere	319,6	22,42%	89,8	8,91%
Subtotaal andere	519,6	36,45%	597,0	59,25%
Totaal honoraria commissarissen der rekeningen	1.425,7	100%	1.007,7	100%

34. BELANGRIJKE GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Op 11 februari 2014 heeft de naamloze vennootschap Ackermans & van Haaren een openbaar overnamebod op de aandelen van CFE gelanceerd conform artikel 5 van de wet op de openbare overnamebiedingen en conform hoofdstuk III van het koninklijk besluit openbare overnamebiedingen. Het aanbod is onvoorwaardelijk en wordt in contanten voldaan. De aangeboden prijs is 45 euro per aandeel (coupon n°7 en volgende aangehecht). Het bod geldt tot 5 maart 2014.

35. ONDERNEMINGEN BEHORENDE TOT DE GROEP CFE

Lijst van de belangrijkste integraal geconsolideerde dochterondernemingen

Namen	Zetel	Aandeel van de groep in % (Economisch belang)
EUROPA		
Duitsland		
NORDSEE NASSBAGGER UND TIEFBAU GMBH	Bremen	100%
OAM-DEME MINERALIEN GMBH	Hamburg	70%
België		
AANNEMINGEN VAN WELLEN NV	Kapellen	100%
ABEB NV	Antwerpen	100%
AMART SA	Brussel	100%
ARIADNE	Opglabbeek	100%
BATIMENTS ET PONTS CONSTRUCTION SA	Brussel	100%
BATIPONT IMMOBILIER SA	Brussel	100%
BE.MAINTENANCE SA	Brussel	100%
BENELMAT SA	Limelette	100%
BRANTEGEM NV	Aalst	100%
BRUSILIA BUILDING NV	Brussel	100%
CONSTRUCTION MANAGEMENT SA	Brussel	100%
DEVELOPPEMENT D'HABITATIONS BRUXELLOISES	Brussel	75,33%
ENGEMA SA	Brussel	100%
ETABLISSEMENTS DRUART SA	Péronne-lez-Binche	100%
ETEC SA	Manage	100%
GROEP TERRY NV	Moorslede	55,04%
HDP CHARLEROI	Brussel	100%
INTERNATIONAL FINANCE CENTER CFE SA	Brussel	100%
LOUIS STEVENS NV	Halen	100%
NIZET ENTREPRISES SA	Louvain-la-Neuve	100%
PRE DE LA PERCHE SA	Brussel	100%
PROCOOL SA	Péronne-lez-Binche	100%
PROJECTONTWIKKELING VAN WELLEN NV	Kapellen	100%
REMACOM NV	Beervelde (Gent)	100%
SOGESMAINT SA	Brussel	100%
SOGECH SA	Manage	100%
VAN MAERLANT SA	Brussel	100%
VANDERHOYDONCKS NV	Alken	100%
VMA NV	Sint-Martens-Latem	100%
VMA WEST NV	Meulebeke	100%
VOLTIS SA	Louvain-la-Neuve	100%
AGROVIRO NV	Zwijndrecht	74,90%
BAGGERWERKEN DECLOEDT EN ZOON NV	Oostende	100%
CEBRUVAL BRUCEVAL SA	Gosselies	74,90%

CETRAVAL SA	Gosselies	74,90%
COMBINED MARINE TERMINAL OPERATIONS WORLDWIDE NV	Zwijndrecht	54,37%
D.E.M.E. BLUE ENERGY NV	Zwijndrecht	69,99%
D.E.M.E. BUILDING MATERIALS NV	Zwijndrecht	100%
D.E.M.E. ENVIRONMENTAL CONTRACTORS NV	Zwijndrecht	74,90%
D.E.M.E. NV	Zwijndrecht	100%
D.E.M.E. COORDINATION CENTER NV	Zwijndrecht	100%
DEME CONCESSIONS NV	Zwijndrecht	100%
DREDGING INTERNATIONAL NV	Zwijndrecht	100%
ECO BIOGAZ SA	Gosselies	49,93%
ECOTERRES SA	Gosselies	74,90%
ECOTERRES HOLDING S.A.	Gosselies	74,90%
FILTERRES S.A.	Gosselies	56,10%
GEOSEA NV	Zwijndrecht	100%
GROND RECYCLAGE CENTRUM KALLO NV	Kallo	52,43%
GROND RECYCLAGE CENTRUM ZOLDER NV	Heusden-Zolder	36,70%
HIGH WIND NV	Zwijndrecht	60%
HYDRO SOIL SERVICES NV	Zwijndrecht	100%
KALIS SA	Gosselies	74,90%
LOGIMARINE SA	Antwerpen	100%
M.D.C.C. INSURANCE BROKERS NV	Brussel	100%
OFFSHORE WIND ASSISTANCE NV	Zwijndrecht	100%
PURAZUR N.V.	Zwijndrecht	74,90%
SCALDIS SALVAGE & MARINE CONTRACTORS NV	Antwerpen	54,37%
Cyprus		
CONTRACTORS OVERSEAS LTD	Oraklini	100%
NOVADEAL LTD	Nicosia, Cyprus	100%
DREDGING INTERNATIONAL CYPRUS LTD	Nicosia	100%
DREDGING INTERNATIONAL SERVICES CYPRUS LTD	Nicosia	100%
Frankrijk		
ENERGIES DU NORD SAS	Lambersart	100%
EUROP AGREGATS SARL	Lambersart	100%
SOCIETE DE DRAGAGE INTERNATIONAL SA	Lambersart	100%
Groot-Brittannië		
D.E.M.E. BUILDING MATERIALS LTD	West Sussex	100%
D.E.M.E. ENVIRONMENTAL CONTRACTORS UK LTD	Weybridge, Surrey	74,90%
DREDGING INTERNATIONAL UK LTD	West Sussex	100%
Groothertogdom Luxemburg		
COMPAGNIE LUXEMBOURGEOISE D'ENTREPRISES CLE SA	Strassen	100%
COMPAGNIE LUXEMBOURGEOISE IMMOBILIERE CL SA	Strassen	100%
COMPAGNIE IMMOBILIERE DE WEIMERSKIRCH SA	Strassen	100%
P.R.N.E. SA PARC RESIDENTIEL NEI EISCH	Luxemburg	100%
SOCIETE FINANCIERE D'ENTREPRISES SFE SA	Strassen	100%
SOGESMAINT LUXEMBOURG SA	Strassen	100%
DREDGING INTERNATIONAL LUXEMBOURG SA	Windhof	100%
GEOSEA LUXEMBOURG SA	Windhof	100%
MARITIME SERVICES AND SOLUTIONS SA	Windhof	100%
SAFINDI SA	Windhof	100%
SOCIETE DE DRAGAGE LUXEMBOURG SA	Windhof	100%

TIDEWAY LUXEMBOURG SA	Windhof	100%
Hongarije		
CFE HUNGARY EPITOIPARI KFT	Boedapest	100%
VMA HUNGARY LLC	Boedapest	100%
Nederland		
CFE NEDERLAND BV	Dordrecht	100%
GEKA BV	Dordrecht	100%
D.E.M.E. BUILDING MATERIALS BV	Vlissingen	100%
DE VRIES & VAN DE WIEL BV	Schagen	74,90%
DE VRIES & VAN DE WIEL KUST EN OEVERWERKEN BV	Schagen	87,45%
TIDEWAY BV	Breda	100%
Polen		
CFE POLSKA S.P. ZOO	Warschau	100%
BPI OBOZOWA S.P.ZOO	Warschau	100%
BPI OBOZOWA RETAIL ESTATE S.P.ZOO	Warschau	100%
VMA POLSKA S.P.ZOO	Warschau	100%
Roemenië		
CFE CONTRACTING AND ENGINEERING SRL	Boekarest	100%
Slovakije		
CFE SLOVAKIA STAVEBNA FIRMA	Bratislava	100%
VMA SLOVAKIA SRO	Trencin	100%
Andere Europese landen		
DREDGING INTERNATIONAL BULGARIA SERVICES E00D	Sofia, Bulgarije	100%
BAGGERWERKEN DECLOEDT EN ZON ESPANA SA	Madrid, Spanje	100%
DREDGING INTERNATIONAL ESPANA SA	Madrid, Spanje	100%
SOCIETA ITALIANA DRAGAGGI SPA	Rome, Italië	100%
BERIN ENGENHARIA DRAGAGENS E AMBIENTE SA	Lissabon, Portugal	100%
MORDRAGA LLC	Sint-Petersburg, Rusland	100%
DREDGING INTERNATIONAL UKRAINE LLC	Odessa, Oekraïne	100%
AFRIKA		
Angola		
DRAGAGEM ANGOLA SERVICOS LDA	Luanda	100%
SOYO DRAGAGEM LTDA	Luanda	100%
Nigeria		
DREDGING INTERNATIONAL SERVICES NIGERIA LTD	Lagos	100%
TIDEWAY INTERNATIONAL SERVICES NIGERIA LTD	Lagos	70%
Tsjaad		
CFE TCHAD	Ndjamena	100%
Tunesië		
CONSTRUCTION MANAGEMENT TUNISIE SA	Tunis	99,96%
Andere Afrikaanse landen		
SAMAMEDI SPA	Dely Ibrahim, Algerije	100%
DRAGAMOZ LIMITADA	Maputo, Mozambique	100%
AZIE		
India		
DREDGING INTERNATIONAL INDIA PVT LTD	New Delhi	99,78%
INTERNATIONAL SEAPORT DREDGING PTY LTD	Chennai	86%
Andere Aziatische landen		

DREDGING INTERNATIONAL MANAGEMENT CONSULTING SHANGHAI	Shanghai, China	100%
FAR EAST DREDGING LTD	Hong Kong	100%
TIDEWAY DI SDN BHD	Kuala Lumpur, Maleisië	100%
MASCARANES DREDGING & MANAGEMENT LTD	Mauritius	100%
DREDGING INTERNATIONAL ASIA PACIFIC PTE LTD	Singapore	100%
AMERIKA		
Brazilië		
DEC DO BRASIL ENGENHARIA AMBIENTAL LTDA	Santos	74,90%
DRAGABRAS SERVICOS DE DRAGAGEM LTDA	Rio de Janeiro	100%
Canada		
D.E.M.E. ENVIRONMENTAL CONTRACTORS CANADA LTD	Toronto	74,90%
TIDEWAY CANADA LTD	Nieuw-Schotland	100%
Andere Amerikaanse landen		
DREDGING INTERNATIONAL MEXICO SA	Mexico, Mexico	100%
LOGIMARINE SA DE CV	Mexico	100%
DREDGING INTERNATIONAL DE PANAMA SA	Panama	100%
SERVIMAR SA	Venezuela	100%
OCEANIË		
Australië		
DREDGING INTERNATIONAL AUSTRALIA PTY LTD	Queensland	100%
GEOSEA AUSTRALIA PTY LTD	Brisbane	100%

Met uitzondering van Aannemingen Van Wellen die op 30 november afsluit en van vMA West NV die op 30 juni afsluit, hebben alle dochterondernemingen 31 december als afsluitdatum

Lijst van de belangrijkste gezamenlijk gecontroleerde ondernemingen die proportioneel geconsolideerd worden

Naam	Zetel	Aandeel van de groep in % (Economisch aandeel)
EUROPA		
België		
BARBARAHOF NV	Leuven	40%
FONCIERE DE BAVIERE SA	Luik	30%
BAVIERE DEVELOPPEMENT SA	Luik	30%
BATAVES 1521 SA	Brussel	50%
ERASMUS GARDENS SA	Brussel	50%
ESPACE MIDI SA	Brussel	20%
ESPACE ROLIN SA	Brussel	33,33%
FONCIERE STERPENICH SA	Brussel	50%
GRAND POSTE SA	Luik	24,97%
IMMOANGE SA	Brussel	50%
IMMO KEYENVELD I SA	Brussel	50%
IMMO KEYENVELD II SA	Brussel	50%
IMMO PA 33 1 SA	Brussel	50%
IMMO PA 33 2 SA	Brussel	50%
IMMO PA 44 1 SA	Brussel	50%
IMMO PA 44 2 SA	Brussel	50%
IMMOBILIERE DU BERREVELD SA	Brussel	50%
LA RESERVE PROMOTION NV	Kapellen	33,33%

LES JARDINS DE OISQUERCQ SPRL	Brussel	50%
LES 2 PRINCES DEVELOPMENT SA	Brussel	50%
OOSTEROEVER NV	Oostende	50%
PROJECT RK BRUGMANN NV	Antwerpen	50%
REDERIJ ISHTAR BVBA	Oostende	50%
REDERIJ MARLEEN BVBA	Oostende	50%
RENT-A-PORT NV en haar dochterondernemingen	Antwerpen	45%
SOUTH CITY HOTEL SA	Brussel	20%
TURNHOUT PARKING NV	Oostende	50%
VICTORESTATE SA	Brussel	50%
VICTORPROPERTIES SA	Brussel	50%
BLUEPOWER NV	Zwijndrecht	35%
FASIVER CVBA	Zwijnaarde	37,45%
FLIDAR NV	Oostende	50%
SEDISOL SA	Farciennes	37,45%
SILVAMO NV	Roeselare	37,45%
TERRANOVA NV	Evergem	43,73%
Groothertogdom Luxemburg		
CHATEAU DE BEGGEN SA	Strassen	50%
ELINVEST SA	Strassen	50%
NORMALUX MARITIME SA	Windhof	37,50%
Polen		
IMMOMAX S.P. z.o.o.	Warschau	47%
IMMOMAX II S.P. z.o.o.	Warschau	47%
Hongarije		
BETON PLATFORM KFT	Boedapest	50%
Andere Europese landen		
LIVEWAY LTD	Larnaca, Cyprus	50%
LOCKSIDE LTD	Larnaca, Cyprus	50%
HGO INFRASEA SOLUTIONS GMBH & CO	Bremen, Duitsland	50%
CBD SAS	Ferques, Frankrijk	50%
EXTRACT ECOTERRRES SA	Villeneuve-le-Roi, Frankrijk	37,45%
TERRAMUNDO LTD	West Yorkshire, Groot Brittannië	37,45%
OCEANFLORE BV	Kinderdijk	50%
AFRIKA		
Nigeria		
COBEL CONTRACTING NIGERIA Ltd	Lagos	50%
Tunesië		
BIZERTE CAP 3000 SA et sa filiale	Tunis	25%
AZIË		
DREDGING INTERNATIONAL SAUDI ARABIA	Saoedi-Arabië	49%
DALIAN LITAI SOIL REMEDIATION ENGINEERING CO LTD	Kunming Dalian, China	37,45%
MIDDLE EAST DREDGING COMPANY QSC	Abu Dhabi	44,10%
DREDGING INTERNATIONAL ASIA PACIFIC SHAP JOINT VENTURE PTE LTD	Singapore	51%
AMERIKA		
Brazilië		
D.E.M.E. BRASIL SERVICOS DE DRAGAGEM LTDA	Rio de Janeiro	50%
MINERACOES SUSTENTAVEIS DO BRASIL SA	Sao Paulo	51%

Lijst van de belangrijkste verbonden ondernemingen geconsolideerd volgens de vermogensmutatiemethode

Naam	Zetel	Aandeel van de groep in % (Economisch aandeel)
EUROPA		
België		
INVESTISSEMENT LEOPOLD	Brussel	24,14%
LOCORAIL NV	Wilrijk	25%
PPP BETRIEB SCHULEN EUPEN	Eupen	25%
PPP SCHULEN EUPEN SA	Eupen	19%
VM PROPERTY I	Brussel	40%
VM PROPERTY II	Brussel	40%
VAN MAERLANT RESIDENTIAL	Brussel	40%
VM OFFICE	Brussel	40%
TZZ	Brugge	38,90%
C-POWER NV	Oostende	11,21%
C-POWER HOLDCO NV	Zwijndrecht	18,83%
OTARY RS NV	Oostende	18,62%
POWER@SEA NV	Zwijndrecht	48,90%
POWER@SEA THORNTON NV	Zwijndrecht	48,90%
RENEWABLE ENERGY BASE OSTEND NV	Oostende	25,50%
RENTEL NV	Oostende	18,62%
SEASTAR NV	Oostende	18,62%
TERRANOVA SOLAR NV	Stabroek	18,85%
Groothertogdom Luxemburg		
BAYSIDE FINANCE SRL	Luxemburg	40%
BEDFORD FINANCE SRL	Luxemburg	40%
PEF KONS INVESTMENT SA	Luxemburg	33,33%
Nederland		
COENTUNNEL COMPANY BV	Amsterdam	23%
Polen		
B-WIND POLSKA SP z.o.o.	Gdynia	48,90%
C-WIND POLSKA SP z.o.o.	Gdynia	48,90%

VERKLARING OVER HET GETROUW BEELD VAN DE JAARREKENINGEN EN HET GETROUWE OVERZICHT IN HET JAARVERSLAG

(Artikel 12, par 2, 3° van het Koninklijk besluit van 14.11.2007 betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een geregementeerde markt)

We verklaren, namens en voor rekening van Aannemingsmaatschappij CFE NV en onder verantwoordelijkheid van de maatschappij dat, voor zover ons bekend,

1. de jaarrekeningen, die zijn opgesteld overeenkomstig de toepasselijke standaarden voor jaarrekeningen, een getrouw beeld geven van het vermogen, van de financiële toestand en van de resultaten van Aannemingsmaatschappij CFE NV en van de in de consolidatie opgenomen ondernemingen
2. het jaarverslag een getrouw overzicht geeft van de ontwikkeling en de resultaten van het bedrijf en van de positie van Aannemingsmaatschappij CFE NV en van de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, alsmede een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee zij geconfronteerd worden

Handtekening

Naam: Jacques Ninanne
Functie: Adjunct-directeur-generaal corporate -
Financieel en administratief directeur

Renaud Bentégeat
Gedelegeerd bestuurder.

Datum: 27 februari 2014

ALGEMENE INLICHTINGEN OVER DE VENNOOTSCHAP EN HAAR KAPITAAL

Identiteit van de vennootschap: Aannemingsmaatschappij CFE
Maatschappelijke zetel: Herrmann-Debrouxlaan 40-42, 1160 Brussel
Telefoon: + 32 2 661 12 11
Juridische vorm: naamloze vennootschap
Wetgeving: Belgische
Oprichting: 21 juni 1880
Duurtijd: niet bepaald
Boekjaar: vanaf 1 januari tot 31 december van elk jaar
Handelsregister: RPR Brussel 0400 464 795 – BTW 400.464.795
Plaats waar de juridische documenten kunnen worden geraadpleegd: op de maatschappelijke zetel van de vennootschap

Sociaal doel (artikel 2 van de statuten)

“De vennootschap heeft als doel het bestuderen en uitvoeren, in België alsmede in het buitenland, hetzij alleen hetzij gezamenlijk met andere natuurlijke of rechtspersonen, publiek- of privaatrechtelijk, voor eigen rekening of voor rekening van publiek- of privaatrechtelijke derden, van welkdanige aanneming van werken en bouwwerken, in alle en elk van haar beroepen, onder andere elektriciteit en milieu.

Zij kan eveneens diensten aanverwant aan deze activiteiten verlenen, voor de promotie ervan zorgen, deze rechtstreeks of onrechtstreeks uitbaten of in concessie brengen, alsmede eender welke aankoop-, verkoop- huur-, verhuur-, of leasingverrichting uitvoeren die verband houdt met deze aannemingen.

Zij kan rechtstreeks of onrechtstreeks deelnemingen verwerven, houden of overdragen in iedere bestaande of op te richten vennootschap of maatschappij, bij wijze van verwerving, fusie, splitsing of andersom.

Zij kan alle commerciële, industriële, administratieve, financiële verrichtingen uitvoeren, roerend of onroerend, die rechtstreeks of onrechtstreeks verband houden met haar doel, zelfs gedeeltelijk, of van aard zijn om de verwezenlijking ervan te vergemakkelijken of te ontwikkelen, zowel voor haarzelf als voor haar dochtervennootschappen.

De algemene vergadering mag het maatschappelijk doel wijzigen onder de bij artikel vijfhonderd negenenvijftig van het *Wetboek van vennootschappen* bepaalde voorwaarden.”

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS OVER DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2013 GERICHT TOT DE ALGEMENE VERGADERING VAN DE AANDEELHOUDERS

Aan de aandeelhouders

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons verslag over de geconsolideerde financiële staten, en omvat tevens ons verslag over andere door wet- en regelgeving gestelde eisen. Deze geconsolideerde financiële staten omvatten de geconsolideerde staat van financiële positie op 31 december 2013, de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het geconsolideerde overzicht van het totaalresultaat, het geconsolideerde mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het geconsolideerde kasstroomoverzicht voor het boekjaar eindigend op die datum, alsmede een overzicht van de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en toelichtingen.

VERSLAG OVER DE GECONSOLIDEERDE FINANCIËLE STATEN

Wij hebben de controle uitgevoerd van de geconsolideerde financiële staten van Aannemingsmaatschappij CFE NV ('de vennootschap') en haar dochterondernemingen (samen 'de groep'), opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften. De totale activa in de geconsolideerde staat van financiële positie bedragen 4.161 miljoen EUR en het geconsolideerde verlies (aandeel van de groep) van het boekjaar bedraagt 81 miljoen EUR.

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor het opstellen van de geconsolideerde financiële staten

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde financiële staten die een getrouw beeld geven in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor het implementeren van een interne controle die ze noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde financiële staten die geen afwijking van materieel belang bevatten, die het gevolg is van fraude of van fouten.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze geconsolideerde financiële staten tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle volgens de internationale controlestandaarden (International Standards on Auditing - ISA) uitgevoerd. Die standaarden vereisen dat wij aan de deontologische vereisten voldoen alsook de controle plannen en uitvoeren teneinde een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de geconsolideerde financiële staten geen afwijking van materieel belang bevatten.

Een controle omvat werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de geconsolideerde financiële staten opgenomen bedragen en toelichtingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, met inbegrip van diens inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang in de geconsolideerde financiële staten als gevolg van fraude of van fouten. Bij het maken van die risico-inschatting neemt de commissaris de interne controle van de groep in aanmerking die relevant is voor het opstellen van de geconsolideerde financiële staten die een getrouw beeld geven, teneinde controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet gericht zijn op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne controle van de groep. Een controle omvat tevens een evaluatie van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving, de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen, alsmede de presentatie van de geconsolideerde financiële staten als geheel. Wij hebben van de aangestelden en van de raad van bestuur van de groep de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel te baseren.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel geven de geconsolideerde financiële staten van de vennootschap Aannemingsmaatschappij CFE NV een getrouw beeld van het vermogen en van de financiële toestand van de groep per 31 december 2013, en van haar resultaten en kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

VERSLAG OVER ANDERE DOOR WET- EN REGELGEVING GESTELDE EISEN

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en voor de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde financiële staten.

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden, is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, de naleving van bepaalde wettelijke en reglementaire verplichtingen na te gaan. Op grond hiervan doen wij de volgende bijkomende verklaring die niet van aard is om de draagwijdte van ons oordeel over de geconsolideerde financiële staten te wijzigen:

Het jaarverslag over de geconsolideerde financiële staten behandelt de door de wet vereiste inlichtingen, stemt overeen met de geconsolideerde financiële staten en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat.

Diegem, 5 maart 2014

De commissaris

DELOITTE Bedrijfsrevisoren

BV o.v.v.e. CVBA

Vertegenwoordigd door Pierre-Hugues Bonnefoy

Statutaire financiële staten

STATUTAIR OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE EN WINST- EN VERLIESREKENING

Boekjaar afgesloten op 31 december (duizend euro)	2013	2012
Vaste Activa	1.403.091	371.723
Oprichtingskosten	178	178
Immateriële vaste activa	1.858	3.072
Materiële vaste activa	9.366	6.232
Financiële vaste activa	<u>1.391.689</u>	<u>362.241</u>
A. Verbonden ondernemingen	1.385.032	358.247
B. Andere financiële activa	6.657	3.994
Vlottende activa	289.147	284.942
Vorderingen op meer dan één jaar	0	3.203
Voorraden en bestellingen in uitvoering	127.339	102.762
Vorderingen op ten hoogste één jaar	<u>140.424</u>	<u>153.511</u>
- Handelsvorderingen	96.718	115.639
- Overige vorderingen	43.706	37.872
Geldbeleggingen	92	5.583
Liquide middelen	16.016	15.080
Overlopende rekeningen	5.276	4.803
Totaal van de activa	1.692.238	656.665
Eigen vermogen	1.148.532	172.275
Kapitaal	41.330	21.375
Uitgiftepremies	592.651	62.606
Herwaarderingsmeerwaarden	492.464	12.395
Reserves	21.477	21.477
Overgedragen winst (+) of overgedragen verlies (-)	610	54.422
Voorzieningen en uitgestelde belastingen	54.738	46.257
Schulden	488.968	438.113
Schulden op meer dan één jaar	308	117.577
Schulden op ten hoogste één jaar	<u>487.550</u>	<u>319.406</u>
- Financiële schulden	108.762	6.221
- Handelsschulden	124.491	128.723
- Schulden met betrekking tot belastingen en ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	102.776	94.154
- Overige schulden	151.521	90.308
Overlopende rekeningen	1.110	1.150
Totaal van de passiva	1.692.238	656.665

Boekjaar afgesloten op 31 december (duizend euro)	2013	2012
RESULTATEN		
Bedrijfsopbrengsten	<u>381.040</u>	<u>407.806</u>
Bedrijfskosten	<u>(413.429)</u>	<u>(408.527)</u>
- Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	(291.027)	(302.840)
- Diensten en diverse goederen	(50.593)	(37.562)
- Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	(58.765)	(66.864)
- Afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen	(11.733)	3.415
- Andere bedrijfskosten	(1.311)	(4.676)
Bedrijfswinst	(32.389)	(721)
Financiële opbrengsten	26.536	31.660
Financiële kosten	(9.562)	(7.366)
Winst uit de gewone bedrijfsuitoefening, vóór belasting	(15.415)	23.574
Uitzonderlijke opbrengsten	124	44
Uitzonderlijke kosten	(9.376)	(273)
Winst van het boekjaar vóór belasting	(24.667)	23.344
Belastingen (onttrekking en regularisering)	(33)	(4)
Winst van het boekjaar	(24.700)	23.340
Resultaatverwerking		
Winst van het boekjaar	(24.700)	23.340
Overgedragen winst	54.422	46.138
Vergoeding van het kapitaal	(29.112)	(15.056)
Wettelijke reserve		
Over te dragen winst	610	54.422

ANALYSE VAN DE WINST- EN VERLIESREKENING EN VAN HET OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE

De omzet van CFE NV is sterk gedaald. Deze daling is voornamelijk te wijten aan de vermindering van de activiteiten burgerlijke bouwkunde en gebouwen in het zuidelijk gedeelte van België.

Het bedrijfsresultaat is negatief ten gevolge van zware verliezen geleden op een project voor de bouw van scholen voor de Duitstalige gemeenschap, van onvoldoende activiteit in de afdeling burgerlijke bouwkunde in samenhang met de moeilijke uitvoering van enkele werven in de Waalse regio, ten gevolge van herstructureringsmaatregelen en een garantieverplichting op een vroegere werf.

De opbrengsten van de financiële vaste activa verminderen als gevolg van de daling van de door de dochtermaatschappijen betaalde dividenden.

De uitzonderlijke kosten bevatten de impact van maatregelen genomen ter oplossing van gekende problemen in bepaalde dochterondernemingen.

Het nettoresultaat na belastingen bedraagt (24,7) miljoen euro.